

HARSTAD KOMMUNE

Møteinnkalling

Utvalg: Formannskapet
Møtedato: 20.08.2019
Møtested: Rådhus 1B Stort møterom, 4. etg.
Tidspunkt: 13:00

Eventuelle forfall meldes til tlf. 77 02 60 00. Varamedlemmer møter etter nærmere avtale.

Harstad, 15.08.19

Kari-Anne Opsal
Ordfører

Utvalg:	Formannskapet	Møtedato:	20.08.2019	Møterom:	Stort møterom, 4. etg.
Starttidspunkt:	13:00	Møtested:	Rådhus 1B	Sakskart låst:	Nei
Møteprotokoll låst:	Nei	Lukket:	Nei	Publisert:	Ja
Møteinnkalling:		Møteprotokoll:		Møteprotokoll godkjente saker:	
Merknad:					

Sakskart 17
 Køliste 1
 Fremmøte 9
 Dokumenter 4
 Saksnummerserier 2
 Utvalgsmøter

☐	Type	Utv.nr	Sakstittel	Stat.	Rflg	L	Saksprotokoll	Saksfremlegg	JP	TGKode	Publisert	Sort
☐	PS	19/105	Utleie av Bjarkøy skole	SK	1							1
☐	PS	19/106	Søknad om forhøyet kommunal lånegaranti, Landsås Idrettspark AS	SK	1							2
☐	PS	19/107	Brøyteutstyr vaktmesterservice heldøgns omsorg	SK	1							3
☐	PS	19/108	Standard abonnementsvilkår for Harstad kommune med lokalt vedlegg	SK	1							4
☐	PS	19/109	Lokal forskrift om påslipp av djeholdig avløpsvann	SK	1							5
☐	PS	19/110	Mottak av gave fra Kristoffer Larsen BIG HEART Memorial Foundation	SK	1							6
☐	PS	19/111	Behandling av klage - Tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket - Kirsten Slagstads gårdsdrift - gnr 138 bnr 1	SK	1							7
☐	PS	19/112	Behandling av søknad om dispensasjon / tilatelse - bruk av motorkjøretøy i utmark / vassdrag - Åse-Karin Foshaug Aspen	SK	1							8
☐	PS	19/113	Klage på vilkår gitt i Formannskapets vedtak i F-sak 2019/79 - Dispensasjon / tilatelse til bruk av motorkjøretøy i utmark og vas	SK	1							9
☐	PS	19/114	Behandling av dispensasjon / tilatelse til bruk av motorkjøretøy i utmark / vassdrag - Alv Johan Nathanielsen	SK	1							10
☐	PS	19/115	Behandling av dispensasjon / tilatelse til bruk av motorkjøretøy i utmark / vassdrag - Grøtavær leirskole	SK	1							11
☐	PS	19/116	Behandling av søknad om dispensasjon / tilatelse - bruk av motorkjøretøy i utmark / vassdrag	SK	1							12
☐	PS	19/117	Klage på avslag om parkeringstillatelse for forflytningshermede	SK	1					US		13
☐	PS	19/118	Klage på avslag om parkeringstillatelse for forflytningshermede	SK	1					US		14
☐	PS	19/119	Klage på avslag om parkeringstillatelse for forflytningshermede - ny behandling	SK	1					US		15
☐	PS	19/120	Klage på søknad om parkeringstillatelse for forflytningshermede - ny behandling	SK	1					US		16
☐	PS	19/121	Klage på avslag om parkeringstillatelse for forflytningshermede - ny behandling	SK	1					US		16

Saksdokument

Saksmappenr: 2019/4950
Saksbehandler: Jan Dag Stenhaug
Arkivkode: 614

Behandles av:

Utvalg	Møtedato	Utvalgssaksnr.
Formannskapet	20.08.2019	19/105
Kommunedelsutvalg for Bjarkøy, Sandsøy og Grytøy	22.08.2019	19/11
Kommunestyret	29.08.2019	

UTLEIE AV BJARKØY SKOLE

Vedlegg:

1. Plantegning leiearealet
2. Vedtekter - Trudvang

Ingress:

Foreningen Trudvang ønsker å leie deler av Bjarkøy skole. Rådmannen vurderer dette som ett positivt initiativ ved at kommunale bygg som ikke er i drift kan benyttes til andre samfunnsnyttige formål.

Rådmannens tilrådning:

1. Kommunestyret tar redegjørelsen gitt i saksfremlegget til orientering.
2. Kommunestyret ber rådmannen fremforhandle en 3 års leieavtale med Trudvang for bruk av Bjarkøy skole. Kommunestyrets intensjon er å fremme bo-trivsel og samfunnsutviklingen i området.
3. Ekstra kostnader som påløper Harstad kommune utover leieinntekter dekkes over disposisjonsfond utvikling (havbruksfondet).

Saksopplysninger

Foreningen Trudvang ønsker å leie deler av Bjarkøy skole som vist på vedlagte plantegning. Foreningen vil bruke deler av Bjarkøy skole for å kunne tilrettelegge til økte aktiviteter lokalt i øyriket. Foreningen har i dag ikke tilstrekkelig økonomiske midler til å kunne dekke opp nødvendige kostnader for å holde skolebygningen operativ. Trudvang vil innledningsvis kun kunne dekke en årlig husleie på kr. 55 000,-.

Bjarkøy skole og svømmehall er fra høsten 2019 tatt ut av ordinær drift. For å få ned driftskostnadene på er det planlagt å stenge ned tekniske anlegg og holde oppvarming på ett minimumsnivå for å kunne ivareta bygningens verdi.

Konsekvensen av å ha aktiviteter i skolen vil være at tekniske anlegg må driftes, kontrolleres og vedlikeholdes.

Ved en nedstenging av hele bygningen som planlagt anslås det at de samlede årlige driftskostnader vil bli omtrent 0,3 mill.kr. Kostnadene for å opprettholde deler av bygningen i drift vurderes til å bli omtrent 0,5 mill.kr.

Det må innledningsvis gjøres mindre tilpasninger i leiearealet for å begrense tilgang til andre deler av bygningen. Kapasitet rømningsveier i leiearealet må vurderes. Tiltakene er stipulert til ca. kr 50 000.

Kommunens ekstra kostnader i leieperioden vil derfor bli ca. kr 150 000 årlig.

Vurdering

Rådmannen vurderer dette som ett positivt initiativ ved at kommunale bygg som ikke er i drift kan benyttes til andre samfunnsnyttige formål.

Siden dette innebærer økte kostnader for kommunen, så vurderer rådmannen det som hensiktsmessig å inngå en 3-års leieavtale som prøveperiode.

Kommunens ekstra årlige kostnader på ca. kr 150 000 foreslås dekket inn over disposisjonsfond utvikling (havbruksfondet).

Leieperioden på 3 år vil avdekke behovet for bruk av Bjarkøy skole og inntektspotensialet knyttet til en mer langsiktig bruk av leiearealet. Leieavtalen og betingelser foreslås reforhandlet etter 3 års drift.

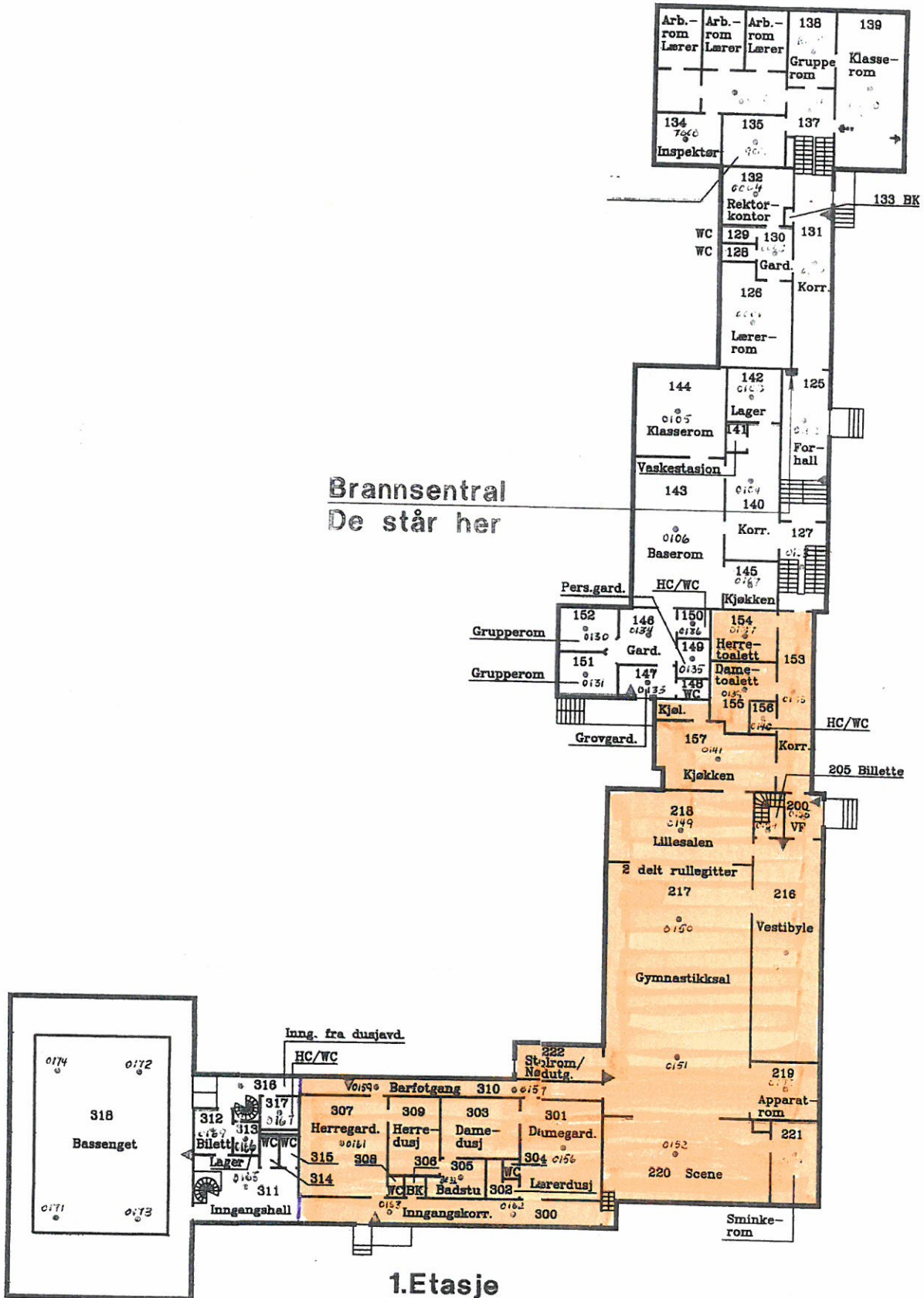
Hugo Thode Hansen
Rådmann

Jan Dag Stenhaug
Enhetsleder

Dokumentet er godkjent elektronisk og krever ikke signatur.

BRANNALARMA

BJARKøy Skole

Vedtekter for
Trudvang

- §.1 Lagets navn er Trudvang. Dette er også foretaksnavn.
- §.2 Laget ligger på Bjarkøy i Harstad Kommune.
- §.3 Lagets formål er å koordinere driften av «ungdomshuset» Trudvang, som er overtatt av de fire lagene, Bjarkøy Husflidslag, Bjarkøy barnekor, Bjarkøy Amatørteaterlag og Bjarkøy slekts og historielag.
- §.4 Det vil til enhver tid være oppnevnt en representant av de respektive lagene, som oppnevnes på årsmøte og sitter i driftsstyre. Hvert av lagene velger, etter en rulleringsordning, to representanter, for å få oddetall i styresammensetningen. Driftsstyret konstituerer seg selv.
- §.5 Driftsstyret skal føre eget regnskap. Foretaket ved driftsstyret forelegger årsmelding og regnskap til de fire lagenes årsmøter. Leder og kasserer tildeles signaturrett og opptrer på vegne Trudvang i alle anliggender.
- §.6 Laget er selveiende, og ingen kan i kraft av eierposisjon disponere over lagets formue, har krav på utdeling av overskudd, eller hefter for dets gjeld.
- §.7 Hver av lagene kan fremme forslag gjennom årsmøtevedtak til endringer av driften, vedtektsendringer mv. Så snart dette er fremmet plikter driftsstyret for Trudvang å avholde allmannamøte hvor forslaget behandles.
- §.8 Allmannamøtet kan ta til behandling forslagene ved 25% oppslutning fra hvert av lagene, Bjarkøy Husflidslag, Bjarkøy Barnekor, Bjarkøy Amatørteaterlag og Bjarkøy slekts og historielag.

Dato: 06.01.2014

Saksdokument

Saksmappenr: 2018/3123
Saksbehandler: Mats Michael Tjernstrøm
Arkivkode: 256

Behandles av:

Utvalg	Møtedato	Utvalgssaksnr.
Formannskapet	20.08.2019	19/106
Kommunestyret	29.08.2019	

SØKNAD OM FORHØYET KOMMUNAL LÅNEGARANTI, LANDSÅS IDRETTSPARK AS

Vedlegg:

Vedlegg:

- 1 Ny søknad om å øke garantibeløp

Ingress:

Landsås Idrettspark AS søker om forhøyet kommunal garanti tilsvarende lånebeløpet på kr. 6 890 000,-, med en varighet på 12,5 år. Garantien kan nedtrappes ved mottak av gavemidler, tippemidler og momskompensasjon som vil gå til innfrielse av mellomfinansiering. Tidligere garanti som blev godkjent i kommunestyret 24.04.2018 er på kr. 3 620 00,-.

Rådmannens tilrådning:

1. Harstad kommunestyre innvilger søknad om kommunal lånegaranti til Landsås Idrettspark AS for lån på kr. 6 890 000,- for finansiering av rehabilitering av kunstgress
2. Lånegarantien gis for lån i Sparebank 68° Nord
3. Garantien gis til og med år 2028 (lånevarighet på 12,5 år). Garantien nedtrappes i tråd med nedbetalingsplan på lånet, samt med eventuelle innvilgede spillemidler som forutsettes brukt til ekstraordinær nedbetaling på lånet.
4. Det tas forbehold om fylkesmannens godkjenning.
5. Garantien gis med simpel kausjon.
6. Uttak og bruk av lån må være til prosjektet, og dokumenteres

Saksopplysninger

Det ble gjennomført tilbudskonkurranse for grunnarbeidene, der Harstad Maskin AS og Br. Killi AS leverte tilbud. Tilbudene viste seg å ligge en god del over benyttede erfaringspriser. Dette som følger av usikkerhet rundt eksisterende grunnforhold og drens-system på baneanlegget. Det ble derfor besluttet å utsette prosjektet til disse usikkerhetene var avklart. Hinnstein ble engasjert som rådgiver og i tillegg ble det konferert med anleggskonsulent hos Norges Fotballforbund (NFF).

Det ble gjennomført prosjektering, med særlig vekt på å komme telehiv- og dreneringsproblematikk til livs. Konklusjonen ble å isolere banen med

markisolasjon for å unngå tele og dermed unngå ujevnheter i banen. Deretter legges nytt bærelag og finavretting før nytt kunstgress. Dette har medført økt omfang for grunnarbeidsposten i budsjettet, men skal sikre god kvalitet på banedekket fremover.

I tillegg til isolering mot telehiv, er det besluttet å etablere ringmur rundt banen. Ringmuren vil redusere spredning av granulat/mikroplast fra banen. Dette øker investering, men er i tråd med krav til miljøhensyn ved etablering av kunstgressbaner.

Vurdering

En innvilgelse av søknaden vil medføre en økt kommunal lånegaranti fra 3,62 mill. kr. Til 6,89 mill, det er en økning på 3,27 mill. og Dermed økt risiko for kommunen. Den økonomiske risiko kommunen påtar seg ved å stille kommunal garanti kan sidestilles med eget låneopptak og garantistillelsen må vurderes opp mot andre forpliktelser kommunen har i dag og ønsker å påta seg i fremtiden.

Rådmannen vurderer nedbetalingsplan som god og tiltaket som nødvendig for å sikre drift på anlegget. Kommunen har og sagt at det er viktig å støtte tiltak for barn og unge i kommunen. Nedbetalingsplan viser at det er en god mulighet for å kunne betale ned lånte beløp før tidsgrensen på 12,5 år.

Gjennom en kommunal garanti vil Landsås Idrettspark AS få mulighet å realisere den nødvendige oppgradering som vil sikre videre drift i 10-15 år.

Det vurderes som lav risiko for at lån vil bli misligholdt.

Hugo Thode Hansen
Rådmann

John G. Rørnes
Enhetsleder

Dokumentet er godkjent elektronisk og krever ikke signatur.

Landsås Idrettspark AS

Postboks 645
9486 Harstad

Harstad kommune
Til postmottak@harstad.kommune.no

Harstad, 08.07.2019

Søknad om forhøyet kommunal garanti ved rehabilitering av kunstgress

FK Landsås er en fotballklubb med tilholdssted på Seljestad i Harstad. Klubben består av ca. 200 aktive medlemmer. Av disse er ca. 180 i alderen 5-17 år. FK Landsås definerer seg som en dugnadsbasert breddeklubb, hvor utvikling av unge spillere er det viktigste. Foruten lag i aldersbestemt fotball har klubben også to seniorlag for herrer, ett i 4. divisjon og ett i 5. divisjon.

Landsås Idrettspark, vanligvis omtalt som Landsåsbanen, består i dag av en 11er bane med krøllgress, lysanlegg, overbygd tribuneanlegg og speakerbu. I tillegg er det en løkkebane av grus, men denne er ikke i bruk og benyttes stort sett til parkering.

Krøllgress lagt i 2004

Krøllgresset som ligger på banen i dag ble lagt i 2004 og er snart 15 år gammelt. Ved normal bruk forventes en levetid på kunstgress på 10 – 15 år. Tribuneanlegget ble bygd i 2008, mens lysanlegget kom opp høsten 2007. Rundt banen er det etablert et banegjerde som benyttes til montering av reklameskilt samt sikring av banen mot uønsket trafikk mv.

Sesongen på Landsåsbanen starter i slutten av april, når klubben hvert år arrangerer områdets største turnering. Fra det øyeblikk banen åpnes for sesongen, er den stort sett fullbooket hver dag av små og store, enten til trening eller kamp. Foruten noe redusert aktivitet i ferietida er banen i bruk til godt ut i oktober.

Med så aktiv bruk, blir det også stor slitasje på banedekket. En rapport etter tilsyn fra Norges Fotballforbund (NFF) høsten 2017 konkluderte med omfattende slitasje, samt ujevnheter og skader som skyldes svekket drenering og tele. Asfalten som ligger i sikkerhetssonen er også skadet som følge av dette. Anbefalingene fra NFF er å bytte banedekket og paden. I tillegg bør det også gjøres en del grunnarbeider for å utbedre drenering og teleproblemene. Det anbefales videre å erstatte asfalten og legge kunstgress i hele sikkerhetssonen.

På bakgrunn av dette vedtok styret i FK Landsås at det skulle jobbes for rehabilitering av banedekket på Landsåsbanen i løpet av 2018. Det ble derfor satt ned ei arbeidsgruppe som skulle jobbe videre med prosjektet. Første steg var søknad om idrettsfunksjonell forhåndsgodkjenning for prosjektet. Godkjenning ble gitt av Harstad Kommune 15.02.2018

Landsås Idrettspark AS

For å få en mer forutsigbar klubbdrift, ble det også besluttet å etablere et aksjeselskap som skal eie og drifte baneanlegget. Baneanlegget skal så leies tilbake til klubben for å finansiere driften. Kulturdepartementet (KUD) har satt en del vilkår for at et tippemiddelfinansiert idrettsanlegg skal kunne eies av et aksjeselskap. Disse vilkårene er oppfylt og KUD har gitt sin godkjenning til etablering

Landsås Idrettspark AS

Postboks 645
9486 Harstad

av Landsås Idrettspark AS og overføring av baneanlegget fra FK Landsås. Med denne godkjenningen vil også Landsås Idrettspark AS kunne søke om tippemidler og momskompensasjon for å delfinansiere renovering av banedekket. Landsås Idrettspark AS ble stiftet 28.11.2017.

Prosjekt rehabilitering kunstgress – opprinnelig omfang

Ved søknad 23.03.2018 om kommunal garanti, ble det benyttet erfaringspriser fra Brage/Trondenes og entreprenøren som utførte grunnarbeidet på deres 7er løkkebanen. Erfaringstallene ble lagt til grunn i budsjettet.

Investeringsbudsjett ved søknad 2018:

Investeringsbudsjett	Brutto	Herav mva	
Opptak, frakt og deponering av gammelt gress og pad	525 000	105 000	RE-Match DK
Utbedring av grunnen før legging av nytt banedekke	1 300 000	260 000	Erfaringstall
Banedekke legges også i sikkerhetssonen 72mx110m			
Pad type PRF-10 og Kunstgress type Saltex Wave 4008	2 524 500	504 900	Unisport
Sum	4 349 500	869 900	
Finansiering			
Mellomfinansiering Tippemidler + 25% tillegg for Nord-Norge	1 250 000		Harstad Sparebank
Mellomfinansiering momskompensasjon	869 900		Harstad Sparebank
Gaver, sponsorer og andelssalg	700 000		
Dugnad	-		
Lånefinansiering over 10 år	1 529 600		Harstad Sparebank
Sum	4 349 500		

Med bakgrunn i søknad ble det innvilget kommunal garanti på kr. 3.620.000, hvorav kr 2.120.000 utgjør mellomfinansiering av tippemidler og momskompensasjon, og kr 1.500.000 langsiktig lån.

Endret omfang av prosjektet

Det ble gjennomført tilbudskonkurranse for grunnarbeidene, der Harstad Maskin AS og Br. Killi AS leverte tilbud. Tilbudene viste seg å ligge en god del over benyttede erfaringspriser. Dette som følger av usikkerhet rundt eksisterende grunnforhold og drensssystem på baneanlegget. Det ble derfor besluttet å utsette prosjektet til disse usikkerhetene var avklart. Hinnstein ble engasjert som rådgiver og i tillegg ble det konferert med anleggskonsulent hos Norges Fotballforbund (NFF).

Det ble gjennomført prosjektering, med særlig vekt på å komme telehiv- og dreneringsproblematikk til livs. Konklusjonen ble å isolere banen med markisolasjon for å unngå tele og dermed unngå ujevnheter i banen. Deretter legges nytt bærelag og finavretting før nytt kunstgress. Dette har medført økt omfang for grunnarbeidsposten i budsjettet, men skal sikre god kvalitet på banedekket fremover.

I tillegg til isolering mot telehiv, er det besluttet å etablere ringmur rundt banen. Ringmuren vil redusere spredning av granulat/mikroplast fra banen. Dette øker investering, men er i tråd med krav til miljøhensyn ved etablering av kunstgressbaner.

Landsås Idrettspark AS

Postboks 645
9486 Harstad

Ny tilbudskonkurranse ble gjennomført våren 2019, der det etter forhandlinger er inngått kontrakt med Harstad Maskin. Oppstart for grunnarbeidene skjer i uke 28 2019, med legging av nytt kunstgress i uke 36.

Investeringsbudsjett:	Netto	Mva	Brutto	
Opptak og godkjent deponering av gammelt gress	365 000	91 250	456 250	Iht. tilbud
Grunnarbeid inkl. ringmur	2 220 000	555 000	2 775 000	Kontrakt Harstad Maskin
XPS Fotballplater - isolasjon	410 000	102 500	512 500	Iht. bestilling
PST Slide Max Pro 40 + 10 mm PAD	2 100 000	525 000	2 625 000	Iht. bestilling
Miljøtiltak; filter i kummer, sluser mm.	135 000	33 750	168 750	
Uforutsett, 5 %	282 000	70 500	352 500	
Sum	5 512 000	1 378 000	6 890 000	
Finansiering:				
Mellomfinansiering Tippemidler + 25% tillegg			1 250 000	
Mellomfinansiering momskompensasjon med lån			1 378 000	
Gavemidler 68*Nord			250 000	
Gavemidler SNN Samfunnsløftet			900 000	
Langsiktig lånefinansiering			3 112 000	
		Mellom-		
Låneopptak	Lån investering	finansiering	Sum	
Lånebeløp	3 112 000	3 778 000	6 890 000	

Sparebank 68° Nord har gitt lånetilsagn på kr 6.890.000, med forutsetning om nedkvikting ved mottak av gavemidler, tippemidler og momskompensasjon. Det er videre forutsatt økning av kommunal garanti fra kr 3.620.000 til kr 6.890.000.

Landsås Idrettspark har fått tilsagn om gavemidler på til sammen kr 1.150.000, med hhv. Kr 250.000 fra Sparebank 68° Nord og kr 900.000 fra SNN Samfunnsløftet. Beløpene frigis ved ferdigstillelse av prosjektet, og går uavkortet til nedkvikting av gjeld. Langsiktig lånefinansiering vil være kr 3.112.000 etter mottak av gavemidler, tippemidler og momskompensasjon.

Ved låneopptak legges det til grunn avskrivningstid for kunstgress og grunnarbeid, som er satt til hhv. 10 og 15 år, vektet med 50 % for hver. Nedbetalingstid blir derfor 12,5 år.

Vi tillater oss med dette å søke om forhøyet kommunal garanti tilsvarende lånebeløpet på kr 6.890.000,-, med en varighet på 12,5 år. Garantien kan nedtrappes ved mottak av gavemidler, tippemidler og momskompensasjon som vil gå til innfrielse av mellomfinansiering.

Kommunal garanti bidrar sterkt til å realisere prosjektet, samt sørge for bedre rentebetingelser enn det som ellers kan oppnås. Dette reduserer løpende kostnader for Landsås Idrettspark AS, og bidrar i neste omgang til et rimeligere tilbud for barn og unge i FK Landsås. Sistnevnte er et svært viktig poeng, og det kan i den sammenheng nevnes at FK Landsås reduserte treningsavgiften vesentlig da Harstad Kommune innførte gratis hall- og baneleie for barn og ungdom. Styret i FK Landsås har vært opptatt av at rehabilitering av kunstgresset ikke skal medføre økt kostnad for barn og unge i klubben.

Landsås Idrettspark AS

Postboks 645
9486 Harstad

Driftsøkonomi

Det er satt opp budsjett for Landsås Idrettspark for perioden 2019-2029 som vedlegges. Det er ikke lagt inn prisjustering, da vi forutsetter at dette slår likt ut på inntekts- og kostnadssiden.

Inntektsiden består av reklame- og leieinntekter, der leieinntektene hovedsakelig vil komme fra FK Landsås. Det bemerkes særskilt at det er inngått avtale for banenavn for et årlig beløp på kr 100.000. Avtalen er inngått for 3+2 år. Navnet skal lanseres ved åpning av banen i begynnelsen av september 2019, og holdes foreløpig hemmelig. Om det er nødvendig for behandling av søknaden, kan avtalen fremlegges.

På kostnadssiden utgjør avskrivninger og planlagt vedlikehold de vesentligste postene, i tillegg til finanskostnader.

Langsiktig finansiering er behandlet som annuitet over 12,5 år, mens mellomfinansiering løper avdragsfritt til innfrielse, 2019 for gavemidler, antatt 2024 for tippemidler og 2020 for momskompensasjon. Likviditetseffekten av budsjettet fremkommer som egen linje.

Regnskap 2018 og budsjett 2019 for FK Landsås vedlegges også som supplerende informasjon. Regnskapet er avlagt med positivt resultat, og tilsvarende er lagt til grunn for budsjettet.

Vi håper redegjørelse over og vedlagte dokumenter er tilstrekkelig til å behandle vår søknad om forhøyet kommunal garanti. Dersom det er spørsmål eller behov for ytterligere informasjon, kan undertegnede kontaktes på telefon 920 51 490 eller e-post. Om ønskelig kan vi også stille i møte for å presentere prosjektet.

Med vennlig hilsen
for Landsås Idrettspark AS

Arne Bratsberg
Styreleder

Vedlegg:

1. Tilstandsrapport fra Norges Fotballforbund for Landsåsbanen, datert 30.10.17
2. Idrettsfunksjonell forhåndsgodkjenning for rehabilitering av Landsåsbanen, datert 15.01.18
3. Kulturdepartementets godkjenning av Landsås Idrettspark AS, datert 03.01.18
4. Firmaattest og vedtekter Landsås Idrettspark AS, datert 28.11.17
5. Lånetilsagn Sparebank 68° Nord, datert 24.06.19
6. Driftsbudsjett Landsås Idrettspark AS 2019-2029
7. Regnskap 2018 FK Landsås, vedtatt i årsmøte 11.03.19
8. Budsjett 2019 FK Landsås, vedtatt i årsmøte 11.02.19

TILSTANDSRAPPORT OG FORSLAG TIL REHABILITERING

Landsåsbanen kunstgressbane, Harstad kommune

Landsåsbanen kunstgressbane

Utarbeidet av Norges Fotballforbund v/ anleggskonsulent Ove Halvorsen i samarbeid med Landsås IL.

Konklusjonen for vurderingen av tilstand finnes i pkt 5.4 side 8.

INNHOLDSFORTEGNELSE

FORORD.....	3
1. INNLEDNING	3
2. BEHOVSVURDERING	4
3. GRUNNLAGSDATA	4
4. KUNSTGRESS. KRAV, FUNKSJONSKRAV OG TYPER	5
5. TILSTAND IHT NS 3424.....	7
5.4 KONKLUSJON	8
6. PLAN FOR REHABILITERING OG ANBEFALT UTBEDRING	9
7. SPILLEMIDLER / FINANSIERING	10
8. TEGNINGER OG VEDLEGG	10

FORORD

Denne tilstandsrapporten bygger på veileder utgitt av Kulturdepartementet: Rehabilitering/ombygging av eldre idrettsanlegg, vilkår for tilskudd av spillemidlene. V- 0977B utgitt i 2016. For ytterligere info i forhold til krav og tilskudd av spillemidlene se www.idrettsanlegg.no.

Tilstandsvurderingene, så langt det er naturlig, er utført i henhold til NS 3424. Rapporten er likevel ingen garanti for at det ikke kan finnes skulde feil, skader og mangler ettersom det ikke er foretatt prøvegravinger, rørinspeksjoner eller åpning av konstruksjoner. Rapporten bygger i stor grad på visuelle observasjoner og opplysninger fra eier/drifter.

Materialbeskrivelser og beskrivelser av symptomer på tilstandssvekkelse er i tråd med NBI's veiledning for NS 3424 og tilhørende definisjoner og terminologi. Tilstandssvekkelser angis også etter denne standarden på følgende måte:

- Tilstandsgrad 0: Ingen symptomer
- Tilstandsgrad 1: Svake symptomer
- Tilstandsgrad 2: Middels kraftige symptomer
- Tilstandsgrad 3: Kraftige symptomer (også sammenbrudd og total funksjonssvikt)

NS 3424 har undersøkelsesnivåer fra 1-3. Denne rapporten er basert på undersøkelsesnivå 1 som er laveste detaljeringsnivå. I praksis betyr dette at gjennomføringen av befaringen begrenses som følger:

- Det utføres kun visuelle observasjoner på tilgjengelige flater uten fysiske inngrep.
- Inspeksjon blir kun utført på lett tilgjengelige deler av konstruksjonen
- Flater som er skjult av snø eller på andre måter er skjult er ikke kontrollert
- Det er ikke foretatt funksjonsprøvinger på bygningsdeler eller installasjoner.
- Kun ved måling av tykkelse av ifyll og lengde på fiber er det brukt måleinstrumenter.

Det ble benyttet et enkelt skjema som ble fylt ut ved befaringen. Denne gjengis i pkt 4.

1 INNLEDNING

1.1 Beliggenhet

Anlegget ligger på Landsås i Harstad kommune, Troms Fylke.

1.2 Idrettsanlegg i området.

Området på Landsås ligger fint til med utsikt over byen og fjorden. Anlegget består av kunstgressbanen med overbygd tribune, grusbane 7-er og en flerbrukshall med håndballflate 20x40m og 5 squashbaner. I hallen er det også garderobes for uteanlegget og egne lokaler for FK Landsås. Det ble gitt spillemidler i årene 2003 og 2004 med kr 2.388.000 til kunstgressbanen. Banen ble bygget i 2004.

2 BEHOVSVURDERING

Kunstgressbanen brukes mest i sommerhalvåret, men brøytes ofte på våren for å komme tidlig i gang. Antatt timebruk årlig er ca 1.200 timer. Banen brukes stort sett av idrettslaget til trening og kamper.

Anlegget ble bygget som kunstgressbane i 2004. Tradisjonell oppbygging med plass-støpt pad over avrettingen før kunstgresset. Kunstgresset har lengde 50mm med sand og SBR gummi.

3 GRUNNLAGSDATA

3.1 Grunndata:	
Anlegget	Navn: Landsåsbanen Anleggsnr.: 1901 0003 06 Adresse: Novkollen 50, 9486 Harstad Kommune: Harstad Fylke: Troms
Anleggseier	Navn: FK Landsås Adresse: Boks 645, 9486 Harstad
Reguleringsmessige forhold	Idrettsformål
Byggeår	2004
Rehabilitering	Ikke rehabilitert tidligere
Spillemidler	2003-2004: Til sammen kr 2.388.000
Tidligere tilstandsanalyser	Nei
Banestørrelse	64x100m
Sikkerhetssoner	4m på sidene og 5m bak målene hvor 2m er asfalt rundt hele.
Kunstgress system	Leverandør: Syntec AS Type: Desso DLW TD 50 Kunstgresslengde: 50mm Støtdempingssjikt / Type: Plass støpt pad
Oppbygging over traubunn	Bærelag og avretting før pad og kunstgress.
Grunnforhold	Tidligere gressbane
Drenering	Både bane og samledrenering
Lysanlegg Ant master / lux	6 master med 200 lux.
Undervarme Ja/Nei /type	Nei
Driftsdata:	
Foreligger driftsinstruks Ja/Nei	Ja, utarbeidet i 2004
Foreligger vedlikeholdsplan J/N	Ja, utarbeidet i 2004
Antall ansatte / årsverk	Driftes av lubben på dugnad.
Bruktid sommer/vinter	Organisertaktivitet: 1.200 t/år

4 KUNSTGRESS, KRAV, FUNKSJONSKRAV OG TYPER

4.1 KRAV TIL KUNSTGRESSBANER

4.1.1 Krav til overbygning

Det stilles strenge krav til overflatejevnhet på kunstgressbaner. Det tillates ikke større overflateavvik enn ± 10 mm på 3 m rettholt på ferdig lagt kunstgressdekke. For å sikre en jevn nok overflate, må det ikke forekomme setninger eller telehiv i banen. Overbygningen må derfor bestå av ikke telefarlig og setningsfri masse. Telefarlig masse i grunnen kan sikres enten med isolasjon eller ved masseutskifting.

4.1.2 Krav til drenering

Det er krav om at det skal være god drenering av kunstgressbaner. Kravet til selve kunstgresset (og også for underliggende sjikt), er at en 180 mm vannsøyle over en avgrenset flate skal kunne ledes

ned i grunnen i løpet av en time. Dette kan bare oppfylles dersom grunnen er godt drenerende og dersom bære- og avrettingslag er godt vanngjennomslippelig. Ved tette masser i grunnen må det legges et drencsystem i banen.

4.1.3 Krav til spillebanen

11-er baner:

I utgangspunktet anbefales det at en kunstgressbane har en spilleflate på min 64x100m. Imidlertid er krav til spillebanens størrelse avhengig av i hvilken divisjon banen skal benyttes, mens kravet til sikkerhetssoner gjelder for alle baner der det spilles organisert fotball. Fra og med

3. divisjon herrer og lavere kan fotballkretsen stille krav til spillebanens størrelse og kvalitet. Som regel settes kravet til minimum 60x100 m. Detaljer rundt banestørrelser finnes i den enkelte divisjons Turneringsbestemmelser og i Norges Fotballforbunds (NFF) Kampreglement.

Ved seriespill i de høyere divisjoner, er kravet at spillebanen skal være minimum 64x100 m for 2. div herrer og 1. div kvinner og 68x105 for divisjoner over. Ved særtilfeller kan det gis dispensasjon fra dette.

I forhold til banestørrelser er det fra 2015 med justeringer i 2016 og 2017, gjort endringer av størrelser i forbindelse med at det er innført 9-er fotball. 9-er baner har en anbefalt størrelse på 40-50m x 40-70m (anbefalt 50x70m), 7-er baner fra 20-40 x 40-60m (anbefalt som primærbane 30x50m) og 5-er baner 15-20 x 30-40m (anbefalt 20x30m).

4.1.4 Krav til sikkerhetssoner

11-er baner:

Uansett banestørrelse er det krav om at det i tillegg til spillebanen skal være en sikkerhetssone utenfor spillebanen på minimum 4m utenfor sidelinjene (hvorav minimum 2 m med kunstgress) og minimum 5m utenfor mållinjene (hvorav minimum 3 m med kunstgress). På baner i høyere divisjoner er det krav til større soner for plass til ballhentere, fotografer mm..

På baner mindre enn 45x90m, dvs 9-er, 7-er, 5-er og 3-er baner så er kravet til sikkerhetssone 3m rundt hele banen. Også her bør det være min 2m med kunstgress slik at fotballmål ikke står og «vipper» på asfaltkanten.

I sikkerhetssonen skal det ikke være fysisk hinder slik som flomlysmaster, innbytterbenker, reklameskilt, tilskuere, vegetasjon, sperregjerder og lignende.

4.1.5 Krav til flomlysanlegg

Ved bygging av kunstgressbaner anbefaler NFF et flomlysanlegg med en belysningsstyrke på 200 lux med en jevnhet (Emin/Emid) på 0,6. Dette vil tilfredsstille kravet til konkurranser på mellomnivå som har middels store tilskuermengder med middels lange syns avstander (belysningsklasse II). For konkurranser på lavt nivå som vanligvis ikke har tilskuere samt til generell trening, er det tilstrekkelig med en belysningsstyrke på 100 lux med en jevnhet (Emin/Emid) på 0,6. Flomlysanlegget skal tilfredsstille kravene i NS-EN 12193. Dette tilfredsstiller også kravene fra KUD vedr tilskudd av spillemidlene.

For baner i høyere divisjoner gjelder egne krav til belysningsstyrke.

4.2 FUNKSJONSKRAV KUNSTGRESSDEKKER

4.2.1 Normer NFF

NFF's forbundsstyre har i brev datert 10.02.2003 orientert klubber og fotballkretser om følgende vedtak vedrørende kunstgress:

1. Vedrørende spill på kunstgress:

Forbundsstyret mener kunstgress har så mange klare fordeler for norske klubber, og at utviklingen og den internasjonale anerkjennelsen av kunstgress nå har kommet så langt, at det fra og med sesongen 2003 åpnes for bruk av kunstgress også i Tippeligaen. Vilårene for spill i Tippeligaen, 1. divisjon menn og 2. divisjon menn, samt Toppserien og 1. divisjon kvinner er:

- Kun kunstgress som tilfredsstillir UEFA's standard kan benyttes.
- Spilleflaten skal godkjennes av NFF før hver sesong.
- Kunstgresset skal ligge på klubbens hovedbane, og skal benyttes i alle hjemmekamper.

2. Vedrørende nye anlegg:

Forbundsstyret anbefaler at det for fremtiden bygges kunstgressanlegg.

4.2.2 Kunstgress for breddefotball eller toppfotball

NFF (som setter krav til spilleunderlag i obligatoriske kamper) har 2 klasser kunstgress. En klasseeregnet på breddefotball, og en klasse beregnet for toppfotball som skal tilfredsstillir FIFA-kravene. Kulturdepartementet (KUD) vil ikke skille på klassene, og gir spillemidler på lik linje uansett hvilken klasse som velges.

For breddefotball:

Kravene i denne klassen er gitt i Nordisk Standard. Kunstgresset som tilfredsstillir kravene i denne klassen, vil bli godkjent av KUD for spillemidler, og av NFF for kamper i breddefotballen.

For toppfotball:

For kampavvikling i toppfotballen (3 øverste divisjoner menn og 2 øverste divisjoner kvinner) gjelder i tillegg FIFA Quality Pro kravene. Se også den enkelte divisjons Turneringsbestemmelser.

En breddeklubb vil selv kunne velge klasse ut i fra bl.a. økonomi, mens en toppklubb må velge «FIFA Quality Pro» for å kunne spille kamper på kunstgress. FIFA Quality Pro kan være vanskelig å tilfredsstillir uten å benytte en gummipad under kunstgressdekket. Gummipaden vil vanligvis kunne beholdes når kunstgresset skiftes ut første gang. Det stilles ikke krav om gummipad selv for toppfotball, men ut fra det en vet om eksisterende kunstgress, vil en sterkt anbefale dette.

4.3 KUNSTGRESSTYPER

4.3.1 Generelt

NFF (Norges Fotballforbund) setter svært strenge krav til kvaliteten på kunstgressdekker. Intens bruk og krav om lang levetid med gode idrettsfunksjonelle egenskaper, stiller store krav til kunstfiberens slitestyrke og til et godt vedlikehold.

4.3.2 Sandfylt kunstgress

Sandfylt kunstgress har vært på markedet siden 1989 og benyttes i dag ikke på 7-er og 11-er baner. I sandfylte systemer ble det som oftest lagt en gummipad under kunstgressdekket. Dette systemet betraktes i dag som forrige generasjon.

4.3.3 Gummifylte systemer

Gummifylt kunstgress er utviklet de siste årene og ble først gang lagt i Norge i 1999. For breddefotball kan systemet legges direkte på et avrettet grusunderlag uten støtdempingssjikt (pad), selv om NFF anbefaler støtdempingssjikt også her. For anlegg for toppfotball må/bør det legges et eget støtdempingssjikt.

I systemer med støtdempingssjikt brukes som oftest et kortere kunstgress (40-50mm) mot 50-60m uten. I kunstgresset legges det først et lag med sand av varierende tykkelse (7–15 mm) slik at kunstgresset blir stabilt. Deretter fylles det opp med 15-30 mm løs gummigranulat.

For fotballanlegg uten støtdempingssjikt, må hele systemet skiftes ut ved rehabilitering av anlegget. Dersom det er benyttet et støtdempende sjikt under kunstgresset, kan dette ofte beholdes ved rehabilitering.

5 TILSTANDSANALYSE iht. NS 3424

	Foretatte målinger/ vurdering:	Tilstandsgrad:
5.2 Kunstgresssystemet		
5.2.1 Kontroll av jevnhet	Ingen store ujevnheter på kunstgresset, men ujevnheter på asfalt rundt banen. I tillegg under padden der banedreneringen går.	1
5.2.2 Kontroll av banelinjer/linjeføringer	OK linjeføringer	0
5.2.3 Kontroll av evt. pad	Plass støpt pad antas å være bra, men må kontrolleres når kunstgresset tas av. Sjøl om sjølve padden anses å være bra så er det ujevnheter i grunnen der hvor banedrenering går.	0
5.2.4 Kontroll av sand og rubber	Målt tykkelse totalt fra 22-28mm. Lengden på fiberen målt til et snitt på 45mm. Noe som gir mye fri stråhøyde på 17-23mm (ideelt = 15mm), men fiberen ligger nede og vanskelig å fylle i mer. Gummiifyllet svertet mye og hadde en dårlig kvalitet pga slitasje.	2
5.2.5 Kontroll av skjøter	Stort sett bra.	0
5.2.6 Vurdering av fiber	Fiberen ute på sidene var noenlunde bra, men på den sentrale delen fra mål til mål var den meget slitt og splittet. Lengden på opprinnelige 50mm ble målt til ca 45mm. Det var nedslitte arealer foran mål og det er siste året skiftet ut noen områder i målgårdene.	2-3

5.2.7 Vurdering av ballrulle	Varierende, men høy på den slitte delen.	1-2
5.2.8 Vurdering av støtdemping	Banen hadde brukbar støtdemping takket være den plass støpte padden under, men vil bedres med nytt kunstgress.	1
5.2.9 Vurdering av vanngjennomtrengelighet	Bra ihht opplysninger.	0
5.2.10 Kontroll av sikkerhetssoner	Sikkerhetssonen ihht minimums krav, dvs 4m på sidene og 5m bak kortsidene. . I sikkerhetssonene var det 2m kunstgress på sidene og 3m bak målene – deretter 2m asfalt.	0
5.2.11 Vurdering av øvrige funksjonskrav	Friksjonen virket noe høy, det samme med ballspretten.	1
5.3 Annet:		
5.3.1 Grunnforhold	Bra ihht opplysninger	0
5.3.2 Drenering	Utløp fra banedreneringen må forbedres ute på sidene / under asfalten der den går inn i samledreneringen.	1
5.3.3 Lysanlegg	Fungerer bra, men en lysmåling kan vurderes.	0
5.3.4 Gjerde	Noe skader som bør repareres.	0-1
5.3.5 Asfalt	2m rundt hele, vurderes fjernet og erstattes med kunstgress.	0
5.3.6 Infrastruktur	OK	0
5.3.7 Universell utforming/tilgjengelighet	Bra. Ikke kontrollert i bygg; tribuner, garderober og klubblokaler.	0
5.3.8 Publikumsarealer	OK, overbygd tribune	0
5.3.9 Drift- og vedlikehold	Virket som det var gode rutiner for drift og vedlikehold av kommunen.	0
5.3.10 Tiltak for å hindre at granulat kommer utenfor anlegget	Ikke vinterdrift, men brøytes tidlig vår.	0
5.3.7 Areal for plassering av mål som ikke er i bruk.	Bør vurderes ifm rehabiliteringen.	1

Kommentar:

Ingen ytterlige kommentarer.

5.4 KONKLUSJON

Banen framsto som ryddig, med gode driftsrutiner og bruktbart vedlikehold.

Imidlertid er kunstgresset meget slitt stort sett over hele banen, men spesielt over den midte delen fra mål til mål. Kunstgresset bør skiftes for å oppnå god nok kvalitet på banen. Banedrenering ligger tett under padden og har forårsaket ujevnheter i grunnen. For å utbedre dette må padden fjernes og

erstattes av ny. De bør vurderes om det må tilføres knuste, drenerende masser på rundt 20cm for å få overhøyde over dreneringen. Følgende bør inngå i en rehabilitering:

1. Eksisterende kunstgress og pad fjernes.
2. Ujevnheter avrettes og det tilføres nye drenerende masser før en legger nytt kunstgress system. Det kan vurderes bruk av horisontal drenering dvs tett membran og drens-pad før en legger kunstgress.
3. Det vurderes å sløyfe asfalt i sikkerhetssonen og heller legge kunstgress helt ut til gjerdet.

6 PLAN FOR REHABILITERING OG UTBEDRING

Hva	Tiltak
6.1 Plassering av banen og baneoppbygging inkl drenering og fall /overhøyde.	Banen plasseres på samme område og baneoppbygging og drenering blir uendret. Ujevnheter som eventuelt finnes må rettes ut. Fall og overhøyde blir uendret.
6.2 Banestørrelser, sikkerhetssoner og asfalt.	Banestørrelsen og sikkerhetssoner blir uendret. Det må vurderes å legge kunstgress i hele sikkerhetssonen og asfalten fjernes.
6.3 Kunstgress-systemet	Kunstgressdekket og pad fjernes og leveres til godkjent mottak. Det tilføres nye knuste masser, avrettes og nytt kunstgress system legges. Horisontal drens-system vurderes.
6.4 Gjerde og ballfangnett	Gjerde bør gås over for eventuelle tiltak og en bør vurdere å anlegge ballfangnett bak målene.
6.5 Adkomst, parkering og publikumsarealer inkl universell utforming.	Fungerer bra og forblir uendret.
6.6 Lysanlegg	Det må tas målinger av lysstyrke på lysanlegg. Lysstyrke bør være min 200 lux og ellers tilfredsstillende krav i pkt 4.1.5.
6.7 Undervarme og vinterdrift	Ikke vinterdrift, men brøyting på våren. Se ellers pkt 6.8
6.8 Miljøtiltak / tiltak for å holde granulat innenfor baneområdet.	<p>1. En bør ha rutiner for hvor en legger snøen når en brøyter på våren. Gjerne på en fiberduk slik at granulat som ligger i snøen kan tas tilbake til banen. Granulat som havner uten banen skal enten tilbake til banen eller fjernes og leveres godkjent deponi.</p> <p>2. Det bør vurderes rister og kummer i sluser og kjøreport slik at granulat kan fjernes fra spillere og vedlikeholdskjøretøy når en forlater banen.</p> <p>Kfr NFF for ytterligere info vedr tiltak.</p>

7 SPILLEMIDLER OG FINANSIERING

7.1 Spillemidler

Ved rehabilitering av kunstgressdekke kan det etter minst 10 år fra ferdigstillelse og etter at en tilstandsrapport tilsier det, gis spillemidler med inntil 1/3 av totalkostnad begrenset oppad til 1 mill kr for 11-er baner og inntil kr 400.000 for 7-er baner (spilleflate 40x60m). For rehabilitering av andre elementer enn kunstgressdekke må tiltaket være minst 20 år for å kunne være spillemiddelberettiget. For Nord-Norge er det tillegg, se www.idrettsanlegg.no.

Ved nybygg av kunstgressbaner er tilskuddssatsene 1/3 av totalkostnad oppad begrenset til 2.5 mill kr for 11-er baner (64x100m) og 1 mill kr for 7-er baner på 40x60m. I tillegg er det fra tildelingen i 2016 gitt mulighet for tilskudd til 9-er baner 50x70m oppad begrenset til 1.4 mill kr og 7-er bane 30x50m oppad begrenset til kr 700.000. Dette inkluderer grunnarbeider, kunstgressdekke og lysanlegg.

Vi viser for øvrig til "Bestemmelser om tilskudd til anlegg for idrett og fysisk aktivitet" V-0732 utgitt av Det Kongelige Kulturdepartement når det gjelder øvrige krav ved tildeling av spillemidler, se www.idrettsanlegg.no.

7.2 Merverdiavgift

Det kan gis kompensasjon av merverdiavgift ved bygging av idrettsanlegg. Dette gjelder også idrettslag, som kan søke Kulturdepartementet etter nærmere regler. Se www.idrettsanlegg.no og «bestemmelser for kompensasjon av merverdiavgift ved bygging av idrettsanlegg».

8 TEGNINGER OG VEDLEGG

8.1 Tegninger

Vedlegg. 8.1 Oversiktsbilde, flyfoto i målestokk 1:1.500

8.2 Vedlegg

Vedlegg 8.2 Billedmontasje

30.10.17

Ove Halvorsen
Anleggskonsulent NFF
ove.halvorsen@fotball.no
Tlf +47 905 42 219

FLYFOTO LANDSÅSBANEN Vedlegg 8.1

BILLEMONTASJE TILSTANDSRAPPORT LANDSÅSBANEN KUNSTGRESSBANE. Vedl 8.2

Baksiden av tribune

Oversiktsbilde mot tribune og hall.

Sikkerhetssonen med 2m kunstgress og 2m asfalt

Skader i asfalt over samledrenering.

Mer skader ved drensledninger.

Landsåsbanen kunstgressbane

Asfalt og gjerde må utbedres.

Slitte fiber og kunstgress

Helt nedslitt i den ene målgården og..

kunstgress skiftet ut på motsatt side.

Deres ref.: Deres dato: Saksbehandler:
03.01.2018 Eli-Jeanette OlsenTelefon: Vår dato: Vår ref.:
77026855 15.01.2018 2017/4162 / D11

FOTBALLKLUBBEN LANDSÅS Postboks 645 9486 HARSTAD

IDRETTSFUNKSJONELL FORHÅNDSGODKJENNING VEDR. REHABILITERING AV LANDSÅS IDRETTSANLEGG KUNSTGRESSBANE 11ER - FOTBALLKLUBBEN LANDSÅS - HARSTAD KOMMUNE

Harstad kommune mottok 03.01.2018 søknad om idrettsfunksjonell forhåndsgodkjenning av planene for rehabiliteringen av 11er kunstgressbane ved Landsås Idrettspark.

Kommunal plan og behovsvurdering

Planene vil bli innrullert i kommunens «handlingsprogram - anlegg for idrett og fysisk aktivitet 2019 - 2022».

Eiendomsrett

Søker må ha rett til bruk av grunnen hvor anlegget ligger/skal ligge. Ved søknad om spillemidler skal denne retten dokumenteres.

Kostnadsoverslag og foreløpig plan for finansiering og drift av anlegget

Dokumentasjonen er gjennomgått.

Planene er vurdert og godkjent med følgende merknader

- Kunstgresset skal tilfredsstillende gjeldende funksjonskrav fra NFF. Det er krav om felttest av kunstgressdekkets målbare egenskaper (manglende godkjent felttest vil medføre at spillemidler ikke vil bli utbetalt).
- Anlegget må tilfredsstillende krav til spilleflate og sikkerhetssoner jfr. målboka og kunstgressboka for mer informasjon.
- Gummigranulat utenfor kunstgressbanen skal helst ikke forekomme, men dersom det kommer noe utenfor, skal det samles opp og kjøres på godkjent deponi eller føres tilbake i banen. Gode driftsrutiner kan avhjelpe dette.
- Grunnet overgang til nytt fagsystem for innsending og støtte til behandling av spillemiddelsøknader er anlegget tildelt nytt anleggsnummer. Det nye **anleggsnummeret er 69572**. Kommunen anmoder søker om å gjøre seg kjent med nettsiden www.anleggsregisteret.no. Her finnes informasjon om, og skjemaer for Kulturdepartementets tilskuddsordninger til anlegg for idrett og fysisk aktivitet, til kulturarenaer, og til løypetiltak i fjellet og overnattingshytter.

Det kan søkes om tilskudd til / godkjenningen gjelder følgende anleggselementer:

- Det kan søkes om tilskudd på inntil 1/3 av godkjent kostnad inntil kr 1 000 000 til rehabilitering kunstgress (etter min.10 år). Kunstgress skal tilfredsstillende gjeldende funksjonskrav.
- Anlegg i kommuner i Troms og Finnmark kan få et tillegg på 25 % av ordinært tilskudd.

Type:	Spilleflate:	Kunstgressflate:	Flate inkl. sikkerhetssoner:	Tilskudd:
Rehabilitering kunstgress	64 x 100 m	68 x 106 m	72 x 110 m	kr 1 000 000

Besøksadresse:
Asbjørn Selsbanesgt. 9Postadresse:
c/o Postmottak,
Postboks 1000
9479 HarstadTelefon:
77 02 60 00E-post:
postmottak@harstad.kommune.no
Hjemmeside:
www.harstad.kommune.noOrganisasjonsnr:
972 417 971
EHF til 9908:
972 417 971
Bankkonto:
DnB
1503 88 00008

Godkjente stemplede tegninger følger vedlagt.

Godkjenningen gjelder for 2 år og byggearbeidene må igangsettes innen denne tid, hvis ikke må det søkes om forlengelse.

Skulle planene for anlegget bli endret, må nye oppdaterte planer sendes inn til ny idrettsfunksjonell forhåndsgodkjenning.

Idrettsfunksjonell forhåndsgodkjenning gir ikke garanti for tilskudd fra spillemidlene, men skal følge som vedlegg til spillemiddelsøknaden.

Med hilsen

Svein-Arne Johansen
Enhetsleder

Eli-Jeanette Olsen
Saksbehandler

Dokumentet er godkjent elektronisk og krever ikke signatur.

Vedlegg:

- 1 Idrettsfunksjonell forhåndsgodkjenning vedr. rehabilitering av kunstgressbane

Fotballklubben Landsås
v/styremedlem Tommy Paulsen

Deres ref

Vår ref

Dato

17/4357-

3. januar 2018

Landsås Idrettspark AS - godkjenning av vedtekter, samtykke til overføring av eierskap til idrettsanlegg og samtykke til pantsetting av idrettsanleggene - Harstad kommune

Kulturdepartementet viser til tidligere korrespondanse og senest brev hitsendt per e-post 11. desember 2017 fra Fotballklubben Landsås representert ved deg som styremedlem i klubben, med søknader om ovennevnte godkjenning og samtykker.

Departementet har gjennomgått de tilsendte vedtektene til selskap under stiftelse, Landsås Idrettspark AS, og godkjenner med dette vedtektene slik de lyder i samsvar med de krav departementet stiller og som fremgår av *Bestemmelser om tilskudd til anlegg for idrett og fysisk aktivitet – 2017*, jf. pkt. 2.2.1 og vedlegg 5.

Departementet samtykker til 1) overføring av eierskapet til Landsåsbanen (anl.nr. 1901000301) og Landsås løkkebane (anl.nr. 1901000304) fra klubben til aksjeselskapet, mot at selskapet påtar seg de forpliktelser som under spillemiddelordningen og nevnte bestemmelser følger med slikt eierskifte (hvilket er bekreftet av klubben å ville skje), og 2) pantsetting av de to idrettsanleggene for nødvendig låneopptak for finansiering av renovering av anleggene i 2018.

Med hilsen

Ole Fredriksen (e.f.)
avdelingsdirektør

Åsmund Berge
fagdirektør

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi: Harstad kommune, Troms fylkeskommune

Postadresse
Postboks 8030 Dep
0030 Oslo
postmottak@kud.dep.no

Kontoradresse
Grubbegata 1
www.kud.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org no.
972 417 866

Avdeling
Avdeling for
sivilsamfunn og idrett

Saksbehandler
Åsmund Berge
22 24 80 60

Organisasjonsnummer: 920 277 691

Organisasjonsform: Aksjeselskap

Stiftelsesdato: 28.11.2017

Registrert i
Foretaksregisteret: 19.01.2018

Foretaksnavn: LANDSÅS IDRETTSPARK AS

Forretningsadresse: Novkollen 50
9406 HARSTAD

Kommune: 1903 HARSTAD

Land: Norge

Postadresse: Postboks 645
9486 HARSTAD

Aksjekapital NOK: 30 000,00

Styre:
Styrets leder: Arne Odd Bratsberg
Baradinaveien 4
9407 HARSTAD

Styremedlem: Kjell-Roar Nilsen
Mats Nygaard Johnsen
Siri Austgard

Signatur: Styrets leder alene.

Revisor: Godkjent revisjonsselskap
Organisasjonsnummer 972 415 790
REVIGO HARSTAD AS
Margrethe Jørgensens vei 1A
9406 HARSTAD

Vedtektsfestet formål: Eie, utleie og drift av
idrettsanlegg, herunder virksomhet
knyttet til dette. Selskapet er
uten eget økonomisk formål.

Brønnøysundregistrene

Foretaksregisteret, Postboks 900, 8910 Brønnøysund
Organisasjonsnummer: 974 760 673
Internett: <http://www.brreg.no>

Firmaattest

Opplysningstelefonen: 75 00 75 00
Telefaks: 75 00 75 05

Firmaattesten inneholder opplysninger registrert i Foretaksregisteret om et bestemt foretak identifisert med organisasjonsnummer.

Opplysningene omfatter forhold som er registrert i Foretaksregisteret pr. utskriftsdato.

Meldepliktige forhold som ikke er meldt, og som er i strid med det som er registrert, kan ikke gjøres gjeldende overfor tredjemann, med mindre denne kjente til eller burde kjent forholdet, jf foretaksregisterloven § 10-1.

Enhver har rett til å gjøre seg kjent med det som er registrert i Foretaksregisteret. Dette gjelder imidlertid ikke fødselsnummer.

VEDTEKTER FOR LANDSÅS IDRETTSPARK AS

1. SELSKAPETS FORETAKSNAVN

Selskapets foretaksnavn er Landsås Idrettspark AS. Selskapet er et aksjeselskap og skal ikke registreres i Verdipapirsentralen.

2. FORRETNINGSKONTOR

Selskapet forretningskontor er i Harstad kommune.

3. SELSKAPETS VIRKSOMHET

Selskapets virksomhet er:

Eie, utleie og drift av idrettsanlegg, herunder virksomhet knyttet til dette. Selskapet er uten eget økonomisk formål.

4. SELSKAPETS AKSJEKAPITAL

Selskapets aksjekapital er kr 30 000, fordelt på 30 aksjer pålydende kr 1 000,00.

5. STYRET

Selskapets styre skal ha fra 2 til 4 styremedlemmer. Inntil halvparten av styremedlemmene velges av Fotballklubben Landsås. De øvrige styremedlemmene velges av generalforsamlingen.

6. VILKÅR FOR Å VÆRE AKSJEIER

Mer enn 50% av aksjene i selskapet skal ved stiftelsen og til enhver tid være eiet av kommuner/fylkeskommuner, idrettslag/organisasjonsledd i NIF, og/eller øvrige sammenslutninger som kan være søker om tilskudd.

7. OVERDRAGELSE AV AKSJER OG AKSJENES OMSETTELIGHET

Overdragelse av aksjer er betinget av samtykke fra selskapets styre. Selskapets styre kan nekte overdragelse av aksjene dersom det foreligger saklig grunn eller overdragelsen vil medføre brudd på bestemmelser i vedtektene.

8. GENERALFORSAMLINGEN

På den ordinære generalforsamlingen skal følgende saker behandles og avgjøres:

1. godkjenning av årsregnskapet og årsberetningen
2. andre saker som etter loven eller vedtektene hører inn under generalforsamlingen.

9. ANVENDELSE AV OVERSKUDD. UTDELING AV UTBYTTE. OPPLØSNING

Eventuelt overskudd skal anvendes i tråd med selskapets formål. Det skal ikke utbetales utbytte fra selskapet.

Ved oppløsning av selskapet skal selskapets eiendeler tilfalle selskapets formål.

10. VEDTEKSENDRINGER

Eventuelle vedtektsendringer skal umiddelbart sendes Kulturdepartementet.

11. ANDRE BESTEMMELSER

For øvrig gjelder bestemmelsene i aksjeloven.

Harstad, 28.11.2017

Landsås Idrettspark AS
Novkollen 50
9406 Harstad

Harstad:
Vår referanse:

24.06.2019
Tha

TILSAGN OM NEDBETALINGSKREDITT KR 4.200.000,00 – KONTONUMMER 4730 18 76587 OG KR 2.690.000,00 – KONTONUMMER 4730 18 76609

Vi meddeler at deres søknad om ovennevnte er innvilget under følgende forutsetninger og vilkår:

FORMÅL: Lån kr 4.200.000,- til nytt gress

LÅNETYPE: Serielån

KREDITT-OG RENTEVIKÅR:

Nominell rente:	p.t. nominell rente % p.a	Til kr.
	3,15	4.200.000,00

Effektiv rente: p.t. 3,25 % p.a.

Kreditten forrentes etter en nominell og effektiv rente som vist ovenfor. Renten beregnes etterskuddsvis og kapitaliseres hver månedsultimo.

Nedbetaling: Lånet tilbakebetales i like store terminvise avdrag á kr 28.767,13 og i tillegg kommer renter pluss evt. omkostninger. Terminforfall er hver månedsultimo, første gang 30.11.2019. Nedbetalingstid: 12 år og 7 mnd. Avdraget vil sammen med renter og terminomkostningene bli belastet konto nr. 4730 18 25885.

Avdragsfrihetbeskrivelse:	Avdragsfrihet fra:	Avdragsfrihet til:
avdragsfri periode	21.06.2019	31.10.2019

Det vises til vedlagte nedbetalingsplan.

FORMÅL: Lån kr 2.690.000,- mellomfinansiering mva

LÅNETYPE: Serielån

KREDITT-OG RENTEVIKÅR:

Nominell rente:	p.t. nominell rente % p.a	Til kr.
	3,15	2.690.000,00

Effektiv rente: p.t. 3,22 % p.a.

Lofoten: Postboks 63, 8376 Leknes
Harstad: Postboks 70, 9481 Harstad
Vesterålen: Postboks 332, 8401 Sortland

Tlf: 77 00 28 00 / E-post: post@68nord.no
Org. nr: 937 905 378 / www.68nord.no

Kreditten forrentes etter en nominell og effektiv rente som vist ovenfor. Renten beregnes etterskuddsvis og kapitaliseres hver månedsultimo.

Nedbetaling: Lånet tilbakebetales i like store terminvise avdrag á kr 2.690.000,00 og i tillegg kommer renter pluss evt. omkostninger. Terminforfall er hver månedsultimo, første gang 30.06.2024. Nedbetalingstid: 5år og 1 mnd. Avdraget vil sammen med renter og terminomkostningene bli belastet konto nr. 4730 18 25885.

Avdragsfrihetbeskrivelse:	Avdragsfrihet fra:	Avdragsfrihet til:
avdragsfri periode	20.06.2019	31.05.2024

Det vises til vedlagte nedbetalingsplan.

Omkostninger: Termingebyr 60,00 kr
Ekspedisjonsgebyr - etablering/forhøyelse 6.000,00 kr

Banken tar forbehold om justering av rente- og gebyrsatsene. Dersom det er påkrevet med attest fra deres forsikringsselskap vil banken kunne belaste dere for omkostninger som påløper til forsikringsselskapet.

For øvrige vilkår vises det til gjeldsbrevet.

SIKKERHET: Til sikkerhet for kreditten forutsettes følgende deponert:

Sikkerhet	Hjemmelshaver / Stiller	Markedsverdi i kr	Foranstående heftelser i kr	Til sikkerhet for	Pålydende i kr	Prioritet	Tinglysings dato
Simpel kausjon - proratarisk	972417971 HARSTAD KOMMUNE	3.620.000,00		47301876587 47301876609	1.810.000,00	1	
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
Driftstilbehør	920277691 Landsås Idrettspark AS	50.000,00		For ethvert nåværende og fremtidig mellomværende: 920277691 Landsås Idrettspark AS	750.000,00	1	Ny
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
Factoringavtale	920277691 Landsås Idrettspark AS	50.000,00		For ethvert nåværende og fremtidig mellomværende: 920277691 Landsås Idrettspark AS	500.000,00	1	Ny

COVENANTS:

- Kommunal garanti fra Harstad Kommune kr 6.890.000,- forutsettes etablert innen 30.09.2019. Dette er økning fra garanti etablert på tidspunkt for låneopptak som er kr 3.620.000,-.
- Garantien fra Harstad Kommune forutsettes en løpetid på minimum 12,5 år.
- Gave/sponsor kr 250.000,- med tillegg av gave fra samfunnsløftet kr 900.000,- forutsettes skriftlig dokumentert.
- Ved mottak av mva kompensasjon og tippemidler forutsettes nedbetaling på lån med mottatt beløp. Dette gjelder også for gaver.

**ANDRE FORUT-
SETNINGER:**

Vi forutsetter at dere innleverer fullstendig årsregnskap med styre- og revisorberetninger årlig. På oppfordring av banken bes perioderegnskap fremlagt. Kreditten er innvilget på bakgrunn av mottatt informasjon fra dere samt ovennevnte vilkår. Dersom det oppstår vesentlig avvik i forutsetningene, vil forholdet bli vurdert i henhold til bestemmelser om førtidig forfall. Vi viser til kontraktens avtalevilkår.

Dette tilbudet gis på bakgrunn av den informasjon som er fremkommet under behandlingen av kredittsøknaden. Når tilbudet er akseptert gjelder det i tre -3- måneder fra den dato det er undertegnet av kunde. Dersom kreditten ikke er åpnet i løpet av denne perioden, og det fremkommer nye opplysninger som ikke er hensyntatt i kredittbeslutningen og som kan påvirke beslutningsgrunnlaget, vil kredittsaken bli prøvet på nytt av bankens besluttede organer.

Endringer i eierstruktur/ledelse som medfører at en eller flere eiere får innflytelse i selskapet tilsvarende stemmerett for minst 25% av selskapet aksjer skal skriftlig meddeles og forhåndsgodkjennes av banken. Dette i tråd med hvitvaskingslovens bestemmelser.

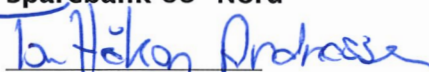
FORSIKRING: Det forutsettes at pantsatte eiendeler til enhver tid er tilstrekkelig forsikret. Ta kontakt med din rådgiver dersom det er ønskelig med mer informasjon om våre forsikringsavtaler og vilkår.

AKSEPT: Dersom tilsagnet ikke benyttes innen 1 -en måned fra dato anses tilsagnet som bortfalt.

Dersom det er spørsmål i sakens anledning ber vi ta kontakt med din rådgiver på tlf. 77 00 28 00.

Vedlagt følger kreditt- og sikkerhetsdokumenter, samt kopi av dette brev for underskrift.

Med vennlig hilsen
Sparebank 68° Nord

Tor Håkon Andreassen

Vedlegg: Nedbetalingsplan
 Kopi av tilsagnsbrev
 Gjeldsbrev
 Utbetalingsfullmakt
 Sikkerhetsdokumenter
 Informasjon ved mislighold

Aksept:

Undertegnede bekrefter herved å ha gjort seg kjent med innholdet i dette brevet og aksepterer herved ovennevnte vilkår for kreditten.

Sted _____

Dato _____

Landsås Idrettspark AS

Vedlegg 6 - 1 side

Driftsbudsjett Landsås Idrettspark AS

	Halvt år										
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Driftsinntekter:											
Hjemmelaget - Topp 15	50 000	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000
- Banerekklame (avtaler for 124' pr. 07/2019)	50 000	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000
- Banenavn (avtale 3+2 år)		100 000	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000
- Tribunenavn		20 000	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000
- Avtale Avis	25 000	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000
Leieinntekter bane/tribune fra FK Landsås	150 000	150 000	150 000	150 000	150 000	150 000	150 000	150 000	150 000	150 000	150 000
Andre leieinntekter	10 000	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000
Sum Driftsinntekter	285 000	540 000	540 000	540 000	540 000	540 000	540 000	540 000	540 000	540 000	540 000
Driftsutgifter:											
Avskrivinger - 12,5 år	124 480	248 960	248 960	248 960	248 960	248 960	248 960	248 960	248 960	248 960	248 960
Strøm	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000
Snørydding (Harstad kommune utfører)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Forsikring	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000
Vedlikehold	30 000	40 000	50 000	60 000	60 000	60 000	80 000	80 000	80 000	100 000	100 000
Regnskap og revisjon og administrasjon	30 000	30 000	30 000	30 000	30 000	30 000	30 000	30 000	30 000	30 000	30 000
Sum driftsutgifter	204 480	338 960	348 960	358 960	358 960	358 960	378 960	378 960	378 960	398 960	398 960
Rentekostnader											
- Langsiktig gjeld 12,5 års nedbetaling	47 870	89 859	82 017	74 175	66 332	58 490	50 648	42 806	34 963	27 121	19 279
- mellomfinansiering tippemidler 5 år	19 688	39 375	39 375	39 375	39 375	39 375					
- mellomfinansiering mva og gavefond	39 816	79 632									
Sum rentekostnader	107 374	208 866	121 392	113 550	105 707	97 865	50 648	42 806	34 963	27 121	19 279
Årsresultat	- 26 854	- 7 826	69 648	67 490	75 333	83 175	110 392	118 234	126 077	113 919	121 761
Likviditet:											
Likviditet før renter og avdrag langsiktig gjeld	145 497	330 993	400 625	390 625	390 625	390 625	410 000	410 000	410 000	390 000	390 000
Renter og avdrag	150 752	301 505	301 505	301 505	301 505	301 505	301 505	301 505	301 505	301 505	301 505
Likviditet etter renter og avdrag	- 5 256	29 488	99 120	89 120	89 120	89 120	108 495	108 495	108 495	88 495	88 495

Vedlegg 7 - 8 sider

Årsregnskap

Fotballklubben Landsås

2018

Fotballklubben Landsås

Resultatregnskap

DRIFTSINNETEKTER OG DRIFTSKOSTNADER	NOTE	2018	2017
Driftsinntekter			
Sponsor- og salgsinntekter	1	730 142	722 746
Offentlige tilskudd	2	358 616	320 954
Andre inntekter	3	940 475	881 399
Sum driftsinntekter		2 029 233	1 925 099
Driftskostnader			
Varekostnad		271 755	268 732
Lønns- og personalkostnader	4	592 082	587 222
Avskrivninger	6	0	53 418
Andre driftskostnader	5	1 108 042	803 631
Sum driftskostnader		1 971 879	1 713 003
Driftsresultat		57 354	212 096
Finansposter			
Finansinntekter		94	83
Finanskostnader		8	0
Sum finansposter		86	83
ÅRSRESULTAT		57 440	212 179
Disponering av årets resultat			
Til (fra) egenkapital	10	57 440	56 737
Dekning udekket tap	10	0	155 442
Sum disponering		57 440	212 179

Fotballklubben Landsås

Balanse

EIENDELER	NOTE	2018	2017
Anleggsmidler			
Varige driftsmidler			
Baneanlegg	6	0	1 363
Sum varige driftsmidler		0	1 363
Finansielle anleggsmidler			
Investeringer i aksjer og andeler		30 000	48 000
Sum finansielle anleggsmidler		30 000	48 000
Sum anleggsmidler		30 000	49 363
Omløpsmidler			
Varer			
Varelager		0	0
Sum varelager		0	0
Fordringer			
Kundefordringer	7	6 625	6 250
Mellomregning Landsås Idrettspark AS		150 000	0
Andre kortsiktige fordringer	8	127 904	136 838
Sum fordringer		284 529	143 088
Bankinnskudd, kontanter o.l.	9	264 592	282 145
Sum omløpsmidler		549 122	425 233
SUM EIENDELER		579 122	474 596

Fotballklubben Landsås

Balanse

EGENKAPITAL OG GJELD	NOTE	2018	2017
Egenkapital med selvpålagte restriksjoner			
Kallestipendet/Avsatt til vedlikehold Speakerbu	10	48 618	98 736
Sum egenkapital med selvpålagte restriksjoner		48 618	98 736
Annen egenkapital			
Egenkapital	10	7 309	-50 130
Egenkapital lag	10	164 426	138 831
Sum annen egenkapital		171 735	88 701
Sum egenkapital		220 354	187 437
Annen langsiktig gjeld			
Lån		0	0
Avsetninger fond		0	0
Sum langsiktig gjeld		0	0
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		70 605	125 871
Skatt og offentlige avgifter		34 550	43 172
Annen kortsiktig gjeld	11	253 613	118 116
Sum kortsiktig gjeld		358 768	287 160
Sum gjeld		358 768	287 160
SUM EGENKAPITAL OG GJELD		579 122	474 596

Harstad, 1. mars 2019

Kjell Roar Nilsen
Styreleder

Tommy Paulsen
Nestleder

Siri Austgard
Styremedlem

Espen Solemdal
Styremedlem

Daniel Windstad
Styremedlem

Mats Nygaard Johnsen
Styremedlem

Marthe Lorentsen
Styremedlem

Fotballklubben Landsås

Noter til regnskapet

Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med Regnskaps- og revisjonsbestemmelsene for små organisasjonsledd tilknyttet NIF.

Hovedregel for vurdering og klassifisering av eiendeler og gjeld

Regnskapet er ført etter regnskapsprinsippet. Dette innebærer at inntekter er registrert i den periode de er inntjent og utgifter er registrert i den periode de er påløpt.

Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk, er klassifisert som anleggsmidler. Andre eiendeler er klassifisert som omløpsmidler. Fordringer som skal tilbakebetales innen et år er klassifisert som omløpsmidler. Ved klassifisering av kortsiktig og langsiktig gjeld er tilsvarende kriterier lagt til grunn.

Anleggsmidler er vurdert til anskaffelseskost, men ikke til høyere verdi enn gjelden knyttet til anleggsmidlet. Dersom virkelig verdi av anleggsmidler er lavere enn balanseført verdi og verdifallet forventes ikke å være forbigående, er det foretatt nedskrivning til virkelig verdi. Anleggsmidler med begrenset økonomisk levetid avskrives lineært over den økonomiske levetiden men minst med et årlig beløp som tilsvarer nedbetalingen av langsiktig gjeld tilknyttet anlegget. Omløpsmidler er vurdert til laveste av anskaffelseskost og fremtidig salgsverdi fratrukket salgskostnader. Annen langsiktig gjeld og kortsiktig gjeld er vurdert til pålydende beløp.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer er oppført i balansen til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene.

Bankinnskudd, kontanter o.l.

Bankinnskudd, kontanter o.l. inkluderer kontanter, bankinnskudd og andre betalingsmidler med forfallsdato som er kortere enn tre måneder fra anskaffelse.

Inntektsføringsprinsipper

Driftsinntekter og offentlige tilskudd inntektsføres når de er opptjent.

Sponsorinntekter inntektsføres over avtaleperioden.

Barteravtaler inntektsføres på grunnlag av de mottatte verdier i den perioden verdien mottas. Motsvarende kostnader blir kostnadsført i samme periode.

Periodiseringsregler

Utgifter kostnadsføres i samme periode som tilhørende inntekt

For prosjekter som har øremerkede midler der aktiviteten ikke er fullført ved periodens utløp, foretas det inntektsavsetninger.

Fotballklubben Landsås

Noter til regnskapet

Note 1 Salgs- og sponsorinntekter

Regnskapsposten består av:	2018	2017
Salgsinntekter	229 842	283 336
Sponsorinntekter	378 800	380 910
Barteravtaler	80 000	0
Banereklame	41 500	58 500
Sum	730 142	722 746

Note 2 Offentlige tilskudd

Regnskapsposten består av:	2018	2017
Tilskudd fra kommune	38 300	48 400
Tilskudd fra private	50 000	50 000
Lokale aktivitetsmidler	61 920	90 654
Grasrotandel	140 025	121 900
Utstyrsmidler	15 000	0
Reisestøtte NFF	23 935	0
Andre tilskudd	29 436	10 000
Sum	358 616	320 954

Note 3 Andre inntekter

Regnskapsposten består av:	2018	2017
Medlemskontingenter	210 500	261 380
Treningsavgifter	142 550	115 875
Deltakeravgift turnering	200 504	150 150
Egenandeler	9 100	0
Lotteri	70 400	105 986
Momskompensasjon	86 341	146 201
Norgesbingo	72 444	101 807
Gevinst salg av driftsmidler	148 637	0
Andre inntekter	0	0
Sum	940 475	881 399

Note 4 Lønns- og personalkostnader

Denne posten vedrører lønn, arbeidsgiveravgift og andre personalkostnader samlet for administrasjon, trenere, støtteapparat og andre.

	2018	2017
Lønn og honorarer	554 986	554 105
Arbeidsgiveravgift	28 786	28 535
Pensjonskostnader	7 063	3 346
Andre lønnskostnader	1 248	1 236
Sum	592 082	587 222

Antall årsverk	1	1
-----------------------	----------	----------

Honorar og annen godtgjørelse til ledende personer	Honorarer	Annen godt.
Styreleder	10 000	0
Styremedlemmer	0	0
Daglig leder	216 239	4 392

Fotballklubben Landsås

Noter til regnskapet

Note 5 Andre driftskostnader

Regnskapsposten består av:	2018	2017
Kontor- og administrasjonskostnader	57 275	71 951
Regnskapshonorar	73 002	69 454
IT-kostnader	27 639	19 715
Idrettsutstyr, medisinskutstyr og drakter	292 655	91 646
Idrettsfaglig bistand, fysioterapi og lege	1 530	2 383
Leie treningstid	207 154	145 110
Lokalleie, strøm mv	51 246	26 712
Kostnader snørydding, renovasjon, drift og vedlikehold	68 714	67 907
Dommerutgifter	59 489	61 422
Kostnader fotballkretsen	58 400	54 800
Spilleroverganger	8 000	9 182
Spillerutvikling	8 880	19 250
Trenerutvikling	25 200	0
Illdsjelp	0	10 000
Reise- og oppholdskostnader	120 589	116 211
Reklametrykk, merker mv	21 770	46 345
Tap på fordringer	26 500	-8 454
Sum	1 108 042	803 633

Note 6 Varige driftsmidler

Baneanlegget med tribune og speakerbu bl overdratt til Landsås Idrettspark AS 1. januar 2018 for kr 150.000. Utover dette har ikke klubben eiendeler som anses å ha verdi over kr 15.000 og med minst 3 års levetid.

Hele anlegget var nedskrevet på salgstidspunktet.

Note 7 Kundefordringer

Debitormassen er oppført til pålydende med fradrag for usikre fordringer på kr. 26.500.

Note 8 Andre kortsiktige fordringer

Balanseposten består av:	2018	2017
Forskuddsbetalte kostnader	1 000	41 591
Opptjente, ikke innbetalte, inntekter	111 311	69 152
Periodiserte sponsorinntekter	0	20 000
Andre kortsiktige fordringer	15 593	6 096
Sum	127 904	136 838

Fotballklubben Landsås

Noter til regnskapet

Note 9 Bankinnskudd

Av likvide midler på kr 264.592 utgjør bundne skattetrekksmidler kr 26.339.
AV bankinnskudd utgjør lagskonti kr 164.426.

Note 10 Egenkapital

	Annen EK lag	Annen egenkapital	Kallestipend	Sum egenkapital
Egenkapital pr 01.01	138 831	-50 130	98 736	187 437
Årets endring i egenkapital:				
Deling av kallestipend med HK Landsås			-50 118	-50 118
Årets resultat til annen egenkapital		57 440		57 440
Årets resultat lag til annen egenkapital	25 595			25 595
Egenkapital pr. 31.12	164 426	7 310	48 618	220 354

Note 11 Annen kortsiktig gjeld

Regnskapsposten består av:	2018	2017
Påløpt styrehonorar	10 000	0
Påløpte feriepenge	42 473	39 130
Mottatte ikke opptjente inntekter	40 400	20 000
Påløpt baneleie Landsås Idrettspark	100 000	0
Påløpt lokalleie og strøm Landsåshallen	49 440	0
Andre påløpte kostnader	11 300	58 986
Sum	253 613	118 116

Note 12 Antall medlemmer

Ved utgangen av året var totalt antall medlemmer 180.

Vedlegg 8 - 2 sider

Kontonr	Konto	Regnskap 2018	Budsjett 2019
3000	Salgsinntekt, avgiftspliktig	41 500	0
3020	Sponsorinntekter avg.pl.	378 800	422 000
3021	Barteravtaler avg.pl.	80 000	60 000
3022	Turnerings sponsorer avg.pl.	14 400	10 000
3210	Kiosk, kafe mv.	22 438	24 000
3211	Inntekter egne arrangementer	193 004	180 000
3440	Driftstilskudd Harstad kommune	38 300	40 000
3441	LAM-midler	61 920	60 000
3442	Grasrotandelen NT	140 025	120 000
3443	Momskompensasjon	86 341	90 000
3449	Andre tilskudd	68 371	0
3460	Gaver/gavefond	50 000	125 000
	Salgsinntekt	1 175 099	1 131 000
3800	Gevinst ved salg av anleggsmidler	148 637	0
3920	Medlemskontingenter	210 500	190 000
3930	Aktivitets-/treningsavgift	142 550	180 000
3940	Egenandeler	9 100	0
3950	Deltakeravgift turnering	200 504	210 000
3960	Lotteri klubb	70 400	80 000
3962	NorgesBingo	72 444	72 000
	Annen driftsinntekt	854 135	732 000
	Sum driftsinntekter	2 029 233	1 863 000
4300	Innkjøp av varer for videresalg	21 639	12 000
4301	Innkjøp varer arrangementer	186 225	130 000
4500	Arrangørstøtte	39 891	40 000
4960	Utgifter lotteri	24 000	20 000
	Varekostnad	271 755	202 000
5000	Lønn til ansatte	502 513	381 000
5092	Feriepenger	42 473	19 800
5330	Styregodtgjørelse	10 000	10 000
5400	Arbeidsgiveravgift	26 619	19 431
5405	Arb.giv.avg av pål. feriepenger	2 166	920
5420	Innberetningspliktig pensjonskostnad	7 063	0
5920	Yrkesskadeforsikring	1 248	1 300
5990	Annen personalkostnad	0	2 400
	Lønnskostnad	592 082	434 851
6300	Leie lokale	45 440	50 000
6310	Leie Landsås Idrettspark	100 000	150 000
6311	Leie treningstid	107 154	132 000
6320	Renovasjon, vann, avløp o.l.	13 839	6 000
6340	Lys, varme	5 806	5 000
6420	Leie datasystemer	27 639	24 000
6430	Leie andre kontormaskiner	6 063	7 200
6490	Annen leiekostnad	1 057	1 100
6540	Inventar og utstyr	86 455	14 000
6551	Datautstyr	0	0
6580	Idrettsutstyr lag	119 965	105 000
6581	Idrettsutstyr trenere og ledere	0	25 000

6582	Idrettsutstyr dommere	6 235	10 000
6583	Idrettsutstyr Barteravtale	80 000	60 000
6690	Reparasjon og vedlikehold annet	33 253	15 000
6705	Regnskapstjenester	73 002	72 000
6770	Medisinsk behandling, utstyr mv.	1 530	0
6789	Dommerutgifter	59 489	80 000
6790	Annen fremmed tjeneste	21 622	0
6800	Kontorrekvisita	4 933	4 800
6840	Aviser, tidsskrifter, bøker o.l.	16	1 000
6890	Annen kontorkostnad	1 325	2 400
6900	Telefon	22 464	24 000
7141	Reisekostnad bortekamper	120 589	123 000
7320	Reklamekostnad	21 770	36 000
7400	Kontingenter mv fotballkretsen	58 400	84 000
7410	Overgangsgebyrer	8 000	9 600
7420	Premier	0	35 000
7422	Ildsjelpris	0	10 000
7450	Spillerutvikling	8 880	18 000
7451	Trenerutvikling	24 200	30 000
7452	Lederutvikling	0	10 000
7453	Dommerutvikling	1 000	5 000
7454	Klubbutvikling	0	10 000
7500	Forsikringspremie	2 848	3 000
7770	Bank- og kortgebyr	10 817	12 000
7790	Annen kostnad	7 753	6 000
7830	Tap på fordringer	26 500	0
	Annen driftskostnad	1 108 042	1 180 100
	Sum driftskostnader	1 971 879	1 816 951
	Driftsresultat	57 354	46 049
8050	Annen renteinntekt		200
	Annen finansinntekt	94	200
8150	Annen rentekostnad	8	0
	Annen finanskostnad	8	0
	Netto finansposter	86	200
	Resultat før skatt	57 440	46 249
	Ordinært resultat	57 440	46 249
	Resultat	57 440	46 249

Saksdokument

Saksmappenr: 2019/2011
Saksbehandler: John G. Rørnes
Arkivkode: 153

Behandles av:

Utvalg	Møtedato	Utvalgssaksnr.
Formannskapet	20.08.2019	19/107
Kommunestyret	29.08.2019	

BRØYTEUTSTYR VAKTMESTERSERVICE HELDØGNS OMSORG

Vedlegg:

Vedlegg:

- 1 Budsjetregulering investering
- 2 Budsjetregulering drift

Ingress:

For å effektivisere snørydding i enhet for heldøgns omsorg, er det ønskelig å kjøpe inn traktor.

Rådmannens tilråding:

Harstad kommunestyre vedtar opprettelse av investeringsprosjekt 840000 Brøyteutstyr vaktmesterservice heldøgns omsorg med en brutto kostnadsramme på 876.000,-.

Saksopplysninger

I forbindelse med overføring av vaktmesterressurser til BYG fra flere helse- og omsorgsenheter har de jobbet aktivt med å se på hvordan praktiske oppgaver best kan løses med færre ressurser.

En av utfordringene deres er snørydding. Dagens situasjon handler mye om å gå manuelt med diverse snøfresere i tillegg til avtale om snørydding av utearelene. De fikk kjøpt en maskin ifm Bergsodden og den har vært helt avgjørende for smidig og effektiv utedrift i området. De ønsker nå å drifte dette enda mer effektivt og kostnadsbesparende, også ved de andre institusjonene.

De ønsker derfor å gå til anskaffelse av traktor med fres og utstyr for å strø. På denne måte vil arbeidet bli mer effektivt, samt at de vil redusere utgifter til hele tiden å ringe å bestille ekstra snørydding utover det som er avtalt.

De ulike sykehjemmene har en stor forventning at mer uteareal rundt de ulike bygg skal brøytes, det er knyttet til livsgledesperspektivet hvor det å kunne gå utendørs er viktig for å sikre gode muligheter for uteliv også på vinteren. På Bergsodden fungerer dette utmerket.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Enheten har innhentet pristilbud, og beste tilbud på traktor med alt utstyr vil netto koste kr 700 100,- i anskaffelse. Inkl. mva. blir summen 875 125,-.

Investeringa vil bidra til reduserte utgifter for mht brøytestøtte, bedre ressursutnyttelse av mannskaper, sikre bedre service som til slutt vil føre til en god opplevelse for alle parter.

Det all vesentligste av rente- og avdragskostnadene vil dekkes inn ved årlig reduksjon i enhetens driftsbudsjett på kr 53.000,-.

Vurdering

Rådmannen vurderer tiltaket som godt mht både kvaliteten på tjenesten og effektivisering av driften, og tilrår at investeringen foretas.

Hugo Thode Hansen
Rådmann

John G. Rørnes
Økonomisjef

Dokumentet er godkjent elektronisk og krever ikke signatur.

HARSTAD KOMMUNE

BUDSJETTREGULERINGSKJEMA

ÅR 2019

VEDTAK: Kommunestyret sak ??/2019	Vedtaksdato:	20.08.2019
Gjelder: BRØYTEUTSTYR VAKTMESTERSERVICE HELDØGNS OMSORG	Saksbehandler:	John G. Rørnes

Vedtaket er fattet i henhold til reglement for delegering av budsjettendringsfullmakt pkt.....

(Alle tall i 1000)

<u>ART</u> 4 siffer	<u>FUNKSJ.</u> 3 siffer	<u>ANSVAR/ INV. NR</u> 4/6 siffer	<u>PROSJ.</u> 4 siffer	BUDSJETTPOSTENS TEKST (Artsteksten)	VEDT. BUDSJ.	NYTT FORSL.	BUDSJETT ENDRING	<u>PERIO DISER ING</u>
Tekst								
3200	253	840000		Kjøp og finansiell leasing av drif	0	876	876	00
3910	870	99999		Bruk av lån	0	876	(876)	00
							0	00
							0	00
							0	00
							0	00
							-	

Reguleringen er meldt/registrert den av

Selskap

**Investerings-
nummer**

Kapittel : Usorterte tiltak			
Tiltak	032: K-sak - Brøyteutstyr vaktmesterservice Heldøgns Omsorg		
Beskrivelse	Fast trekk i budsjettet for å finansiere renter og avdrag		
Startmåned	Januar		
		2019	2020
Sted	Ansvar: Vaktmester bygning (8401)		
8401.1190.261.0 Leie av lokaler og grunn		-6 500	-13 000
8401.1200.261.0 Kjøp og finansiell leasing av driftsmidler		-16 000	-32 000
8401.1429.261.0 Merverdiavgift som gir rett til momskomp		-4 000	-8 000
Sum utgifter		-26 500	-53 000
Sum inntekter		0	0
Sum netto		-26 500	-53 000
Sted	Ansvar: Renter/avdrag inntekt/utgift (0981)		
0981.1500.870.9852 Renteutgifter		26 500	53 000
Sum utgifter		26 500	53 000
Sum inntekter		0	0
Sum netto		26 500	53 000
SUM NETTO TILTAK		0	0

Saksdokument

Saksmappenr: 2019/3165
Saksbehandler: Linda Jensen
Arkivkode: M00

Behandles av:

Utvalg	Møtedato	Utvalgssaksnr.
Formannskapet	20.08.2019	19/108
Kommunestyret	29.08.2019	

STANDARD ABONNEMENTSVILKÅR FOR VANN OG AVLØP I HARSTAD KOMMUNE

Vedlegg:

- 1 Standard abonnementsvilkår for Harstad kommune - Administrative bestemmelser
- 2 Standard abonnementsvilkår for Harstad kommune - Tekniske bestemmelser
- 3 Standard abonnementsvilkår for Harstad kommune - Lokalt tillegg

Ingress:

Harstad kommune vedtok i 1989 «Normalreglement for sanitæranlegg», utarbeidet av Kommunesektorenes organisasjon (KS) 2.utg 1984. Reglementet er en oversikt over lovverk og øvrige bestemmelser som regulerer forholdet mellom abonnent og kommune.

«Normalreglement for sanitæranlegg» foreslåes erstattet av «Standard abonnementsvilkår for vann og avløp», utgitt av KS 2.utg 2017. Abonnementsvilkårene består av administrative bestemmelser og tekniske bestemmelser, utgitt i hvert sitt hefte. De administrative bestemmelsene tar for seg juridiske og forvaltningsmessige forhold, mens de tekniske bestemmelsene fastlegger krav til teknisk utførelse.

«Standard abonnementsvilkår» benyttes av de fleste kommuner i Norge. Det foreslås noen mindre justeringer lokalt for Harstad.

Rådmannens tilråding:

1. Kommunestyret vedtar framlagt forskrift om «Standard abonnementsvilkår for vann og avløp i Harstad kommune
 - a. Administrative bestemmelser
 - b. Tekniske bestemmelser
2. Forskrift trer i kraft 01.09.2019

Saksopplysninger

1.0 Bakgrunn.

Hensikten med reglementet som KS har utarbeidet er å ivareta det gjensidige ansvarsforholdet mellom kommunen og den enkelte abonnent i forbindelse med tilknytning til offentlige vann- og avløpsanlegg, og å sikre betryggende utførelse av sanitærinstallasjoner og private vann- og avløpsanlegg.

Bestemmelsene gis i hovedsak av kommunen som eier av hovedanlegget og leverandør av de tilhørende tjenestene innenfor vann og avløp. En del bestemmelser er i tillegg direkte eller indirekte hjemlet i lover og forskrifter, som f.eks plan- og bygningsloven og teknisk forskrift.

KS sin utgave utgjør et sentralt arbeidsverktøy i den daglige driften og saksbehandling innenfor vann- og avløp i Harstad kommune, og bidrar til rettsikkerhet og likebehandling for abonnentene.

Den framlagte forskriften tar opp i seg endringer i lovverk og rettspraksis og endinger i rammebetingelser for bransjen, som for eksempel konsekvenser av klimaendringer.

Den har vært lagt ut på offentlig høring i 3 uker ved servicetorget på rådhuset og på kommunens hjemmeside. Kommunen fikk i den forbindelse ingen tilbakemelding/innsspill fra eksterne parter.

2.0 Lokale tilpasninger til KS sin utgave:

2.1 Administrative bestemmelser.

2.1.1 Kapittel 1.3 Definisjoner. Ansvarlig foretak. Private vann- og avløpsanlegg.

Det er i KS sin utgave er det stilt krav om at arbeidstaker på private VA-anlegg må ha en minimumskvalifikasjon. Det er enten fagbrev som rørlegger og S-ADK1/ADK1-sertifikat eller fagbrev innen veg- og anleggsfaget og ADK1-sertifikat.

For fagarbeidere innen veg- og anleggsfaget foreslås det at vi i Harstad kommune også krever 3 års relevant VA-erfaring. Dette for å sikre at utførende personell er godt kjent med aktuelle arbeidsoperasjon. Dette er harmonisert med bestemmelsene i kommunens VA-norm og vedtatte retningslinjer for graving i tilknytning til kommunale VA-anlegg.

2.1.2 Kapittel 2 Søknad og godkjenning av tilknytning.

Det innføres et nytt underpunkt «2.1.1 - Melding om VA-arbeid» for alt utvendig VA-arbeid på private anlegg. Det skal leveres en VA-melding til kommunen via Geomatikk sin kundeportal under Gravemelding.no.

Dette er en søknad til kommunen om å igangsettes arbeider på privat VA-anlegg som omfatter en redegjørelse om hva som skal gjøres og hvem som skal utføre arbeidet. Arbeidene kan påbegynnes når kommunen har gitt svar på VA-meldingen.

Skjema for ferdigmelding skal alltid sendes til kommunen senest 14 dager etter at VA-arbeidet er ferdigstilt. Foretak som skal foreta tilknytning av private stikkledninger til kommunalt VA-nett, vil bli nektet saksbehandling av ytterligere VA-melding dersom de har 5 eller flere ferdigstilte VA-meldinger hvor det ikke foreligger godkjent ferdigmelding.

2.1.3 Kapittel 3.12.2 Forurensningsforskriften.

Forurensningsforskriftens kapittel 15 erstattes av lokal forskrift om påslipp av oljeholdig avløpsvann. Jfr. egen sak til behandling.

2.2 Tekniske bestemmelser (her er det kun gjort presiseringer i punktene)

2.2.1 Kapittel 2.3.2 Legging av vannledning i grøft, andre avsnitt

Frostfri dybde i Harstad: «For Harstad kommune er frostfri dybde 1,8 meter.»

2.2.2 Kapittel 2.3.3 Tilknytning til hovedledning, siste avsnitt

I Harstad kommune skal følgende metode benyttes: «Anbøringsklave skal stenges og plugges.»

Vurdering

Rådmannen mener at det er nødvendig å oppdatere regelverket for abonnementsvilkår i henhold til endringer i lov og forskrift på området. Det er viktig at regelverket er oversiktlig, oppdatert og brukervennlig både for saksbehandlere i kommunen og abonnentene som har behov for å avklare rettigheter og plikter i abonnentforholdet til kommunen.

Et eventuelt vedtak vil følges opp med god informasjon med oppslag i pressen, publisering på kommunens hjemmeside og/eller ved at de det gjelder tilskrives om vedtakelsen dersom det er nødvendig. Videre skal den vedtatte forskrift sendes til kunngjøring ved Norsk lovtidende (lovdata.no). Forskriften må kunngjøres for å bli gyldig.

Hugo Thode Hansen
Rådmann

Svein-Arne Johansen
Enhetsleder

Dokumentet er godkjent elektronisk og krever ikke signatur.

KS

Administrative bestemmelser

Standard abonnementsvilkår for vann og avløp

KOMMUNEFORLAGET

© Kommuneforlaget AS.

Denne filen er kun til intern bruk i kommunen når bestemmelsene skal vurderes og eventuelt vedtas.
Må ikke distribueres videre og må ikke gjøres tilgjengelig for andre.

© 2017 Kommuneforlaget AS, Oslo
2. utgave, 1. opplag 2017

Omslagsbilde: Fotolia

Omslag: HAVE A BOOK

Sats: HAVE A BOOK

Trykk og innbinding: Interface Media as

ISBN: 978-82-446-2283-7

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med Kommuneforlaget AS er enhver eksemplarframstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov eller tillatt gjennom avtale med Kopinor, Interesseorgan for rettighetshavere til åndsverk. Kopiering i strid med lov eller avtale kan medføre erstatningsansvar og inndragning, og kan straffes med bøter eller fengsel.

Kommuneforlaget AS

Postboks 1263 Vika

0111 OSLO

Telefon: 24 13 28 50

Henvendelser vedrørende utgivelsen rettes til:

kundeservice@kommuneforlaget.no

www.kommuneforlaget.no

Innhold

FORORD	5
INNLEDNING	7
KAPITTEL 1 GENERELT	9
1.1 Formål	9
1.2 Virkeområde/hjemmel	9
1.3 Definisjoner	14
1.4 Plikt til å overholde bestemmelsene	17
1.5 Overtredelser og håndhevelse	18
1.6 Endringer	20
1.7 Dispensasjon	20
1.7.1 Ikrafttreden. Opphevelse av tidligere bestemmelser	20
KAPITTEL 2 SØKNAD OG GODKJENNING	
AV TILKNYTNING M.M.	21
2.1 Søknad om tilknytning til offentlig vann- og avløpsanlegg	21
2.2 Søknad om endringer	22
2.3 Tinglyste erklæringer	23
2.4 Godkjenning av søknad om tilknytning	24
2.5 Kontroll og besiktigelse av anlegg og installasjoner under utførelse	25
2.6 Prøving	26
2.7 Krav til materiell og utførelse	26
2.7.1 Separatsystem	27

KAPITTEL 3 ØVRIGE BESTEMMELSER	28
3.1 Anleggs- og vedlikeholdsutgifter	28
3.2 Funksjonskrav og tekniske krav	28
3.3 Eksisterende offentlige vann- og avløpsanlegg	30
3.4 Bygging nær offentlig vann- og avløpsanlegg	31
3.5 Opphør av tilknytning	32
3.6 Stengning av offentlige ledninger	33
3.7 Besiktigelse og kontroll av eksisterende anlegg og installasjoner	33
3.8 Kontroll og innskrenking av vannforbruk	34
3.9 Vannkvalitet og trykk	35
3.10 Videredistribusjon av vann- og avløpstjenester	36
3.11 Ekstraordinære vannuttak/påslipp	36
3.12 Påslippenes beskaffenhet	37
3.12.1 Generelt	37
3.12.2 Forurensningsforskriften	37
3.12.3 Eksempler på uønskede væsker, stoffer, gasser eller produkter	38
3.13 Utskillere og renseanlegg	39
3.14 Ansvarsforhold	40

Forord

Standard abonnementsvilkår for vann og avløp, en videreføring av Normalreglementet for sanitæranlegg, ble sist utgitt av Kommuneforlaget på vegne av KS i 2008. KS oversendte reglementet til landets kommuner og anbefalte dem å vedta å innføre bestemmelsene. Bestemmelsene er delt i to, *administrative bestemmelser* og *tekniske bestemmelser*. Revisjonsarbeidet har vært utført av en egen redaksjonskomité i 2015-2016 og har bestått av:

Bjørn Grimrud, fagsjef, Fagrådet for våtrom
Ann-Janette Hansen, juridisk rådgiver, Moss kommune
Guttorm Jakobsen, advokat, Advokatfirmaet Guttorm Jakobsen AS
Pål R. Johansen, redaktør, Kommuneforlaget as
Are Skaar Nielsen, fagsjef, Rørentreprenørene Norge

Et høringsutkast ble i juni 2016 sendt ut til en rekke kommuner, offentlige instanser og private selskaper og organisasjoner. Deres innspill har vært verdifulle bidrag til denne reviderte utgaven.

Innledning

Standard abonnementsvilkår for vann og avløp består av administrative og tekniske bestemmelser – utgitt i hvert sitt hefte. De administrative bestemmelsene tar for seg juridiske og forvaltningsmessige forhold, mens de tekniske bestemmelsene fastlegger krav til teknisk utførelse.

Vilkårenes formål er å ivareta det gjensidige ansvarsforholdet mellom kommunen og den enkelte abonnent i forbindelse med tilknytning til offentlig vann- og avløpsanlegg, og å sikre betryggende utførelse av sanitærinstallasjoner og private vann- og avløpsanlegg.

Standard abonnementsvilkår for vann og avløp bør vedtas av den enkelte kommune for at de skal ha tilstrekkelig gyldighet. Vilkårene er utformet slik at de uforandret kan vedtas av kommunen. Det er imidlertid også mulighet for kommunen til å legge inn egne særbestemmelser.

Bestemmelsene gis i hovedsak av kommunen som eier av hovedanleggene og leverandør av tjenestene innenfor vann og avløp. En del bestemmelser er i tillegg direkte eller indirekte hjemlet

i lover og forskrifter som forurensningsloven, plan- og bygningsloven (pbl.) og byggeforskriftene. Den foreliggende teksten er ment å utdype og konkretisere bestemmelsene i eksisterende lovverk og gi en kortfattet og lett tilgjengelig sammenfatning av de krav som gjelder. Det er imidlertid ikke meningen å presentere informasjon som finnes andre steder hvis dette ikke er nødvendig for sammenhengen i disse vilkårene. Det er brukt henvisninger til aktuelt regelverk der dette er naturlig.

Den foreliggende revisjonen har tatt hensyn til endrede krav og bestemmelser og nye utfordringer som kommunene står overfor, blant annet når det gjelder klimaendringer, samt endringer i rettspraksis når det gjelder pkt. 3.14 om ansvarsforhold.

Alle berørte parter, både huseiere, profesjonelle aktører og kommunalt ansatte, skal kunne ha nytte av å bruke disse abonnementsvilkårene.

Kommentar:

Dersom kommunestyret har vedtatt å innføre bestemmelsene, skal kommunen benytte dem.

1

Generelt

1.1 Formål

Formålet med disse bestemmelsene er å

- fastsette hvilke leveringsbestemmelser og vilkår kommunen, som eier av offentlig vann- og avløpsanlegg og leverandør av tjenestene, stiller for tilknytning til og bruk av offentlig vann- og avløpsanlegg. Dette omfatter også det gjensidige ansvarsforholdet mellom kommunen og den enkelte abonnent som er, eller blir, tilknyttet offentlig vann- og avløpsanlegg.
- stille krav til aktørene slik at de private vann- og avløpsanlegg som tilknyttes kommunalt nett, blir utført på en betryggende måte med hensyn til funksjonssikkerhet og anleggs- og utstyrskvalitet.

1.2 Virkeområde/hjemmel

Abonnementsvilkårene omfatter private vann- og avløpsanlegg tilknyttet offentlige vann- og avløpsanlegg. De gjelder både for eksisterende og nye abonnenter, og uavhengig av om abonnenten har skrevet under en erklæring om å overholde vilkårene eller ikke.

For de som var abonnenter da kommunen vedtok bestemmelsene, gjelder de administrative bestemmelsene fullt ut, med unntak for søknadsplikten for eksisterende anlegg der det ikke foretas vesentlige endringer, jf. pkt. 2.2 og kravet til avstandsgrense på 4 meter for eksisterende bebyggelse, jf. pkt. 3.4.

For de som var abonnenter da kommunen vedtok bestemmelsene, gjelder de tekniske bestemmelsene knyttet til oppføring av anlegg bare for følgende punkter:

- Krav til overhøyde mellom topp hovedledning og laveste innvendig avløpsåpning, jf. pkt. 3.5 i tekniske bestemmelser
- Krav om sikring mot forurensning for å hindre tilbakesuging fra privat ledningsnett til offentlig ledningsnett, jf. pkt. 2.4 i tekniske bestemmelser

10

Kommentar:

Dette er selvsagt ikke til hinder for at kommunen håndhever øvrige lover og regler dersom anlegg/bygning/installasjoner er oppført i strid med gjeldende bestemmelser på oppførings-tidspunktet. Eksempler på dette kan være oppføring av bygninger og installasjoner som er i strid med gjeldende kommunale vedtekter, normer, etc., eller i strid med servituttlovens alminnelige bestemmelser om hvordan eieren av en eiendom med kommunen som ledningseier/servitutthaver plikter å opptre.

For øvrig gjelder de tekniske bestemmelsenes krav i tilknytning til drift og vedlikehold av anleggene fullt ut så langt de passer.

Kommentar:

Dersom for eksempel en vannledning lekker, vil det utgjøre et brudd på de tekniske bestemmelsene som kan følges opp med et pålegg om utbedring, uavhengig av når ledningen ble lagt.

Abonnementsvilkårene for vann og avløp gjelder, så langt de passer, også for påslipp til kommunal ledning fra offentlig veg, plass o.l.

Abonnementsvilkårene for vann og avløp er gitt av kommunen som eier av hovedanleggene og leverandør av vann- og avløpstjenester. En del vilkår er i tillegg direkte hjemlet i lover og forskrifter.

Kommentar:

Private vann- og avløpsanlegg uten offentlig tilknytning omfattes ikke av abonnementsvilkårene, med mindre pålegg om tilknytning til offentlig vann- og avløpsanlegg er gitt etter plan- og bygningslovens bestemmelser.

Henvisninger til lover og forskrifter

Vann- og avløpsanlegg er omfattet av et betydelig regelverk som det er viktig å ha kjennskap til og følge. Plan- og bygningsloven, med byggt teknisk forskrift (TEK) og veiledning til byggt teknisk forskrift (VTEK), gir rammebetingelsene for planlegging og utforming av sanitærinstallasjoner og vann- og avløpsanlegg. I tillegg kommer enkelte lover med tilhørende forskrifter som normalt vil være av betydning for den enkelte kommunes vann- og avløpsabbonnenter. Vi gjør oppmerksom på at lover og forskrifter kan endre seg over tid:

Lov om planlegging og byggesaksbehandling (plan- og bygningsloven) med bl.a. følgende forskrifter:

- Forskrift om byggesak (byggesaksforskriften) av 26. mars 2010, sist endret 22. februar 2016
- Byggt teknisk forskrift (TEK) av 26. mars 2010 nr. 489
- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) med bl.a. følgende forskrift:
 - Forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften)

- Lov om matproduksjon og mattrygghet (matloven) med bl.a. følgende forskrift:
 - Forskrift om vannforsyning og drikkevann (drikkevannsforskriften)
- Lov om folkehelsearbeid (folkehelseloven) med bl.a. følgende forskrifter:
 - Forskrift om miljørettet helsevern
 - Forskrift for badeanlegg, bassengbad, badstu m.v.
- Lov om vassdrag og grunnvann (vannressursloven)
- Lov om kommunale vass- og avløpsanlegg med bl.a. følgende forskrifter:
 - Forskrift om begrensning av forurensning, kapittel 16 om kommunale vann- og avløpsgebyrer
 - Kommunens lokale forskrift om vann- og avløpsgebyrer

Nettbaserte kilder

Det finnes også et stort antall veiledninger, normer, standarder, detaljblad, rapporter etc. som er av betydning for den som arbeider innenfor vann-, avløps- og sanitærområdet.

For nærmere oversikt over gjeldende regelverk og annen nyttig informasjon viser vi blant annet til følgende nettbaserte kilder:

www.lovdatab.no

Lovdata gir den komplette oversikt over lover og forskrifter m.m. i Norge.

www.norskvann.no

På Norsk Vanns hjemmesider finner du bl.a. informasjon om interessepolitisk arbeid og regelverk som er under utvikling, rapporter og veiledninger som Norsk Vann har utgitt på vann- og avløpsområdet samt oversikt over aktuelle kurs og arrangementer.

www.va-jus.no

På Norsk Vanns regelverkssider legges det fortløpende ut informasjon om nytt regelverk på vann- og avløpsområdet. Norsk Vanns regelverkshjelp til medlemmene inneholder også bl.a. følgende hjelpemidler:

- Regelverksdatabasen
- Boken «Vann- og avløpsrett»
- Selvkostveiledningen
- En rekke standardmaler for brev, brosjyrer m.m.
- Typiske spørsmål og svar

www.va-norm.no

Nettsted som skal gjøre det enkelt for alle aktører (entreprenører, rørleggere, konsulenter etc.) å finne ut hva som er kommunens krav til VA-tekniske anlegg.

www.rorsenter.no

Norsk Rørsenter AS er et kurs- og kompetansesenter innen vann- og avløpsteknikk og har prosjektledelsen for NKF og Norsk Vanns VA/Miljø-blad og for Norsk Vanns VA-norm (www.va-norm.no).

www.regelhjelp.no

Regelhjelp.no er et tilbud om bransjevise oversikter over regelverket. Bak nettstedet står Statens forurensningstilsyn, Mattilsynet, Direktoratet for arbeidstilsynet, Næringslivets sikkerhetsorganisasjon og Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap.

www.dibk.no

Databasen til Direktoratet for byggkvalitet over lover, forskrifter, veiledninger, blanketter mv.

www.miljokommune.no

www.standard.no

Standard Norges hjemmesider, der man bl.a. kan finne oversikt over standarder på VVS- og VA-området.

Vi gjør oppmerksom på at nettadressene kan endre seg.

1.3 Definisjoner

Kommentar:

Standard abonnementsvilkår omhandler forholdet mellom abonnent og kommunen som leverandør av tjenestene, og for bedre presisering er det derfor valgt å avvike noe fra den terminologien innen vann og avløp som benyttes i lov og forskrift.

Avløpsanlegg

Med avløpsanlegg menes ledninger og øvrige anlegg både for sanitært avløpsvann (spillvann), industrielt avløpsvann og overvann.

Kommentar:

Avløpsanlegg omfatter ikke dreneringsledninger.

14

Offentlig vann- og avløpsanlegg

Hovedanlegg for vann og/eller avløp som kommunen eller annet offentlig rettslig organ har bygd eller overtatt ansvaret for.

Kommentar:

Stikkledning for vann og avløp fra offentlig bygg regnes i disse vilkårene som privat vann- og avløpsanlegg. Det fremgår av brev fra Klima- og Miljøverndepartementet 28. mars 2014 til Sivilombudsmannen at ved tolkningen av hva som er å anse som et vann- og avløpsanlegg som omfattes av § 1 andre ledd i lov om kommunale vass- og avløpsanlegg og hva som er å anse som private stikkledninger, vil anleggets dimensjon og formål være relevant. Det er videre et sentralt moment om anlegget er nødvendig for å levere vann- og avløpstjenester i kommunen, og hvorvidt kommunen selv har vedtatt at anlegget skal være en hovedledning, samt om ledningen er finan-

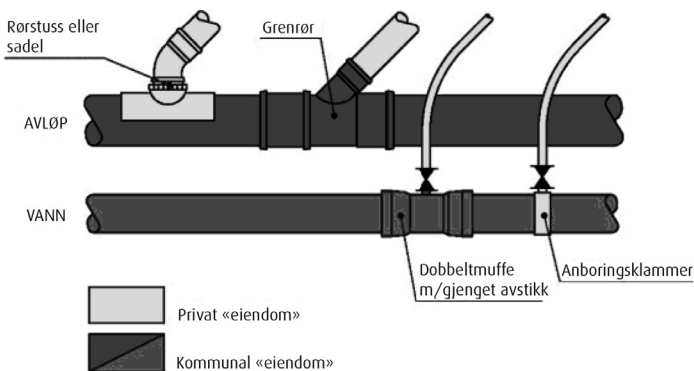
siert av vann- og avløpsgebyrer etter loven. Disse momentene vil på samme måte kunne være relevante ved tolkningen av hva som er å anse som offentlige vann- og avløpsanlegg etter standard abonnementsvilkår for vann- og avløp.

Privat vann- og avløpsanlegg

Private ledninger (stikkledninger) og utstyr utenfor husets yttervegg som er tilknyttet offentlig vann- og/eller avløpsanlegg.

Som privat anlegg regnes videre ethvert anlegg som kommunen eller annet offentligrettslig organ selv ikke har bygd, ikke har overtatt ansvaret for etter plan- og bygningslovens regler eller ikke på annen måte har påtatt seg ansvaret for gjennom skriftlig erklæring eller ved sin handlemåte/adferd.

Hvis ikke annet er angitt eller avtalt, er grensen mellom det private og det offentlige vann- og avløpsanlegget i tilkoplingspunktet på offentlig ledning. Anboringsklammeret på vannledningen er å anse som privat (se figur nedenfor):

Sanitærinstallasjoner

Rør, installasjoner og utstyr innenfor husets yttervegg som er tilknyttet vann- og/eller avløpsanlegg.

Abonnet

Eier av eiendom med vann- og/eller avløpsinstallasjoner som enten er tilknyttet offentlig vann- og avløpsanlegg, eller som har fått pålegg om tilknytning etter plan- og bygningslovens regler. Kommunen kan etter søknad godta at andre enn eieren står som abonnent, der særlige forhold tilsier det.

Kommentar:

Sistnevnte tilføyelse tar sikte på tilfeller der eiendommen er festet bort i lengre tid, eller hvor et større bygg er leid ut i lengre tid til en leietaker, og det av denne grunn vil være mest praktisk å forholde seg til den som bruker bygget og/eller eiendommen direkte. Selv om leietaker aksepteres som abonnent, kan kommunen i alle tilfeller holde eieren ansvarlig dersom leietaker misligholder sine forpliktelser etter avtalen.

16

Ansvarlig foretak

Ansvarlig foretak er i disse vilkårene foretak som er godkjent i henhold til plan- og bygningsloven og byggesaksforskriften, dvs. som er sentralt godkjent eller har erklært ansvarsrett. Foretaket skal i tillegg dokumentere at det utførende personellet har følgende minimumskvalifikasjoner for det relevante arbeidsområdet:

Sanitærinstallasjoner

- Svennebrev som rørlegger

Privat vann- og avløpsanlegg

- Svennebrev som rørlegger, samt S-ADK1- eller ADK1-sertifikat

eller

- Fagbrev innen veg- og anleggsfaget eller anleggsmaskinførerfaget, samt ADK1-sertifikat

Kommentar:

For å opprettholde tilstrekkelig kvalifikasjoner på dem som skal utføre arbeidet med sanitærinstallasjoner og private vann- og avløpsanlegg, og sikre den nødvendige faglige kvaliteten på disse arbeidene, er det som tidligere holdt fast ved kravet om at foretaket i tillegg til enten å være sentralt godkjent, eller å ha erklært ansvarsrett, må kunne dokumentere at det utførende personellet har visse nærmere angitte minimumskvalifikasjoner for det relevante arbeidsområdet.

1.4 Plikt til å overholde bestemmelsene

Abonnenten er ansvarlig for at hans private vann- og avløpsanlegg til enhver tid er i forskriftsmessig stand, og at de til enhver tid gjeldende bestemmelser om bruken av anlegget blir fulgt, jf. pkt. 1.2, 1.5, 2.5 og 3.7 i disse bestemmelsene. Abonnenten er også ansvarlig for at hans husstand, leieboere og andre som benytter hans anlegg, overholder abonnementsvilkårene.

Ansvarlig foretak er ansvarlig for at de private vann- og avløpsanleggene blir planlagt og utført i samsvar med gjeldende lov og regelverk. Alle arbeider på private vann- og avløpsanlegg og sanitærinstallasjoner skal utføres av ansvarlig foretak i henhold til pkt. 1.3, med mindre kommunen, som eier av hovedanleggene, i det enkelte tilfelle har godkjent en annen utførende.

Kommentar:

Firmaer som engasjeres til å spyle private stikkledninger, trenger ikke forhåndsgodkjenninger til dette eller tilfredsstille kravene i pkt. 3.2. Kommunen kan kreve opplysninger fra slike

firmaer om hvor og når spyling har funnet sted og sannsynlig årsak til spylingen. Spyling eller annet arbeid på kommunens hovedledningsnett kan ikke finne sted uten skriftlig tillatelse fra kommunen.

1.5 Overtredelser og håndhevelse

Abonnementsvilkårene for vann og avløp skal håndheves av kommunen eller den kommunestyret delegerer myndighet til, med mindre noe annet framgår av disse bestemmelsene.

Kommunen kan kreve at anlegg blir reparert, utbedret, omlagt eller fjernet dersom de er i strid med de administrative eller tekniske bestemmelsene i disse abonnementsvilkårene eller med plan- og bygningsloven med tilhørende tekniske forskrift (TEK). Dette gjelder uavhengig av den myndighet som kommunen er tillagt etter forurensningsloven og plan- og bygningsloven når det gjelder krav om reparasjon av anlegg.

Kommunen kan etter forutgående varsel få arbeidet utført for abonnentens regning dersom et slikt pålegg ikke etterkommes. Arbeid som ikke kan utsettes, kan kommunen få utført uten forutgående varsel.

Kommentar:

Håndhevelse av disse abonnementsvilkårene reguleres av privatrettslige regler og anses ikke i utgangspunktet som utøvelse av offentlig myndighet. I den grad et vilkår er stilt med hjemmel i kommunens private eierrådighet over eget vann- og avløpsanlegg, foreligger det derfor ikke formell klageadgang til noen overordnet instans. Dette gjelder hvis kommunen har funnet det sikrest å bruke eierrådigheten som hjemmelsgrunnlag, selv om det også skulle være en mulig alternativ hjemmel for pålegget i lovverket. Et eksempel på dette kan

være ved krav om utbedring av utette vannledninger, hvor det kan være uklart i hvilken grad man også kan hjemle vedtaket i plan- og bygningsloven § 31-3. Hvis kommunen derimot bruker gjeldende lovverk som hjemmel for pålegg, gjelder forvaltningslovens bestemmelser.

Hvis det ikke kommer til en minnelig ordning med den aktuelle abonnenten, skjer håndhevelsen ved at det reises søksmål for de ordinære domstoler med krav om dom for at abonnenten plikter å etterkomme et gitt pålegg eller må unnlate å foreta en nærmere bestemt handling. Kommunen kan ev. kreve å få dekket utgifter for slikt arbeid i medhold av pkt. 1.5 andre og tredje ledd. På samme måte kan abonnenten reise sivilt søksmål for domstolene hvis han ikke godtar abonnementsvilkårene.

I den grad bestemmelsene i abonnementsvilkårene også har hjemmel i sentrale lover eller forskrifter og håndheves i tråd med disse, jf. pkt. 1.2, kan sanksjonsbestemmelsene i dette lovverket benyttes.

Kommunen kan også ved vesentlig mislighold av abonnementsvilkårene stenge eiendommens vanntilførsel og holde den stengt til forholdet er rettet.

Kommentar:

Det forutsettes at kommunen utviser skjønn i slike saker, spesielt når det gjelder vanntilførsel til boliger. En eventuell stenging må ikke true liv og helse eller kunne medføre brannfare.

Kommunen kan nekte et ansvarlig foretak som ikke overholder de til enhver tid gjeldende abonnementsvilkårene (administrative og tekniske bestemmelser), å utføre arbeid på slike anlegg hvis forholdene ikke blir brakt i orden innen rimelig tid. Det samme gjelder hvis krav til utførelsen etter plan- og bygningsloven med tilhørende forskrifter ikke blir overholdt.

1.6 Endringer

Kommunestyret kan vedta endringer i de administrative bestemmelsene. Kommunestyret, eller den kommunestyret delegerer myndighet til, kan vedta endringer i de tekniske bestemmelsene.

1.7 Dispensasjon

Når særlige grunner taler for det, kan kommunestyret eller det organ som kommunestyret har delegert myndighet til, gi dispensasjon fra disse abonnementsvilkårene.

1.7.1 Ikrafttreden. Opphevelse av tidligere bestemmelser

Abonnementsvilkårene for vann og avløp trer i kraft fra den dato kommunestyret bestemmer. Fra samme tidspunkt oppheves tidligere vedtatte sanitærreglement eller tilsvarende bestemmelser om private vann- og avløpsanlegg tilknyttet kommunalt nett.

2

Søknad og godkjenning
av tilknytning m.m.**2.1 Søknad om tilknytning til offentlig
vann- og avløpsanlegg**

I tillegg til nødvendige søknader i henhold til plan- og bygningsloven skal kommunen, som eier av vann- og avløpsanleggene, ha søknad om tilknytning til offentlige vann- og avløpsanlegg.

Søknadsskjema fås hos kommunen.

Søknad om tilknytning skal underskrives av abonnenten og ansvarlig foretak. Søknaden må inneholde tilstrekkelig dokumentasjon til at kommunen kan ta stilling til den, som erklæringer og situasjonsplan med inntegnet stikkledninger, angitt tilkoblingspunkt og høydeangivelser. Søknaden skal være godkjent før arbeidet settes i gang, med mindre kommunen tillater noe annet.

Kommunen kan også kreve at andre enn abonnenten, herunder leietakere, festere etc., skriver under på en slik søknad.

Overdras et arbeid under utførelsen til et annet ansvarlig foretak, skal det sendes ny søknad. Er et arbeid ikke påbegynt innen tre år etter at tillatelsen er gitt, bortfaller godkjenningen.

Ansvarlig foretak skal sørge for at det foreligger situasjonsplan som viser privat vann- og avløpsanlegg (slik det er bygd) så snart anlegget er ferdig. Situasjonsplanen med tilhørende innmåling av anlegget sendes til kommunen. Dersom mottatt dokumentasjon er tilfredsstillende, gis ferdigmelding av kommunen. Ferdigmelding gitt av vann- og avløpsmyndigheten vedlegges søknad om ferdigattest.

Kommentar:**Andre søknader**

Tiltak som oppføring, endring eller reparasjon av vann- og avløpsanlegg er søknadspliktig etter plan- og bygningsloven. Mindre tiltak som ikke fører til fare eller urimelig ulempe for omgivelser eller allmenne interesser, f.eks. lokal drenering og reparasjoner ved rør- og ledningsbrudd, kan unntas fra søknadsplikten.

Uavhengig av om et tiltak er søknadspliktig, skal bestemmelser i plan- og bygningsloven og teknisk forskrift ivaretas av tiltakshaveren.

Når det gjelder søknad om utslipp av oljeholdig avløpsvann, henvises det til forurensningsforskriftens kap. 15, jf. pkt. 3.12.2. Kommunen kan også kreve søknad om påslipp av fettholdig avløpsvann.

2.2 Søknad om endringer

Senere reparasjoner og utbedringer av sanitærinstallasjoner og private vann- og avløpsanlegg som medfører vesentlige endringer i vannforbruk eller utslippsmengder, krever tillatelse fra kommunen.

Det kreves alltid tillatelse ved installasjon av sprinkleranlegg mot brann, snøkanoner og lignende. Det samme gjelder ved omlegging, rehabilitering eller opphør/stenging av private vann- og avløpsanlegg.

Søknad om endringer skal underskrives av abonnenten og et ansvarlig foretak som skal utføre arbeidet. Kommunen kan også kreve at andre enn abonnenten, herunder leietakere, festere etc., skriver under på en slik søknad.

For øvrig gjelder de samme krav til søknaden som under pkt. 2.1, og det benyttes samme søknadsskjema.

2.3 Tinglyste erklæringer

Ved søknad om tilknytning kan det kreves vedlagt tinglyst erklæring for følgende forhold:

- At det er innhentet tillatelse til å legge, drifte/vedlikeholde og skifte ut privat vann- og avløpsanlegg på andres eiendom
- At flere eiere er solidarisk ansvarlig for at gjeldende vilkår vedrørende felles privat vann- og avløpsanlegg blir fulgt
- At senere utvidet bruk av etablert felles privat vann- og avløpsanlegg blir godkjent av samtlige brukere/eiere

Også ellers kan det kreves framlagt tinglyste erklæringer når det er nødvendig for å sikre noens rett.

Kommentar:

Se f.eks. plan- og bygningsloven §§ 27-1 og 27-2, der plan- og bygningsmyndigheten skal påse at retten til å føre vann- og avløpsledning over annen manns grunn er tilstrekkelig sikret ved tinglyst dokument, eller på annen måte som kommunen godtar som tilfredsstillende. Den tinglyste erklæringen om

solidaransvar gjelder kun i forholdet mellom den enkelte sameier i en privat fellesledning og kommunen. Det er intet i veien for at det i samme erklæring fremgår at sameierne, hva gjelder forholdet dem imellom, kun skal ha et proratarisk ansvar for de aktuelle ledningene, dvs. at den enkelte sameier kun har ansvar for den delen av et felles ledningsnett som vedkommende benytter seg av. Dette vil i tilfelle være i samsvar med sameieloven § 9.

De tinglyste erklæringene skal i nødvendig utstrekning være påført at de ikke kan avlyses uten kommunens samtykke.

2.4 Godkjenning av søknad om tilknytning

De vilkårene som skal gjelde for godkjenning av søknad om tilknytning, herunder nærmere krav til det private vann- og avløpsanlegget, fastsettes av kommunen i hvert enkelt tilfelle, herunder også eventuell påslippsavtale i henhold til forurensningsforskriften.

Kommunen kan gi pålegg om tiltak som vil gi bedre infiltrasjon av overvann i grunnen, dersom dette kan gjennomføres uten urimelige kostnader. Det kan i den forbindelse gis pålegg om etablering og drift av overvannsanlegg eller tilknytning til et allerede etablert overvannsanlegg.

Kommentar:

Kommunen kan stille nærmere krav til søknaden eller anlegget for å godkjenne denne. Kommunen har også hjemmel til å gi pålegg som vil kunne motvirke problemer forbundet med økt avrenning av overvann fra den enkelte eiendom. Bestemmelsen er i stor grad sammenfallende med det som er foreslått av overvannsutvalget til ny § 29-8 i plan- og bygningsloven. Men med det unntaket at det ikke stilles krav om at et etablert

overvannsanlegg må være fastsatt i plan for at det skal kunne gis pålegg om tilknytning til dette. Dette fordi det ikke alltid vil foreligge en areal- eller reguleringsplan der slike anlegg er omfattet, og at det like fullt vil kunne være praktisk å kunne pålegge slik tilknytning uavhengig av om anlegget er forankret i plan. Kommunen har til en viss grad allerede adgang til å gi denne typen pålegg etter vannressurslovens § 7, 2. ledd.

Kommunen kan sette krav både overfor nye og eksisterende abonnenter om maksimal mengde som kan føres til offentlig eller privat avløpsanlegg, og til forensing av særlig forurenset avløpsvann.

Kommentar:

Dette er i samsvar med det som er foreslått som ny pkt. 7.3 tredje avsnitt i sektorlov for vanntjenester i Norsk Vann Rapport 214/2015. Uavhengig av om en slik lov blir vedtatt er det et praktisk behov for og hensiktsmessig at det inntas en klar hjemmel på dette punktet.

Godkjent søknad innebærer at et arbeid må utføres i henhold til gjeldende abonnementsvilkår, lover og forskrifter, med mindre skriftlig dispensasjon er gitt.

Godkjent søknad om tilknytning skal sendes ansvarlig foretak og abonnenten.

2.5 Kontroll og besiktigelse av anlegg og installasjoner under utførelse

Kommunen har når som helst, og uten forutgående varsel, rett til å kontrollere/besiktige sanitærinstallasjoner og private vann- og avløpsanlegg under utførelse i den grad disse kan ha betydning for drift og vedlikehold av offentlige vann- og avløpsanlegg eller

for gebyrberegningen. Vedkommende kontrollør skal uten oppfordring legitimere seg.

Kommunen overtar med sin kontroll ikke noe ansvar overfor abonnenten, utførende ansvarlig foretak eller tredjemann.

Kommunen kan gi pålegg om reparasjon, utbedring og ev. omlegging av private vann- og avløpsanlegg under utførelse dersom de ikke er i samsvar med abonnementsvilkårenes administrative og tekniske bestemmelser.

Kommentar:

Se også pkt. 3.7, som har tilsvarende bestemmelser for eksisterende anlegg og installasjoner. Dersom det f.eks. er mistanke om lekkasje på en privat stikkledning, vil dette kunne ha betydning for gebyrberegningen, og kommunen vil derfor ha hjemmel til å kontrollere nevnte stikkledning for å undersøke om dette er tilfelle eller ikke.

26

2.6 Prøving

I forbindelse med kontroll etter pkt. 2.5 kan kommunen forlange dokumentasjon av trykk og tetthets- og funksjonsprøving av sanitærinstallasjoner og private vann- og avløpsanlegg.

2.7 Krav til materiell og utførelse

Det henvises til abonnementsvilkårenes tekniske bestemmelser når det gjelder krav til materiell og utførelse. Det vises også til plan- og bygningsloven med tilhørende teknisk forskrift.

Det skal utarbeides drifts- og vedlikeholdsinstruks for installasjoner og materiell, og denne skal oppbevares av abonnenten.

2.7.1 Separatsystem

Kommunen kan kreve at stikkledningene legges som separatsystem i områder hvor kommunens ledninger er lagt som kombi-nertsystem der det foreligger et saklig behov for dette.

Kommentar:

Et eksempel på dette kan f.eks. være der kommunen har til hensikt å skifte ut sin eksisterende fellesledning med et separatsystem innen rimelig tid, f.eks. 5-10 år fram i tid, på det tidspunkt abonnenten søker om tillatelse til å anlegge avløpsledninger fra hovedledningen og inn til eiendommen. Det vil her være lite hensiktsmessig om kommunen godkjente et fellessystem, for så å gi pålegg om utskiftning til separatsystem noen år senere, når kommunen skulle legge om sitt ledningsnett til separatsystem, slik kommunen blant annet har hjemmel for i dette regelverket og i medhold av forurensningsloven § 22 andre ledd.

3

Øvrige bestemmelser

3.1 Anleggs- og vedlikeholdsutgifter

Alle omkostninger i forbindelse med etablering, drift og vedlikehold av private vann- og avløpsanlegg bæres av abonnenten.

28

Kummer, stengeventiler mv. som med kommunens tillatelse monteres på offentlig vann- og avløpsanlegg som del av det private anlegget, bekostes i sin helhet av vedkommende abonnent. Utstyr og vedlikeholdsansvar kan etter søknad overtas av kommunen.

3.2 Funksjonskrav og tekniske krav

Abonnenten er ansvarlig for at funksjonskravene og de tekniske kravene i tekniske bestemmelser, og i plan- og bygningsloven med tilhørende teknisk forskrift, overholdes i hele anleggets levetid. Dette gjelder også krav om at det private vann- og avløpsanlegget til enhver tid skal være tett, at de til enhver tid gjeldende krav til overhøyde mellom innvendig topp hovedledning

i forgreningspunktet og laveste avløpsåpning i bygning (for eksempel sluk i kjeller) blir oppfylt. Dersom avløpsvannet pumpe, gjelder tilsvarende høydekrav målt til det høyeste punktet (gravitasjonspunktet) på pumpeledningen.

I den grad en bygning på et tidligere tidspunkt er anlagt med lavere overhøyde enn dagens krav, skal det iverksettes tiltak for å kompensere for dette, f.eks. ved å installere tilbakeslagsventil eller pumpestasjon etter dispensasjon fra kommunen for å motvirke tilbakeslag. Abonnementen har plikt til å vedlikeholde slike installasjoner regelmessig.

Kommunen kan, dersom det foreligger et saklig behov for det, kreve at eksisterende abonnenter for egen kostnad skal koble takvannet fra offentlig avløpsanlegg, etablere fordrøyningsiltak på eiendommen eller etablere nytt privat avløpsanlegg for å håndtere overvann til kommunalt ledningsnett, dersom dette ikke vil medføre uforholdsmessige kostnader for abonnenten.

Kommentar:

På samme måte som det er behov for å kunne stille relevante krav for håndtering av overvann på nyanlegg, er det også behov for å ha en klar hjemmel for at kommunene kan stille krav til overvannshåndteringen overfor eksisterende abonnenter. Det er derfor inntatt en uttrykkelig hjemmel for dette for eksisterende abonnenter. Dette er for øvrig i samsvar med forslag til § 7-3 fjerde ledd i Norsk Vanns Rapport 214/2015 med forslag til ny sektorlov på vann- og avløpsområdet. Det er føyd til at det må foreligge et saklig behov for et slikt krav, og videre oppstilt en begrensning om at det ikke må medføre uforholdsmessige kostnader for abonnenten.

3.3 Eksisterende offentlige vann- og avløpsanlegg

Abonnementen godtar ved tilknytning til kommunens nett at eventuelle eksisterende lovlig anlagte offentlige vann- og avløpsanlegg på abonnentens grunn har rett til å bli liggende uavhengig av om denne retten er tinglyst eller ikke, og uavhengig av om abonnenten kjenner til ledningen på overtakelsestidspunktet for eiendommen. Abonnementen har bevisbyrden for at anlegget eventuelt er ulovlig anlagt.

Kommentar:

For nye vann- og avløpsanlegg som kommunen ønsker lagt over abonnentens eiendom etter at eiendommen ble tilknyttet kommunens nett, må kommunen inngå en avtale med abonnenten om rett til å ha ledningen på eiendommen.

Overvannsutvalget har foreslått at bestemmelsen blir lovfestet som ny § 27-6 i plan- og bygningsloven fra 2008.

Dersom abonnenten hevder at de offentlige vann- og avløpsledningene over hans eiendom i sin tid er anlagt ulovlig, er det abonnenten som har bevisbyrden. Bakgrunnen for dette er at en ny eier av en eiendom der det ligger kommunale VA-ledninger, ofte vil kunne bestride at kommunen i sin tid lovlig har fått tillatelse til å anlegge VA-ledninger over den aktuelle eiendommen.

Dette vil kunne være vanskelig å bevise for kommunen når det er inngått muntlige avtaler med tidligere grunneier, som i ettertid har flyttet fra eiendommen eller ikke lenger er i live.

For å unngå at bestemmelsen mister mye av sin betydning for kommunen, og før det har gått så lang tid at det uansett foreligger hevdsgrunnlag, er det presisert at det er nåværende abonnent/eier av den aktuelle eiendommen som må kunne dokumentere at kommunen i sin tid ulovlig la ledningene. I ut-

gangspunktet må det antas at kommunen ikke ville ha anlagt ledningen dersom kommunen på det aktuelle tidspunktet ikke hadde innhentet nødvendig tillatelse til dette.

3.4 Bygging nær offentlig vann- og avløpsanlegg

Offentlige vann- og avløpsanlegg skal ikke overbygges. Ny bebyggelse, inklusive garasjer og støttemurer, skal ikke plasseres slik at den er til ulempe for drift og vedlikehold av offentlige vann- og avløpsanlegg. Det samme gjelder øvrige søknadspliktige tiltak og øvrige tiltak som kan vanskeliggjøre drift og vedlikehold eller utskiftning av slike ledninger. Slik bebyggelse og slike tiltak skal ha en avstand til offentlig vann- og/eller avløpsanlegg på minst 4 meter beregnet fra ytterkant ledning/anlegg.

Det kan gis dispensasjon fra denne bestemmelsen etter søknad hvis utbyggeren sikrer drift og vedlikehold av offentlige ledninger med anlegg av varerør, kulvert eller tilsvarende, eller dersom tiltakshaver/abonnet forestår omlegging av hovedledningene etter servituttlovens regler.

Eier av offentlige vann- og avløpsanlegg skal påse at ovennevnte krav blir ivaretatt i forbindelse med, og så langt som mulig parallelt med, den ordinære byggesaksbehandlingen av tiltaket etter plan- og bygningsloven.

Håndhevelse av denne bestemmelsen skjer i tråd med pkt. 1.5 i disse bestemmelsene.

Kommentar:

For dem som ikke er tilknyttet offentlig vann- og avløpsanlegg, må kommunen sikre dette i en egen avtale. Bakgrunnen for

presiseringen i forhold til tidligere utgave av de administrative bestemmelsene fra 2008, er at det ofte vil kunne være et behov for å hindre å anlegge øvrige søknadspliktige tiltak over offentlige vann- og avløpsanlegg, ut over oppføring av bebyggelse og støttemurer. Dette vil f.eks. kunne gjelde anlegg med vesentlige terrengoppfyllinger, da slike fyllinger i praksis vil kunne gjøre det svært vanskelig for kommunen å komme til med forsvarlig drift og vedlikehold eller utskiftning av ledningene. Det er også åpnet opp for at tiltak som ikke er søknadspliktige etter plan- og bygningsloven er omfattet av bestemmelsen, der de vil kunne vanskeliggjøre drift og vedlikehold eller utskiftning av slike ledninger. Som eksempel på dette kan være ulike typer beplantning, så som å plante trær, en hekk, sette opp gjerde, etablere plattinger, etc.

Overvannsutvalget har i NOU 2015: 16 foreslått å lovfeste en ny § 29-4 femte ledd om at nye byggverk og tiltak skal ha en avstand til offentlige vann- og avløpsanlegg på minimum 4 meter, med mindre kommunen bestemmer noe annet. Blir bestemmelsen vedtatt, vil det foreligge et overlappende hjemmelsgrunnlag, men slik at bestemmelsen også vil gjelde overfor dem som ikke er tilknyttet offentlig vann- og avløpsanlegg, og derfor ikke bundet av abonnementsvilkårene.

3.5 Opphør av tilknytning

Når privat vann- og/eller avløpsanlegg skal settes ut av drift, skal abonnenten sørge for at ledningen avstenges ved tilknytningen på hovedledning eller der kommunen anviser. Kommunen kan i den forbindelse også kreve at private installasjoner på hovedledningen blir fjernet.

Kommunen kan foreta oppgraving og stenging for eierens regning dersom dette ikke blir utført av eieren av privat vann- og avløpsanlegg.

3.6 Stengning av offentlige ledninger

Alle planlagte stopp i vannforsyningen eller avløpshåndteringen som skyldes arbeider på kommunale ledninger, gjøres kjent i rimelig tid på forhånd for de berørte abonnentene.

Ved øyeblikkelig stenging av vannforsyningen på grunn av akutt arbeid på kommunens vannledninger, varsler kommunen de berørte parter så snart som mulig om når vannforsyningen vil være gjenopprettet.

Stengning av offentlig vannledning på grunn av tilknytning, opphør eller omlegging av privat stikkledning, kan bare utføres av kommunen etter bestilling fra ansvarlig utførende. Tidspunkt for stenging av kommunale vannledninger avtales med kommunen. Ansvarlig utførende plikter å varsle abonnenter som berøres av stengningen.

33

3.7 Besiktigelse og kontroll av eksisterende anlegg og installasjoner

Kommunen har når som helst, og uten forutgående varsel, rett til å besiktige/kontrollere sanitærinstallasjoner og private vann- og avløpsanlegg, i den grad disse kan ha betydning for drift og vedlikehold av offentlige vann- og avløpsanlegg eller for gebyrberegningen. Dette gjelder også kontroll av vannforbruket hos abonnenter som har vannmåler. Vedkommende kontrollør skal uten oppfordring legitimere seg.

Det er kun kommunens egne mannskaper, ansvarlig utførende eller andre med tillatelse fra kommunen som kan besiktige og kontrollere offentlige vann- og avløpsanlegg.

Kommunen kan gi pålegg om reparasjon, utbedring og omlegging av sanitærinstallasjoner og private vann- og avløpsanlegg som ikke er i samsvar med abonnementsvilkårenes administrative og tekniske bestemmelser, eller foreta andre kompensierende tiltak. Dette gjelder i den grad forholdet kan ha betydning for drift og vedlikehold av offentlige vann- og avløpsanlegg eller for kommunens gebyrberegning.

Kommentar:

Som eksempel på dette kan nevnes:

- Lekkasjer
- Ulovlige påslipp på offentlig avløpsanlegg, herunder fett og miljøskadelige stoffer
- Manglende overhøyde mellom topp hovedledning og laveste vannlås i bygning
- Manglende tilbakestrømningsbeskyttelse i abonnentens vannledningsnett, jf. pkt. 2.4 i abonnementsvilkårenes tekniske bestemmelser

34

3.8 Kontroll og innskrenking av vannforbruk

Abonnenten forplikter seg til ikke å sløse med vann.

Under vannmangel eller når andre forhold krever det, kan kommunen innføre restriksjoner på vannforbruk til spesielle formål, for eksempel hagevanning. Kommunen kan i slike situasjoner også innføre andre restriksjoner. Eventuelle restriksjoner som kommunen finner det nødvendig å gjennomføre under vannmangel eller når andre forhold krever det, gir ikke rett til å kreve erstatning eller prisavslag.

3.9 Vannkvalitet og trykk

For vannkvalitet gjelder drikkevannsforskriftens bestemmelser i § 12 (jf. § 5) som minimumskrav. Kommunen kan, med Mattilsynets godkjenning, avvike fra drikkevannsforskriftens krav til vannkvalitet for en avgrenset periode, dersom kravene ikke kan oppfylles før utbygging av nytt vannbehandlingsanlegg e.l. er gjennomført. Kommunen skal informere abonnentene om slike avvik fra drikkevannsforskriftens krav til vannkvalitet.

Næringsabonnenter med særskilt behov kan inngå avtale med kommunen om hvilke kvalitetsavvik de vil ha varsel om.

Vanntrykket skal være minst 2 bar ved tilknytningspunktet på den kommunale vannledningen. Dersom vanntrykket inne i bygningen ikke er tilfredsstillende, og dette ikke skyldes manglende trykk på kommunens ledning, må abonnenten bekoste og installere trykkforsterkningsanlegg. Kommunen kan kreve installering av reduksjonsventil på vanninnlegget dersom vanntrykket inne i bygningen overstiger 6 bar, jf. tekn. best. pkt. 2.1.3.

Kommunen plikter å varsle abonnentene ved vesentlige endringer i vanntrykk eller vannkvalitet.

Kommentar:

I den grad vannkvalitet og/eller trykk utgjør en mangel etter forbrukerkjøpsloven § 16, kan abonnenten etter nærmere regler kreve prisavslag og/eller erstatning, jf. forbrukerkjøpsloven § 26.

3.10 Videredistribusjon av vann- og avløpstjenester

Uten kommunens samtykke må det ikke tas, bortledes eller selges vann fra en eiendom som er tilknyttet offentlig vannanlegg, på en slik måte at uttaket i mengde overstiger et normalt husholdningsabonnement eller det vannforbruk som den aktuelle type virksomhet vanligvis har.

Det samme gjelder for tilførte avløpsmengder fra den enkelte abonnent til offentlig avløpsanlegg.

3.11 Ekstraordinære vannuttak/påslipp

Ved unormalt store eller støtvide vannuttak eller unormalt store eller støtvide påslipp av avløpsvann, f.eks. ved bruk til klimakjøling, sprinkleranlegg, jordvanning eller ved tømning av bassenger og oppfylling av tanker som overstiger det som er godkjent etter pkt. 2.1, 2.2 og 2.4, må det innhentes særskilt tillatelse fra kommunen.

Kommentar:

Som eksempel må testing av sprinkleranlegg ikke gjennomføres uten at det på forhånd er innhentet særskilt tillatelse fra kommunen til dette.

Kommunen kan som vilkår for slik tillatelse f.eks. stille krav om installering av vannmåler, eller stille krav til særskilte tidspunkter som tiltaket må gjennomføres på, mv.

3.12 Påslippenes beskaffenhet

3.12.1 Generelt

Til offentlig avløpsanlegg må det ikke føres væsker, stoffer, gasser eller produkter som kan være brann- eller eksplosjonsfarlige, miljø- eller helsefarlige eller skadelige for offentlig avløpsanlegg. Dette innebærer at abonnenter som er tilknyttet offentlig avløpsanlegg, må vise aktsomhet ved bruk av sine sanitærinstallasjoner for å unngå at slike væsker, stoffer, gasser eller produkter føres ut med avløpsvannet via vasker, sluk eller toalett. Eksempelvis skal farlig avfall leveres til godkjent mottak, legemiddelrester skal leveres til apotek og hygieneprodukter skal avhendes gjennom avfallsinnsamlingen.

Kommunen må straks varsles dersom farlige eller skadelige væsker, stoffer, gasser eller produkter ved uhell blir ført til offentlig avløpsanlegg.

Kommunen kan stille krav til påslipp av overvann til offentlig avløpsanlegg, bl.a. innhold, mengde, sandfang, fordrøyningsbasseng m.m.

3.12.2 Forurensningsforskriften

Forskrift om begrensnng av forurensning (forurensningsforskriften) har en rekke bestemmelser som regulerer påslipp av avløpsvann fra virksomheter og husholdninger til offentlig avløpsanlegg.

De viktigste i denne sammenhengen er:

- Utslipp av oljeholdig avløpsvann, herunder påslipp til offentlig avløpsanlegg, er regulert i forurensningsforskriften kap. 15. Det skal bl.a. sendes søknad til kommunen ved etablering

av nye utslipp eller vesentlig økning av eksisterende utslipp av oljeholdig avløpsvann.

- Påslipp av oppmalt matavfall til offentlig avløpsanlegg fra virksomheter og husholdninger er regulert i forurensningsforskriften kap. 15A. Slike påslipp er forbudt med mindre kommunen i forskrift gjør unntak fra forbudet.
- Ingen kan sette i verk eller øke utslipp av fotokjemikalieholdig eller amalgamholdig avløpsvann uten at utslippet, herunder påslipp til offentlig avløpsanlegg, etableres og drives i samsvar med kravene i forurensningsforskriften §§ 15A-5 til 15A-7.
- Kommunen kan i enkeltvedtak eller i forskrift fastsette krav til virksomheters påslipp av avløpsvann til offentlig avløpsanlegg, jf. forurensningsforskriften § 15A-4. Kravene kan fastsettes ut fra hensynet til det offentlige avløpsanleggets utslippskrav, for å unngå skade på offentlig avløpsanlegg, for å sikre at driften av avløpsanlegget og slambehandlingen ikke vanskeliggjøres, for å sikre kvaliteten på avløpslammet eller for å sikre helsen til personell som arbeider med offentlig avløpsanlegg. Kravene vil komme i tillegg til eventuelle krav som statlig forurensningsmyndighet har stilt i virksomhetens utslippstillatelse.

38

3.12.3 Eksempler på uønskede væsker, stoffer, gasser eller produkter

Vi nevner her noen eksempler på hva som er å anse som væsker, stoffer, gasser eller produkter som kan være brann- eller eksplosjonsfarlige, miljø- eller helsefarlige eller skadelige for offentlig avløpsanlegg, jf. pkt. 3.12.1.

Det gjelder blant annet bensin, rensvæsker, løsningsmidler, maling, lakk, sprøytemidler, legemidler, tjære, fett, olje, voks, sement, kalk, mørtel, sot, asfalt, karbid, presskaker, cyanidforbindelser, sulfater, sulfider, kadmium, kvikksølv, amalgam, bly, kopper, nikkel, sink, krom, ammonium og magnesiumsulfater. Andre eksempler er vaskefiller og hygieneprodukter som bind, bleier, tamponger og Q-tips.

Denne opplistingen er ikke uttømmende.

3.13 Utskillere og renseanlegg

Ettersyn, tømning og vedlikehold av private olje- og fettutskillere, slamavskillere/septiktanker og andre renseanordninger tilknyttet offentlig avløpsanlegg må utføres i henhold til gjeldende forskrifter, utslippstillatelser og eventuelle øvrige vilkår som er satt.

Dersom slike anlegg ikke drives tilfredsstillende, kan kommunen gi pålegg om utbedring eller stenging, eller overta driften midlertidig for abonnentens og/eller leietakerens regning. Eieransvaret for de aktuelle anlegg tilligger fremdeles abonnenten/leietakeren.

Eieren er pliktig til å sette utskillere og renseanlegg ut av drift og føre avløpet direkte til offentlig avløpsanlegg når kommunen krever det, jf. forurensningsloven § 26.

3.14 Ansvarsforhold

Kommunen har ansvaret for bygging, forvaltning, drift og vedlikehold av kommunale ledninger for vann og avløp.

Abonnenten har tilsvarende ansvar for bygningens sanitærinstallasjoner og private vann- og avløpsanlegg.

Kommunen som anleggseier er ansvarlig, uten hensyn til skyld, for skade som avløpsledning eller vannledning volder. For skade fra avløpsanlegg som skyldes at kapasiteten ikke strekker til, er anleggseieren kun ansvarlig dersom han har utvist uaktsomhet og/eller forsett.

Kommentar:

40 Teksten er revidert og tilpasset de senere årenes rettspraksis som på visse områder har innskrenket kommunens adgang til å fraskrive seg sitt objektive ansvar etter forurensningsloven § 24 a, i forhold til det som var situasjonen da standard abonnementsvilkår pkt. 3.14 ble utformet i 2008.

Endringene i reguleringen av bestemmelsene om ansvarsforhold innebærer først og fremst at kommunen ikke kan fraskrive seg sitt objektive ansvar for manglende vedlikehold av en offentlig avløpsledning. Det følger av Høyesteretts dom i Stavanger-saken avsagt 19. mars 2007, at en kommune kan fraskrive seg det objektive ansvaret for manglende kapasitet etter forurensningsloven § 24 a dersom det regner mer enn kommunens avløpsledning er dimensjonert for, og dimensjoneringen på det aktuelle tidspunktet var forsvarlig etter dagjeldende regler for dimensjonering av avløpsanlegg.

Senere rettspraksis har ikke endret på dette, og dommen anses derfor fortsatt å gi uttrykk for gjeldende rett på området.

Det vises her til at Alta-saken (Rt. 2011 s. 1304) gjaldt ansvarsfraskrivelse for manglende vedlikehold, og Molde-saken (Rt. 2014 s. 656) gjaldt spørsmålet om det foreligger et objektivt ansvar for andre skadeårsaker enn manglende vedlikehold eller manglende kapasitet.

I det aktuelle tilfellet, der tilbakeslagsskaden var forårsaket av tilstopping av røret ved at en større stein hadde kommet inn i dette, ble det konstatert at det er et rent ulovfestet objektivt ansvar også for denne type skader, og at adgangen til å fraskrive seg ansvaret måtte være den samme enten ansvaret var lovfestet (som i forurensningsloven § 24 a) eller ulovfestet, dvs. skapt av domstolene.

Kommunen er uten ansvar hvis private vann- og avløpsanlegg eller sanitærinstallasjoner, på grunn av arbeider på det offentlige hovednett, forurenses eller tilstoppes av rust, slam eller andre stoffer, eller får frostskafer.

Det samme gjelder ved svikt i vanntilførselen eller manglende vann til brannslukking/sprinkling og for skader som skyldes forhold som beskrevet i pkt. 3.8 og 3.9, så langt forholdet ikke rammes av forbrukerkjøpslovens bestemmelser, og kommunen har opptrådt aktsomt.

Kommentar:

Det henvises til teknisk forskrift, forskrift om brannforebyggende tiltak og tilsyn § 5-4 og NKF og Norsk Vanns VA/Miljøblad nr. 82.

Kommunen er ikke ansvarlig dersom det oppstår skade på eiendom og det private vann- og avløpsanlegget eller sanitærinstallasjonen ikke er i samsvar med leveringsvilkårenes tekniske og administrative bestemmelser.

Kommentar:

Rettspraksis oppfattes fortsatt slik at den gir åpning for ansvarsfritak for kommunen der skaden er forårsaket av feil eller mangler ved abonnentens eiendom eller anlegg som f.eks. ikke godkjente kjellerrom eller abonnentens anlegg ikke tilfredsstillende krav til 90 cm overhøyde fra topp hovedledning til laveste slukåpning, jf. pkt. 3.5 i de tekniske abonnementsvilkårene, eller der regnværet eller flomhendelsen for øvrig er å anse som en force majeure-begivenhet, dvs. med et gjentakintervall på mer enn 50 år, jf. dom fra Borgarting lagmannsrett 19. juni 2007 i den såkalte Fredrikstad-saken.

I NOU 2015: 16 har overvannsutvalget delt seg i tre ulike fraksjoner når det gjelder synet på i hvilken utstrekning det objektive ansvaret skal kunne fraskrives ved avtale eller ikke, og i synet på avgrensningen av kommunens objektive erstatningsansvar etter forurensningsloven § 24 A. I den grad dette leder til at forurensningsloven § 24 a blir endret, slik at den ytterligere innskrenker kommunens adgang til å fraskrive seg sitt objektive ansvar, ut over det som allerede følger av ovennevnte rettspraksis, vil dette også få konsekvenser for anvendelsen og forståelsen av pkt. 3.14 i standard abonnementsvilkår.

42

Kommunen er ikke ansvarlig for skader etter oversvømmelse i kjeller/lagerlokaler, andre næringslokaler eller boligareal som skyldes ledningsbrudd, kloakkstopp eller kapasitetsproblemer når skadetilfellene omfatter:

- Bygningsmessig innredning, innbo og løsøre i rom som brukes til varig opphold (boligformål) og/eller næringsvirksomhet, og som mangler nødvendig godkjenning av bygningsmyndighetene til slik bruk.
- Gjenstander som pga. sin verdi eller andre forhold er uvanlig eller uaktsomt å oppbevare på slike steder.

- Varer som er lagret under lagringshøyde 100 mm over gulv.
- Skader som kan knyttes til manglende vedlikehold og tilsyn av tilbakeslagsanordning.

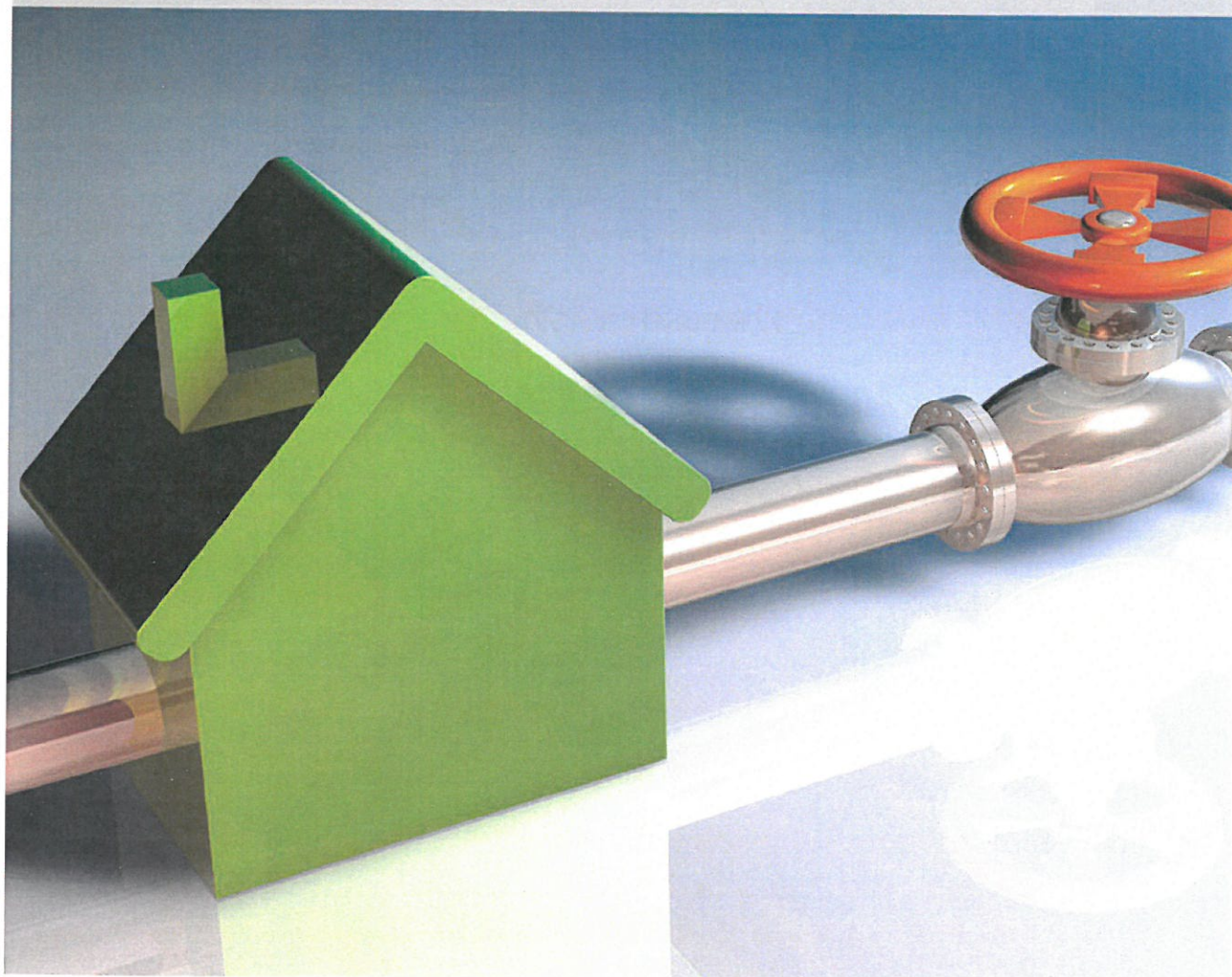
Abbonnten er ansvarlig for skade eller ulempe han ved forsett eller uaktsomhet påfører offentlig vann- og avløpsanlegg. Abonnenten svarer også for skade eller ulempe som personer som bruker hans sanitærinstallasjoner, påfører offentlig vann- og avløpsanlegg.

Har flere eiendommer felles ledninger, er alle eiere solidarisk ansvarlig for de plikter disse bestemmelsene pålegger abonnenten. Det vises for øvrig til pkt. 1.2 og pkt. 2.3 i disse bestemmelsene.

TEKNISKE BESTEMMELSER

Standard abonnementsvilkår for vann og avløp

KOMMUNSEKTORENS ORGANISASJON
The Norwegian Association of Local and Regional Authorities

 KOMMUNEFORLAGET

KS

Tekniske bestemmelser

Standard abonnementsvilkår for vann og avløp

KOMMUNEFORLAGET

Forord

Standard abonnementsvilkår for vann og avløp, en videreføring av Normalreglementet for sanitæranlegg, ble sist utgitt av Kommuneforlaget på vegne av KS i 2008. KS oversendte reglementet til landets kommuner anbefalte dem å vedta å innføre bestemmelsene. Bestemmelsene er delt i *administrative bestemmelser* og *tekniske bestemmelser*. Revisjonsarbeid har vært utført av en egen redaksjonskomité i 2015-2016 og har bestått av

Bjørn Grimsrud, fagsjef, Fagrådet for våtrom

Ann-Janette Hansen, juridisk rådgiver, Moss kommune

Guttorm Jakobsen, advokat, Advokatfirmaet Guttorm Jakobsen AS

Pål R. Johansen, redaktør, Kommuneforlaget as

Are Skaar Nielsen, fagsjef, Rørentreprenørene Norge

Et høringsutkast ble i juni 2016 sendt ut til en rekke kommuner, offentlig instanser og private selskaper og organisasjoner. Deres innspill har vært verdifulle bidrag til denne reviderte utgaven.

Innledning

Standard abonnementsvilkår for vann og avløp består av administrative og tekniske bestemmelser, utgitt i hvert sitt hefte. De administrative bestemmelsene tar for seg juridiske og forvaltningsmessige forhold, men de tekniske bestemmelsene fastlegger krav til teknisk utførelse.

Vilkårenes formål er å ivareta det gjensidige ansvarsforholdet mellom kommunen og den enkelte abonnent i forbindelse med tilknytning til offentlig vann- og avløpsanlegg, og å sikre betryggende utførelse av sanitærinstallasjoner og private vann- og avløpsanlegg.

Standard abonnementsvilkår for vann og avløp bør vedtas av den enkelte kommune for at de skal ha tilstrekkelig gyldighet. Vilkårene er utformet så at de uforandret kan vedtas av kommunen. Det er imidlertid også mulighet for kommunen til å legge inn egne særbestemmelser.

Bestemmelsene gis i hovedsak av kommunen som eier av hovedanleggen og leverandør av tjenestene innenfor vann og avløp. En del bestemmelser i tillegg direkte eller indirekte hjemlet i lover og forskrifter, som plan- og bygningsloven (pbl.) og byggteknisk forskrift (TEK). Den foreliggende teksten er ment å utdype og konkretisere bestemmelsene i eksisterende lovverk og gi en kortfattet og lett tilgjengelig sammenfatning av de krav som gjelder. Det er imidlertid ikke meningen å presentere informasjon som finnes andre steder hvis dette ikke er nødvendig for sammenhengen i disse vilkårene. Det er brukt henvisninger til aktuelt regelverk der dette er naturlig.

Den foreliggende revisjonen har tatt hensyn til endrede krav og bestemmelser og nye utfordringer som kommunene står overfor, blant annet når det gjelder klimaendringer.

Alle berørte parter, både huseiere, profesjonelle aktører og kommunalt ansatte, skal kunne ha nytte av å bruke disse abonnementsvilkårene.

Kapittel 1

Generelt

Henvisninger til lover og forskrifter

Vann- og avløpsanlegg er omfattet av et betydelig regelverk som det er viktig å ha kjennskap til og følge. Plan- og bygningsloven, med byggteknisk forskrift (TEK) og veiledning til byggteknisk forskrift (VTEK), gir rammebetingelsene for planlegging og utforming av sanitærinstallasjonene vann- og avløpsanlegg. I tillegg kommer enkelte lover med tilhørende forskrifter som normalt vil være av betydning for den enkelte kommunes vann- og avløpsabonnenter. Vi gjør oppmerksom på at lover og forskrifter kan endre seg over tid:

Lov om planlegging og byggesaksbehandling (plan- og bygningsloven) med bl.a. følgende forskrifter:

- Forskrift om tekniske krav til byggverk (byggteknisk forskrift – TEK)
- Forskrift om byggesak (Byggesaksforskriften – SAK)
- Forskrift om dokumentasjon av byggevarer (DOK)

Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) med bl.a. følgende forskrift:

- Forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften)

Lov om matproduksjon og mattrygghet (matloven) med bl.a. følgende forskrifter:

- Forskrift om vannforsyning og drikkevann (drikkevannsforskriften)

Lov om folkehelsearbeid (folkehelseloven) med bl.a. følgende forskrifter:

- Forskrift om miljørettet helsevern
- Forskrift for badeanlegg, bassengbad, badstu m.v.

Lov om vassdrag og grunnvann (vannressursloven)

Lov om kommunale vass- og kloakkavgifter med bl.a. følgende forskrifter:

- Forskrift om begrensning av forurensning, kapittel 16 om kommunale vann- og avløpsgebyrer
- Kommunens forskrift om vann- og avløpsavgifter

Nettbaserte kilder

Det finnes også et stort antall veiledninger, normer, standarder, detaljblad, rapporter et som er av betydning for den som arbeider innenfor vann-, avløps- og sanitærområdet.

For nærmere oversikt over gjeldende regelverk og annen nyttig informasjon viser vi bla annet til følgende nettbaserte kilder:

www.lovdatabasen.no

Lovdata gir den komplette oversikt over lover og forskrifter m.m. i Norge.

www.norskvann.no

På Norsk Vanns hjemmesider finner du bl.a. informasjon om interessepolitisk arbeid og regelverk som er under utvikling, rapporter og veiledninger som Norsk Vann har utgitt på vann- og avløpsområdet samt oversikt over aktuelle kurs og arrangementer.

www.va-jus.no

På Norsk Vanns regelverkssider legges det fortløpende ut informasjon om nytt regelverk på vann- og avløpsområdet. Norsk Vanns regelverkshjelp til medlemmene inneholder også bl.a. følgende hjelpemidler:

- Regelverksdatabasen
- Boken «Vann- og avløpsrett»
- Selvk tveiledningen
- En rekke standardmaler for brev, brosjyrer m.m.
- Typiske spørsmål og svar

www.va-norm.no

Nettsted som skal gjøre det enkelt for alle aktører (entreprenører, rørleggere, konsulenter etc.) å finne ut hva som er kommunens krav til VA-tekniske anlegg.

www.miljokommune.no

Veiviser i kommunal miljøforvaltning. Driftes av Miljødirektoratet i samarbeid med flere etater. Gode veiledninger om kommunens myndighet og plikter, forurensning i forbindelse med avløpshåndtering, overvannshåndtering mm.

www.rorsenter.no

Norsk Rørsenter A/S er et kurs- og kompetansesenter innen vann- og avløpsteknikk og har prosjektledelsen for NKF og Norsk Vanns VA/Miljø-blad og for Norsk Vanns VA-norm.

www.regelhjelp.no

Regelhjelp.no er et tilbud om bransjevise oversikter over regelverket. Bak nettstedet står Statens forurensningstilsyn, Mattilsynet, Direktoratet for arbeidstilsynet, Næringslivets sikkerhetsorganisasjon og Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap.

www.dibk.no > byggeregler

Databasen til Direktoratet for byggkvalitet over lover, forskrifter, veiledninger, blanketter mv.

www.standard.no

Standard Norges hjemmesider, der man bl.a. kan finne oversikt over standarder på VVS- og VA-området.

Kapittel 2

Vannforsyning

2.1 Dimensjonering

Anlegg skal være dimensjonert slik at det er tilstrekkelig mengde og tilfredsstillende trykk til å dekke vannbehovet for husholdninger, næringsvirksomheter, institusjoner o.l., samt til alminnelig brannslukking. Kommunen angir minste trykk i tilknytningspunktet. Se for øvrig pkt. 3.9 Administrative bestemmelser.

2.1.1 Vannmengder

Krav til vannmengdene tilfredsstilles om ledningene dimensjoneres etter 3055. Ved ledningsdimensjonering benyttes de normalvannmengdene som er vist i [tabell 1](#). Disse normalvannmengdene gjelder for det ferdige anlegget ved maks. samtidig belastning. For andre tappesteder må vannmengden anslås i forhold til verdiene i [tabell 1](#).

2.1.2 Samtidighet

Maks. samtidig vannmengde i fordelingsledninger i boligbygg, hoteller, forretningsbygg, sykehus o.l. finnes av formelen:

$$q = q_1 + 0,015 (Q - q_1) + 0,17 \sqrt{Q - q_1}$$

q = maks. vannmengde, l/s

Q = summen av normalvannmengder etter [tabell 1](#), l/s

q_1 = normalvannmengde til største tappested, l/s

Formelen er gjengitt grafisk i [figur 1](#) og i tabellform i [tabell 2](#).

For andre bygg, så som vaskerier, industribygg, badeanlegg i serier o.l., er samtidigheten fastsettes i hvert enkelt tilfelle.

Maks. samtidig belastning på en ledningsstrekning kan aldri bli mindre enn normalvannmengden til den utstyrsgjenstand som har størst vannforbruk etter [tabell 1](#).

2.1.3 Vanntrykk

Dersom normalt vanntrykk inne i bygningen overstiger 600 kPa (6 bar), skal det monteres reduksjonsventil rett etter hovedstengeventil og før første avstikker. Ved for lavt vanntrykk installeres eventuelt eget trykkøkningssystem.

Trykkøkningssystem skal forsynes med utrustning for regulering av utløpsstrykket og sikkerhetsanordning for å hindre overskridelse av maks. godkjent trykk.

Trykkregulering skal foretas etter innvendig hovedstoppekran.

Minste nødvendige trykk foran tappested for å oppnå normalvannmengde må undersøkes i hvert enkelt tilfelle. Hvis dette trykket ikke er kjent, kan det uttas etter [tabell 3](#).

2.1.4 Ekstraordinære vannuttak

For tilknytning eller endring av sanitærinstallasjoner og private vann- og avløpsanlegg som vil medføre unormalt store eller støtvide vannuttak (sprinkleranlegg mot brann, snøkanoner, næringsvirksomhet og lignende) vises det til pkt. 3.11 i administrative bestemmelser.

2.1.5 Korrosjon/erosjon

For kobberrør må vannhastigheten generelt ikke overskride ca. 2,5 m/s for fordelingsledninger. For koplingsledninger kan det tillates høyere hastighet pga. kortere brukstid. For sirkulasjonsledninger må hastigheten holdes på maks. ca. 1 m/s.

2.1.6 Tiltak mot støy

Tilførsel og bortledning av vann skal skje slik at det ikke oppstår sjenerende støy. Tilsvarende gjelder også for støy i bolig if. [tabell 5](#). For å oppnå lavt

blir stort trykkfall i koplingsledning og dermed lite trykkfall i tappearmat. For koplingsledninger med kortvarige vannuttak tillates større hastigheter jf. [tabell 4](#). Hvor det er fare for at det i anlegget kan oppstå sjenerende og skadelige vibrasjoner eller trykkstøt, må det monteres støy- og/eller vibrasjonsdempende utstyr.

2.1.7 Forenklet dimensjonering

For vanlige boligbygg, forretningsbygg, hoteller o.l. kan dimensjonering av fordelingsledninger for kaldt og varmt vann skje etter [tabell 6](#).

Dimensjonering av koplingsledninger kan skje etter diagrammer i [figur 2](#) eller [tabell 7](#) som gjelder for kobberrør. Tabellene forutsetter et vanntrykk anboringspunktet på hovedledning på minst 350 kPa, og statisk høyde mellom anboringspunkt og øverste tappested må ikke overskride 15 meter (tilsv. 150 kPa) ved bruk av disse tabellene.

Dimensjonering av stikkledning kan skje på de samme betingelser, forutsatt at stikkledningens lengde er maksimalt 10 meter. For stikkledninger med lengde mellom 10 og 20 m kan [tabell 6](#) brukes ved vanntrykk i anboringspunktet på minst 400 kPa. Ved lengre avstander på inntil 60 m ledningen økes med ytterligere én dimensjon.

NB: For andre rørmaterialer enn kobber må [tabell 6](#), [figur 2](#) og [tabell 7](#) avpasses etter innvendig diameter.

2.1.8 Trykktapsdimensjonering

For bygninger med stort samtidig vannforbruk, f.eks. vaskerier, spesielle industrier, badeanlegg og bygninger med andre trykkforhold og ledningslengder enn forutsatt i 2.1.7, skal dimensjoneringen alltid utføres etter trykktapsberegning basert på nomogrammer i [figurene 3, 4 og 5](#). [Tabell 8](#) angir innvendig diameter for en del plastrør. Enkeltmotstand i vannmåler beregnes etter spesifikasjon fra de respektive målerfabrikante. Eventuelt kan den avleses i [figur 6](#).

Enkeltmotstand i armatur, rördeler etc. kan beregnes etter [tabell 9](#). Samlignende enkeltmotstand kan eventuelt fastsettes til ca. 20 % av disponibel bevegelsesmotstand - avhengig av anleggets størrelse og art. Trykktapet i vannmåler legges til nevnte enkeltmotstand. Disponibelt friksjonstap

framkommer som disponibel bevegelsesmotstand minus samlet enkeltmotstand. Nomogrammene skal anvendes med grunnlag i disponibel friksjonstap pr. meter.

2.2 Tetthetskrav

Vannledningen må ha tilstrekkelig tetthet mot lekkasje ved maksimalt prøvetrykk. Det skal foretas tetthetsprøving av utvendige stikkledninger henhold til NS-EN 805 og av innvendige ledninger i henhold til NS-EN 806. Tetthetsprøvinger skal dokumenteres.

Kravet til tetthet oppfylles dersom anlegget er tett når ledningene settes under trykk lik 1,3 ganger dimensjoneringsstrykket. Prøvetrykket skal forblive konstant i to timer etter temperaturutjevning. Tetthetsprøving bør utføres med vann.

2.3 Utførelse

Anleggene skal prosjekteres og utføres slik at vannkvaliteten ikke forringes. Materialer skal ikke avgi sjenerende eller helsefarlige stoffer.

Ved planlegging og utførelse av slike anlegg må det legges til rette for framtidig vedlikehold og utskifting av anlegget. Det gjelder særlig for ledninger som ligger skjult i bygningskroppen.

2.3.1 Montering av vannledning i bygning

Vannskadesikre installasjoner betegner vann- og avløpsledninger som installeres med spesiell vekt på å hindre at det oppstår vannskader.

Vannskadesikre metoder kan være

- åpent rørsystem i rom med vanntett gulv og med sluk
- plassering av rør i skap eller innredning med tilstrekkelig atkomst
- plassering av rør i sjakt eller innkassing med tilstrekkelig atkomst
- rør-i-rør-system
- bruk av automatisk vannstoppventil med fuktføler i rom som ikke har sluk og vanntett gulv

Med tilstrekkelig atkomst menes lett tilgjengelighet for reparasjon eller utskifting. Det skal ikke være behov for flere håndverkergrupper for å åpne og tilbake stille tilgangen til installasjonen.

Frostsikring av ledninger kan oppnås ved å isolere ledningene og/eller være sikker for varmetilførsel til ledningene.

Det må påses at bærende bygningskonstruksjoner eller andre installasjoner ikke skades.

Der det er fare for kondensering, skal ledningene isoleres når kondensat skal samles opp og føres ut av bygningen for å medføre ulemper.

Når vannopplegg blir lagt i slisser, skal slisse ved hvert gulv ha inspeksjonsåpning dekket av avtakbar plate. Slisser på yttervegg bør unngås. Ledninger i slisser skal isoleres.

For å redusere risikoen for vannskade skal ledninger gjennom etasjeskiller av betong legges i varerør. I våtrom som badrom, dusjrom vaskerom e.l. skal varerør alltid brukes og føres opp minst 25 mm over høyeste vannspå på ferdig gulv. Mellom varerør og ledninger skal det pakkes godt med pakkingsmateriale. Over pakkingsmaterialet legges plastisk, luktfri mass som ikke flyter ved temperaturer under 120 °C.

Når ledninger føres gjennom en branncelle, må gjennomføringen tettes med godkjent materiale. Rørledninger av ikke-godkjent materiale kan føres gjennom en branncelle når det treffes betryggende tiltak for å hindre spredning av brann, jf. byggeforskriftene og brannforskriftene.

Klammeravstand må tilpasses materialsort og ledningsdimensjoner – se [tabell 10](#).

Innstøpte ledninger må alltid varmeisoleres. Ledninger må legges slik at ekspansjon oppnås.

Skjøter for rør, rørdeler og utstyr skal utføres slik at skjøtene får en kvali

som mest mulig tilsvarer rørmaterialet. Levetiden for skjøtene bør tilsvare rørets levetid, jf. NS-EN 1057, NS-EN 1254-4:1998, NS 1758, NS 1759.

Tappesteder med kaldt- og varmtvannsventil skal ha kaldtvannsventilen til høyre.

2.3.2 Legging av vannledning i grøft

Flere ledninger i samme grøft legges slik at hver enkelt ledning blir lett tilgjengelig for ettersyn og reparasjon.

Vannforsyningsanlegg skal sikres mot frost. Frostfri dybde oppgis av kommunen.

Under arbeidets gang skal alle rør holdes forsvarlig lukket.

Ledninger gjennom grunnmur skal som hovedregel ikke støpes fast, men legges med god klaring. Er det fare for at grunnvann, jordmasser eller gasser kan trenge inn i bygningen langs rørene, må åpning i grunnmur pakkes og med plastisk masse, gummipakning e.l. Helst bør det brukes innstøpt varerør med pakning av gummi.

Rørene skal legges på et rørfundament som består av minst 150 mm tykt sand-, grus- eller friksjonsmasser. Ledningene må ikke legges direkte på grøftebunnen. Grøftebunnen utjevnes. Ledningene må omslutes av friksjonsmasser og overdekkes med et minst 300 mm tykt friksjonsmasse Ledningsfundament og omfylling skal bestå av knuste masser med standard sortering mellom 2 og 16 mm, eller naturlige friksjonsmasser med maks. standard sortering 22 mm. Gjenfyllingsmassen må ikke inneholde steiner med tverrmål større enn 300 mm.

Når grøftemassene er svært bløte, skal det bygges opp et fundament av friksjonsmasser på en fiberduk (veiduk) klasse 5. Veiduken skal også omslutte side- og overfyllingsmassene.

Når ledninger skal legges i steinfylling, må det også brukes veiduk for å

hindre massetransport. NB: Det bør ikke benyttes 0-fraksjon der det er fare for utvasking, for eksempel i fjellgrøft. I fjellgrøft skal ledningene ligge med god klaring til fjell.

Det må tas forholdsregler for å hindre langsgående forskyvninger av ledr og grøftemasser, jf. kravene til omslutningsmasser som er beskrevet over

I aggressiv grunn (syreholdig jord, alunskifer e.l.) skal rør av metallisk materiale beskyttes mot korrosjon ved egnet utvendig beskyttelse. Til fyll av grøfter må ikke brukes slagg, alunskifer eller andre aggressive masser eller heller ikke frosset fyllmasse.

Ledninger må ikke legges på frosset underlag. (Jf. også monteringsanvisninger fra produsenten.)

Se for øvrig NS 3420 og NKF og Norsk Vanns VA/Miljø-blad nr. 5 og 6.

I offentlig kjørevei skal stikkledningen fortrinnsvis legges i varerør.

2.3.3 Tilknytning til hovedledning

Kommunen bestemmer hvilken metode som skal benyttes for tilknytning offentlig ledning og kan stille krav til innmåling (koordinatfesting) av tilknytningspunkt.

For DN 125–300 hovedledninger tillates benyttet anboringer med 38 mm hull for stikkledning opp til DN 54 (2") diameter, utvendig målt. For DN 1 hovedledning benyttes anboringer med 32 mm hull for vanninnlegg opp til DN 35 (1 ¼") diameter, utvendig målt. Anboringen skal ligge minst 300 mm fra spissende, muffe eller kumvegg.

Minste avstand mellom tilknytningspunkter på samme rør bestemmes av kommunen.

Anboring i kum må plasseres slik at stikkledningen ikke hindrer arbeid i kummen. Stikkledningen må ikke plasseres rett under nedstigningsåpningen, eller slik at den kan bli tråkket i stykker.

I endekum bør an boring plasseres før brannventilen eller eventuell spyle tappeventil.

Stikkledning med dimensjon større enn DN 63 skal alltid tilknyttes med T rør, fortrinnsvis i kum. Stikkledninger av mufferrør som tilknyttes i kum, skal ha muffe (ledd) ved utsiden av kumveggen. Stikkledninger uten muffe som tilknyttes i kum, skal føres gjennom kumveggen i varerør med tykk, elast rullepakning av gummi. Varerøret støpes fast i kumveggen. Hulltaking i kumvegg gjennomføres med kjerneboring, og det settes inn fleksibel gummipakning. Se også NKF og Norsk Vanns VA/Miljø-blad nr. 9.

Settes det inn T-rør i kum over hovedledningen, skal innleggets utvendige hovedstengeventil anbringes i kummen. Kummen skal ha avløp.

Ved tilkobling i kum kan mellomring benyttes der det ligger til rette for det.

På brannventilers rørplugg tillates ikke tilknytninger.

Anboringssarrangementet må anordnes slik at setningsskader/-brudd ikke oppstår. Dette gjelder for alle typer rør.

Tilknytningen skal i regelen ligge innenfor linjer trukket vinkelrett fra hovedledning mot eiendomsgrensene og om mulig ikke i gatekryss.

Vanninnlegg må ikke føres til eller gjennom eksisterende offentlig kum for spillvann.

Når eksisterende tilknytning skal sløyfes, må det anbarede parti på hovedledningen kobles ut. Kommunen bestemmer valg av metode.

Se for øvrig NKF og Norsk Vanns VA/Miljø-blad nr. 7.

2.4 Sikring mot forurensning

Vanninstallasjoner skal utføres slik at tilbakestrømning eller inntrenging av urene væsker, stoffer eller gasser ikke kan skje. Dette gjelder også for

Tilkobling av anordning for kjemisk, fysikalsk eller bakteriologisk forandring av vannets beskaffenhet tillates bare etter dispensasjon.

Før vanninstallasjon tas i bruk, skal det rensyles og om nødvendig desinfiseres i samråd med kommunen.

Abonnenten plikter å sørge for at offentlige vannledninger er sikret mot tilbakestrømning i henhold til NS-EN 1717. Sikring skal iht. standarden finnes både

- på alle tappesteder og ved alt utstyr tilkoblet eiendommens interne ledningsnett og
- rett etter innvendig hovedstoppekran og før første avstikker.

Kravet gjelder også for midlertidige og provisoriske tilkoblinger.

Andre typer sikring enn de som framgår av NS-EN 1717 kan benyttes forutsatt at det er gitt tillatelse fra kommunen som eier av distribusjonsnettet for drikkevann. Dette er særlig aktuelt for eksisterende installasjoner.

Se for øvrig NKF og Norsk Vanns VA/Miljø-blad nr. 61.

Vannledninger må ikke legges gjennom ledninger eller beholdere e.l. som kan bli fylt med avløpsvann eller med vann som inneholder smittestoffer eller giftige kjemikalier.

Vannledninger må ikke legges i rom hvor ledningene kan utsettes for skade.

Tappebatterier med anordning for regulering eller avstenging av utløpet skal forsynes med tilbakeslagsventil på kaldt- og varmtvannstilførsel.

2.5 Stengeventiler

Enhver bygning skal ha innvendig hovedstengeventil plassert foran første avstikker. Hver leilighet skal i tillegg ha egen stengeventil.

Alle ledninger til utstyr som krever driftsmessig vedlikehold, skal generelt

Stikkledning skal ha utvendig, lett tilgjengelig og manøvrerbar, solid stengeventil.

Stengeventil på offentlig hovedledning må bare manøvreres av dem som kommunen har godkjent.

Stengeventiler skal være av godkjent type. Kuleventiler i dimensjon større enn DN 20 skal ha ratt/gir.

Utvendig hovedstengeventil, innvendig hovedstengeventil og stengeventil på tilførsel til leiligheter skal være tydelig merket.

2.5.1 Utvendig hovedstengeventil

En solid utvendig hovedstengeventil (bakkekran) skal monteres så nær hovedledning som mulig, men ikke i kjørebane. Ved åpen bebyggelse skal stengeventiler plasseres like innenfor tomtegrense eller gjerdelinje.

Ventilen skal kunne manøvreres fra terrenget. Spindel og varerør skal være slik utført at belastningstrykk ikke kan overføres til ledningen. Varerøret avsluttes i plan med terreng.

Monteres hovedstengeventil like inntil gjerde, kan varerørets topp ligge 300 mm over terreng.

Hovedstengeventil kan eventuelt plasseres i kum, men ikke i kum for spillvann.

Som hovedregel tillates kun én stikkledning til hver bygning. Når flere stikkledninger til en bygning forbindes med hverandre, må hver stikkledning forsynes med stengeventil og tilbakeslagsventil.

Ved felles stikkledning må hver eiendom ha egen stengeventil i tillegg til felles stengeventil.

På husveggen eller annet fast sted skal det settes opp et skilt eller merke som ved mål viser hvor hovedstengeventilen ligger. Skiltet eller merket skal

Se for øvrig NKF og Norsk Vanns VA/Miljø-blad nr. 7.

2.5.2 Innvendige stengeventiler

Stengeventiler monteres på følgende steder:

- På alle oppleggsledninger i større bygninger (over to etasjer). På kaldt-varmtvannsledninger til hver leilighet eller på kaldt- og varmtvannsledninger for hver utstyrsgruppe
- Foran wc og spesielle apparater
- Foran utvendige tappeventiler (hageventiler) og på ledninger til uoppvarmede rom

Alle stengeventiler må anbringes lett tilgjengelig og frostfritt.

Det må sørges for nødvendige uttappingsmuligheter.

Stengeventil tillates ikke anbrakt i innvendig stakekum.

2.6 Vannmålere

Hovedvannmåler plasseres frostfritt på et lett tilgjengelig sted for avlesing. Den skal monteres foran første avstikker og ved innvendig hovedstengeventil. Vannmåler monteres i konsoll.

Det er ikke tillatt å montere vannmåler i stakekum. På hver side av vannmåleren skal det monteres en stengeventil med samme dimensjon som ledningen.

Vannmåleren må være lett utskiftbar.

Utvendig vannmålerkum skal være minst 1000 mm i diameter. Bunnen skal støpes med fall mot sluk med tilbakeslagsordning. Vannmålerne må monteres frostfritt.

2.7 Varmtvann

2.7.1 Temperatur

Tappedet for varmt forbruksvann må ikke gi så høy vanntemperatur at n skader seg. Dette kan gjøres ved bruk av blandearmaturer med temperatursperre.

Følgende maksimumstemperaturer anbefales på vann til bruk for personlig hygiene:

- barnehager, bygg for funksjonshemmede, trygdeboliger etc. 38 °C
- for øvrig 55 °C

2.7.2 Legionellabakterier

Legionellabakterier kan være et problem i vannforsyningsanlegg. Innånd av aerosoler inneholdende slike bakterier, for eksempel ved dusjing, kan forårsake alvorlig lungesykdom.

Bakteriene dør ved temperaturer over 60 °C. Varmtvannsanlegget bør de dimensjoneres slik at varmtvannstemperaturen holder minst 60 °C i alle ledninger fram til blandesentraler. Interne ledningsnett bør generelt utformes og dimensjoneres slik at varmtvannet holdes varmt og kaldtvannet kaldt, og slik at vannsirkulasjonen i alle ledninger er best mulig. Ledningsstrek etter blandesentraler og fram til tappepunkter der maksimumstemperaturen må begrenses pga. fare for skolding, må være kortest mulig.

Det bør legges til rette for forebyggende tiltak, for eksempel rengjøring, desinfisering og varmebehandling. Se for øvrig Folkehelseinstituttets veiledning om forebygging av legionellasmitte.

2.7.3 Vannvarmere og sikkerhetsventiler

Alle vannvarmere skal forsynes med godkjent stengeventil på tilførselsledningen for kaldt vann.

Nærmest vannvarmeren skal det settes inn sikkerhetsventil som er innstilt på maks. 9 bar (900 kPa) og en tilbakeslagsventil mellom denne og stengeventilen.

Sikkerhetsventilen kan eventuelt være montert direkte til forrådsmagasin

Direkte elektrisk oppvarmede vannvarmere skal utføres og monteres i overensstemmelse med DSBs forskrifter.

Avløpet fra sikkerhetsventiler skal føres til sluk eller annen ustengbar avløpsinnretning.

Vannvarmere og kjeler skal ha en tilstrekkelig stor og lett tilgjengelig tømmeåpning, som forsynes med stengeventil. Også andre tømmemuligheter kan tillates. Vannvarmere med indirekte oppvarming s. forsynes med tilstrekkelig stort ekspansjonskar.

Kommentar:

For å forhindre skader etter installasjon av tilbakeslagsventil bør det installeres ekspansjonskar på tilførselsledningen til berederen. Dette vil også bidra til at TEKs krav energiøkonomisering blir ivaretatt.

På ekspansjonsledning må det ikke brukes stengeventiler. Eventuelt kan veis vekselventil brukes.

2.8 Energiøkonomisering

Ved etablering av sanitærinstallasjoner bør det tilstrebes at god energiøkonomisering blir ivaretatt.

Kravet om at anlegg for varmt forbruksvann skal utføres slik at de fremmer god energiøkonomisering, kan tilfredsstilles ved

- å isolere varmtvannsledninger og utstyr
- å bruke ledningsmaterialer med liten varmeledningsevne
- å ha små avstander mellom vannvarmer og tappested
- å bruke vannsparende sanitærutstyr
- å bruke direkte elektrisk oppvarmede vannvarmere ved tappepunkt
- å benytte sirkulasjonsledning med pumpe
- å benytte selvregulerende varmekabel på varmtvannsledningene

De to sistnevnte punktene er aktuelle på anlegg med spesielt lange

Varmtvannsberedere fyrt med flytende brensel eller gass, må ha
forbrenningsvirkningsgrad på minst 90 %.

Kapittel 3

Avløp

3.1 Dimensjonering

Spillvannet skal kunne bortledes i takt med tilløpet, slik at det ikke kan oppstå oversvømmelser eller andre ulemper ved normal bruk av installasjonen.

Spillvannsystemet skal være slik at det ikke kan oppstå suge- eller trykksvingninger som kan bryte vannlukket i vannlåser.

Overvann og grunnvann må kunne bortledes slik at det ikke kan oppstå oversvømmelse eller andre ulemper ved dimensjonerende regn- og smeltevannsmengder for området. Kommunen kan fastsette nærmere regler om dette.

Dimensjonsbetegnelsene i de tekniske bestemmelsene gjelder utvendig målte rør. For dimensjonering gjelder innvendig diameter.

Krav til dimensjonering av avløpsledninger tilfredsstilles om ledningene dimensjoneres etter NS 3055.

3.1.1 Spillvannsledninger

Det er tillatt å bruke kun godkjente avløpsrør som takavløpsledninger og uttrekksledninger.

3.1.1.1 Spillvannsmengder

Det skal ved dimensjoneringen av spillvannsmengder benyttes de normalvannmengder som er oppgitt i [tabell 13](#) for de enkelte utstyrsgjenstander.

3.1.1.2 Samtidighet

Maks. samtidig belastning tas ut av [figur 7](#) på grunnlag av sum vannmengder etter [tabell 13](#). For spesielle bygninger, så som vaskerier, industribygg, badeanlegg o.l., må samtidigheten fastsettes i hvert enkelt tilfelle.

Samtidig belastning på en ledningsstrekning kan aldri bli mindre enn normalvannmengden fra den utstyrsgjenstand som har størst avløpsmengde etter [tabell 13](#).

3.1.1.3 Belastning av ventilerte spillvannsledninger

Stående ventilerte spillvannsledninger skal dimensjoneres etter [tabell 14](#)

Liggende ventilerte spillvannsledninger skal dimensjoneres etter diagrammet i [figur 8](#) for støpejernsrør og diagrammet i [figur 9](#) for plastrør.

På diagrammet i [figurene 8 og 9](#) viser den nedre avgrensningslinjen de minste fall som kan brukes for å oppnå selvrensing.

På DN 90 nedfallsrør bør grenrør til wc monteres under øvrige grenrør i hver etasje.

Uavhengig av dimensjoner gitt i tabeller og diagrammer gjelder følgende begrensninger:

- Minste dimensjon på utvendig stikkledning er DN 110 (utvendig målt)
- Minste dimensjon på ventilert bunnledning under kjellergulv er DN 110 bortsett fra grenledning til ett enkelt opplegg eller utstyr. Minste dimensjon til ett opplegg eller ett utstyr er DN 75 for bunnledning.
- Minste dimensjon for wc-avløp er DN 90.
- Maksimalt antall wc som kan tilknyttes stående ventilert spillvannsledning er

6 wc med DN 90 ledning

- 20 wc med DN 110 ledning
- 55 wc med DN 135 støpejernsledning og DN 125 plastledning

3.1.1.4 Belastning av ikke-ventilerte spillvannsledninger

Ikke-ventilerte spillvannsledninger dimensjoneres etter [tabell 16](#) på grunnlag av spillvannsmengdene fra sanitærinstallasjonene (se [tabell 13](#)) uten reduksjon for samtidighet. Tabellen angir også den maksimale lengde av liggende ledninger og den maksimale fallhøyden, begge regnet fra forgreningspunktet på den ventilerte ledningen, se [figur 10 a](#).

Summen av lengdene av de enkelte liggende ledninger kan ikke være større enn 10 m målt fra forgreningspunktet fram til vertikalt under vannlåsen. Den maksimale fallhøyden kan tilsvarende ikke være større enn 4 m målt fra forgreningspunktet og opp til vannstanden i vannlåsen.

For de minste dimensjonene DN 25, 32 og 40 må det brukes overgang til større dimensjoner når de oppgitte lengder eller fallhøyder overskrides.

For wc-avløp kan forgrening på ikke-ventilert stående ledning bare skje c til maks. 1 m vertikalt målt fra forgreningspunktet på den ventilerte ledningen, se [figur 10 a](#). Andre detaljer for wc-avløp går fram av [figur 10 og c](#).

For ikke-ventilert bunnledning er minste tillatte dimensjon DN 75 og min fall 1:60.

Spillvannsledning fra et sanitærutstyr til et sluk e.l. (dvs. avløp uten selvstendig vannlås) skal i gulv ha DN 32 dimensjon og opptil 0,9 l/s. For 1/s kan det brukes DN 25 dimensjon over gulv. Vannlåsens dimensjon utta etter [tabell 17](#).

Et DN 75 badesluk kan belastes med enten

- ett badekar (0,9 l/s) eller vaskekar (0,6 l/s) samt tre utstyr à 0,3 l/s
- eller tre dusjer à 0,4 l/s

- eller seks servanter i serie à 0,3 l/s eller tilsvarende belastning DN 50 sluk kan benyttes med den kapasiteten som går fram av anvisningen og godkjenningen, men kan ikke benyttes på bunnledninger hvor kravet til minstedimensjon er DN 75.

Alt utstyr skal stå i samme rom som sluket. Avløpet fra en servant i nabo i samme leilighet kan føres til sluket. Lydoverføring må da hindres ved ekstra vannlås med dimensjon DN 25 x 32.

Plastsluk må bare brukes i forbindelse med vanntett gulvbelegg, eller tetningsmembran i betonggulv. Felles sideledning tillates bare for utstyr samme leilighet.

3.1.1.5 Ventilasjon

I enhver bygning skal avløpsnettets ha minst en ventilasjonsledning med atmosfærisk utløp. Ventilasjonsledningen kan ikke ha mindre dimensjon enn største sideledning på opplegget.

Ventilasjonsledninger føres i høyde over tak og minst 2 000 mm til side for eller 500 mm over, vindu eller ventilasjonstilførsel. Takavløp godkjennes ikke som ventilasjonsledning.

Forbindelsen mellom sideledning og sekundærventilasjonsledning skal ligge minst 300 mm høyere enn det utstyret som har avløp til sideledningen.

Minste dimensjon for ventilasjonsledning er DN 75 for sum normalvannmengde på maksimalt 5,0 l/s på nedfallsledningen. Dimensjon må uansett ikke være mindre enn største dimensjon på sideledning som er tilknyttet nedfallsledningen.

For felleslufting av inntil tre stående spillvannsledninger (nedfallsrør) brukes dimensjon DN 90. For felleslufting av flere enn tre stående spillvannsledninger brukes dimensjon DN 110.

Vakuumentilert («lufteventilert») må i boliger plasseres på loft og ellers i overensstemmelse med produktets godkjenningens betingelser.

Ventilasjonsledninger i kalde rom skal isoleres.

3.1.2 Overvanns- og drensledninger

Takvann og overflatevann (overvann) skal infiltreres i grunnen, ledes bort eller avløst til vassdrag eller fordrøyes, og må ikke tilføres kommunens ledninger uten samtykke fra kommunen. Bortledning av overvann og drensvann skal skje slik at det ikke oppstår oversvømmelse eller andre ulemper ved dimensjonerende regnintensitet.

3.1.2.1 Overvannsmengder

Overvannsledningenes belastning kan beregnes på grunnlag av sannsynlig maksimal regnintensitet for området og de forskjellige nedslagsfelters areal og beskaffenhet etter formelen

$$Q = q (k_1 A_1 + k_2 A_2 + \dots)$$

hvor Q = belastning i l/s (største overvannsmengde)

q = maksimal dimensjonerende regnintensitet i l/s m²

k_1, k_2 osv. = avløpskoeffisienter etter [tabell 19](#)

A_1, A_2 osv. = nedbørsarealer i m²

Kommentar:

Det er store usikkerhetsmomenter knyttet til beregning av overvannsmengde, og det kan være store geografiske/lokale variasjoner. For de fleste bygninger/områder som omfattes av disse bestemmelsene, vil det være snakk om korte konsentrasjonstider, ofte i størrelsesorden to min. Det anbefales å dimensjonere for 50 års gjentaksintervall. For lokal bestemmelse av dimensjonerende regnintensitet anbefales det generelt å benytte IVF-kurver fra Meteorologisk institutt. Disse oppdateres løpende i forhold til regnhendelser som følge av klimaendringer.

Veiledende eksempel på regnintensiteter i en «typisk østlandskommune» ved konsentrasjonstid på to min:

50 års gjentaksintervall: 0,07 l/s m²

Ved gitt regnintensitet og areal kan største overvannsmengde eventuelt tilses ut etter [figur 11](#).

Når beregnet overvannsmengde krever rørdimensjon DN 200 eller større skal stikkledningen dimensjoneres etter de regler som gjelder for hovedledninger i respektive kommune (i henhold til VA-norm eller lignende).

3.1.2.2 Belastning av overvannsledninger

Stående overvannsledninger (som ikke er utført som trykkledninger) dimensjoneres etter [tabell 20](#) for støpejernsrør og [figur 13](#) for plastrør (diagrammets øvre del).

Med spesialutførte taksluk kan fabrikantens godkjente dimensjoneringsnr brukes.

Liggende overvannsledninger dimensjoneres etter diagrammet i [figur 12](#) støpejernsrør og betongrør og [figur 13](#) for plastrør.

Minste tillatte dimensjon på utvendige, nedgravde ledninger er DN 110.

3.1.3 Fellesledninger

Det er ikke tillatt å føre overvann og spillvann i samme stikkledning. Kommunen kan i spesielle tilfeller gi dispensasjon etter søknad. Se også 2.7.1. Separatsystem i Administrative bestemmelser.

3.1.4 Trekninger

Ved stående spillvanns- og overvannsledninger hvor det inngår en liggende del (trekning), skal denne delen alltid dimensjoneres som liggende.

Den stående delen av ledninger som er nedenfor trekningen, dimensjoneres prinsipielt som stående, men må ikke ha mindre dimensjon enn trekninge

Avsatser etter NS 3066 regnes som stående ledning.

3.1.5 Retnings- og dimensjonsforandring i bygning

Det er ikke tillatt å innsnevre tverrsnittet i strømningsretningen. Kommunen, i spesielle tilfeller og etter søknad, fravike dette kravet.

Retningsforandringer utføres med bend. Ved overgang fra stående til liggende ledning skal det brukes bend med stor radius eller 2 stk. 45° bend. For liggende avløpsledninger er maks. vinkel på retningsforandring og grenvinkel 67,5°. Fortrinnsvis benyttes 45°.

3.1.6 Tetthetskrav

Avløpsledninger må ha tilstrekkelig tetthet mot lekkasje ved maksimalt

Det skal foretas tetthetsprøving for avløpsledning i henhold til NS-EN 16 for utvendige ledninger og NS-EN 12056-del 5 for innvendige ledninger.

3.2 Utførelse

Avløpsledninger må legges slik at man unngår skadelige bruddpåkjenninger og varmekpåkjenninger.

Skjøter for rør, rørdeler og utstyr mm. skal utføres slik at skjøtene får en kvalitet som mest mulig tilsvarer rørmaterialet.

Avløpsledninger må sikres mot frost.

Nødvendige inspeksjons- og stakekummer må settes inn.

Sanitærinstallasjoner som har stengbare avløp, må ha overløp, unntatt når de plasseres i rom med sluk.

Til spillvannsledninger skal det bare føres spillvann, mens overvann og drensvann skal føres til overvannsledninger. Stikkledningene skal legges som separatsystem, uavhengig av hovedledningssystemet. Dette gjelder også ved omlegging. Kommunen kan i spesielle tilfeller og ved søknad gi dispensasjon etter pkt. 1.7 i de administrative bestemmelsene.

Alt overvann skal passere sandfang før det slippes inn på hovedledning.

Kommunen kan kreve tak- og overvann infiltrert i grunnen etter nærmere regler. Se VA-Miljøblad nr. 92 - overflateinfiltrasjon.

Avløpsinstallasjoner plasseres slik at det ikke oppstår skade på andre bygningsdeler.

3.2.1 Montering av avløpsledning i bygning

Det må påses at bærende bygningskonstruksjoner eller andre installasjoner ikke skades.

Der det er fare for kondensering, må ledningene isoleres når kondens an å medføre ulemper.

Når stående ledninger blir lagt i slisser, skal sliss ved hvert gulv ha inspeksjonsåpning, dekket med avtakbar plate.

Stående ledninger skal forsynes med minst ett klammer i hver etasje. Om nødvendig forsynes ledningene med effektive forankringer.

Liggende støpejernavløpsledninger over kjellergulv skal understøttes sol like ved stående del og for øvrig med en avstand av ikke over 1,80 m.

Plastledninger skal understøttes og festes slik at fall opprettholdes uten nedbøyning ved varmpåkjønning. Klammeravstanden på stående ledning skal ikke være større enn ca. 20 ganger diameteren og på liggende ledninger ca. 10 ganger diameteren, og skal for øvrig avpasses materialt og dimensjon.

Bunnledninger av plast skal legges på fundament av friksjonsmasser (av finpukk) med kornstørrelse 4-16 mm. Det skal være minimum 100 mm sj av finpukk under, over og til siden for ytterkant av røret, eller gis tilsvare betongomstøp. Minste tillatte overdekning over topp rør (for liggende bunnledning) til ferdig gulv er 100 mm.

Når ledninger føres gjennom en branncelle, må gjennomføringen tettes n godkjent materiale. Rørledninger av ikke-godkjent materiale kan bare fø gjennom en branncelle når det treffes betryggende tiltak for å hindre spredning av brann, jf. byggeforskriftene og brannforskriftene.

3.2.2 Legging av avløpsledning i grøfter

Det er ikke tillatt å legge avløpsledninger under fundamenter for piper, kjeler etc.

Ved separatsystem skal overvannsledningen legges til venstre for spillvannsledningen, sett mot strømningsretningen.

Ved legging av spillvann benyttes rødbrune ledninger og ved legging av overvann benyttes svarte ledninger.

Frostfri dybde oppgis av kommunen.

Ledninger gjennom grunnmur skal som hovedregel ikke støpes fast, men legges med god klaring. Ledninger skal normalt legges vinkelrett gjennom grunnmur. Når det er fare for at grunnvann, gass, jordmasser etc. kan trenge inn i bygningen langs rørene, skal de støpes fast i grunnmuren. Ledninger med muffe skal ha muffe (ledd) ved utsiden av grunnmuren. Ledninger uten muffe skal føres gjennom grunnmuren i varerør med tykk elastisk pakning av gummi. Varerøret støpes fast i grunnmuren.

Se også NKF og Norsk Vanns VA/Miljø-blad nr. 9.

I aggressiv grunn (syreholdig jord, alunskifer e.l.) skal rørene isoleres slik at det ikke oppstår skade.

Fundamentering, legging og omfylling av rør og gjenfylling av grøft skal i øvrig skje i samsvar med bestemmelsene i [pkt. 2.3.2](#).

Store private ledninger med dimensjon DN 200 eller større, som går til flere abonnenter og som må karakteriseres som hovedledninger, skal ha beliggenhet og utføres i samsvar med de bestemmelser som gjelder for anlegg av hovedledninger.

Jf. NKF og Norsk Vanns VA/Miljø-blad nr. 5 og 6.

3.2.3 Sammenslutninger av ledninger

På liggende ledninger skal maks. grenvinkel være 67,5°. Fortrinnsvis skal 45° brukes. Dobbelt grenrør er ikke tillatt. På stående ledning må maks. grenrørsvinkel være 88°.

3.2.4 Kummer

Kummer som er dype (over 2000 mm) skal ha godkjent nedstigningsanordning.

På trafikkarealer skal det brukes kumlokk og rammer av støpejern i henhold til NS 1990, 1991, 1992, 1995 og NS-EN 124.

3.2.5 Stake-/spylepunkt

Spillvanns- og overvannsledning skal ha separate stakekummer.

Spillvannsledning skal være tilstrekkelig selvrensende slik at slamavleiring i rørledningen blir minimal. Det skal monteres stakeanordning på følgende steder:

- Ett stakepunkt for stikkledninger
- For utvendig spillvannsledninger maks. 40 m mellom stakepunktene, maks. 20 m til første kum etter forgrening på hovedledning
- For utvendige overvannsledninger maks. 80 m mellom stakepunktene, maks. 40 m til første kum etter forgrening på hovedledning
- For innvendige spillvannsledninger maks. 20 m mellom stakepunktene
- For innvendige overvannsledninger maks. 40 m mellom stakepunktene
- Ved vinkelendringer på til sammen 90° eller mer

Innvendige stakekummer skal, når de er firkantede, være minimum 600 x 600 mm for inntil 750 mm dybde. For øvrig tilpasses størrelsen etter dybden. Innvendige stakepunkt kan eventuelt være 45° grenrør med ters gulvnivå. Maksimum én forgrening er tillatt før innvendig stakepunkt.

Stakerør skal anbringes på alle stående ledninger like over liggende ledninger. Ved trekninger, unntatt avsatsrør, anbringes stakerør like over trekningen.

Som stakeanordning i bygninger godkjennes, foruten stakekum, stakerør forankret ters i grenrør.

I stedet for innvendig stakekum kan det brukes utvendig stakekum i en avstand av maksimum 2,0 m fra grunnmur. Samtlige opplegg samt liggende ledninger på over 300 mm skal ha stakeluke ved gulvnivå.

Utvendige stikkledninger skal forsynes med minimum ett stakepunkt eller kum. Ved vinkelendringer 90 grader skal det være stakekum eller stakepunkt.

Dersom det brukes utvendige stakekummer av betong, skal diameter være minst 1200 mm.

Det kan brukes prefabrikkerte typegodkjente utvendige stakekummer med mindre kumdiameter.

3.2.6 Overvannssluk

Overvann fra vei og gårdsplass skal passere sandfang med minimum 100 mm diameter før det slippes inn på hovedledning. Vinkelvannlås i sandfangkummer skal ha samme dimensjon som utløpsledning.

Sandfangsdybde skal være min. 300 mm. Vinkelvannlås er min. 100 mm. Hjelpesluk uten sandfang og vannlås kan også benyttes i tilknytning til overvannskum.

Minste dimensjon på avløpsledning fra overvannssluk er DN 110. Bunn u (vannstand) skal ligge minst 100 mm over topp hovedovervannsledning, målt fra forgreningspunktet.

Det kan brukes prefabrikkerte typegodkjente overvannssluk med mindre kumdiameter.

3.2.7 Drenskum

Drenskum av betong skal være minst 1000 mm i diameter og forsynes med 100 mm vinkelvannlås. Prefabrikkerte typegodkjente drenskummer kan utføres med mindre kumdiameter.

Fortrinnsvis skal kun drensvann føres til drenskum.

Når takvann føres til drenskum, gjøres det med separat ledning, og avløp må dimensjoneres for dette.

Bunnen av drensrøret ved innløp i kummen skal ligge minst 150 mm over vannstand (utløpets innvendige bunn). Sandfanget skal være 300 mm dybde.

Drenskum plasseres som regel utvendig og forsynes med tett lokk og om nødvendig kjørestekt.

Bunn utløp (vannstand) i drenskum skal ligge minst 100 mm over topp hovedovervannsledning målt fra forgreningspunktet i gata.

3.2.8 Pumpekum

Plassbygde pumpekummer skal være minst 1000 mm i diameter eller min 1000 x 1000 mm i firkant og utføres vanntett.

Det skal brukes elektrisk drevet pumpe med automatisk igangsetting. De må være varslingsanordning ved pumpestopp (feil).

Er det to eller flere brukere av samme pumpekum, må hver boenhet vars ved pumpefeil.

I gravitasjonspunktet på pumpeledningen må det monteres kum for avlastning av pumpetrykket mot hovedledning.

Det tillates ikke nødoverløp i pumpekum for spillvann.

Pumpekum for overvann bør utstyres med ejektor eller tilsvarende.

Pumpeledningen skal sikres mot tilbakeslag.

Pumpekum monteres og forsynes med tett lokk av stålplater, støpejern eller annet godkjent materiale. Kum for spillvann må ventileres.

Typegodkjente komplette pumpeanlegg må installeres i overensstemmelse med fabrikantens godkjente monteringsanvisning.

3.2.9 Tilknytning til hovedledning

Kommunen bestemmer hvilken metode som skal benyttes for tilknytning offentlig ledning og kan stille krav til innmåling (koordinatfesting) av tilknytningspunkt.

Minsteavstand mellom tilknytningspunktene bestemmes av kommunen.

Stikkledninger for avløp kan tilknyttes hovedledningsnettet i offentlig kum

Det forlanges ikke kum ved hver tilknytning. Når eksisterende eller planlagt kum på hovedledningen ligger til rette for tilknytning, skal denne tilknytningen foretas i kummen.

Stikkledningene knyttes til hovedledning med grenrør, sadelstykke med eller uten klammer eller kort mufferrør, avhengig av hovedledningens størrelse og materiale. Se NKF og Norsk Vanns VA/Miljø-blad nr. 33.

På hovedledning $d < DN 600$ skal stikkledningen føres inn i øvre halvdel.

På hovedledning $d > DN 600$ skal stikkledningen føres inn i øvre tredel.

Hull på hovedledninger skal utføres med kjerneboring.

På hovedledninger med $d > DN 800$ kan innføringsvinkelen være 90° og mindre dimensjoner 45° .

Stikkledningen må ikke noe sted stikke inn i hovedledningens frie gjennomløp. Se også NKF og Norsk Vanns VA/Miljø-blad nr. 33.

Ved tilknytning til kum skal stikkledningen ha muffe (ledd) ved utsiden av kumvegg. Se også NKF og Norsk Vanns VA/Miljø-blad nr. 9.

Når en tilknytning skal opphøre, må stikkledningen plugges nærmest hovedledningen eller der kommunen anviser.

3.3 Beskyttelse mot luktproblemer

Enhver sanitærinstallasjon som er knyttet direkte til avløpsanlegget, skal vannlås så nær installasjonen som mulig.

Vannlåsene skal være selvrensende eller lett rensbare.

I bygning skal enhver avløpsanordning for spillvann ha tilførsel av vann slik at vannlåsene alltid kan være vannfylt.

Overvanns- og grunnvannsinstallasjoner må forsynes med vannlås dersom luktulemper kan forventes å oppstå.

Vannlåser skal dimensjoneres slik at inn- og utløpet svarer til [tabell 17](#). Lukningshøyden skal være minst 50 mm for sanitærinstallasjoner.

Sluk i badstue skal ikke ha vannlås, men avløpet føres til sluk med vannlås ev. nærmeste sluk i naborom (f.eks. baderom).

Nedfallsledning for takvann som er tilknyttet ledning som også fører spillvann, skal passere vannlås dersom nedløpet ligger mindre enn 2000 mm til side for eller mindre enn 500 mm over vindu/oppholdssted.

Avløp fra balkong kan føres direkte til taknedløp når avløpet fra dette passerer en vannlås. Unntaket er når taknedløp føres til utkast på terrenget.

Avløp fra lyskasser, utvendig trappenedgang og nedkjørsler skal passere vannlås. Er arealet <5 m², kan avløpet tilkoples bygningens drenerør uten vannlås, men sluket skal ha sandfang.

3.4 Beskyttelse mot slamavleiring

Avløpsledninger må legges på en slik måte og med slikt fall at slamavleiringer o.l. unngås i størst mulig grad. Ledningssystemet må forsynes med renseanordninger i et omfang som gjør det mulig å kunne skifte og rense systemet ved behov. Se for øvrig [pkt. 3.2.5](#).

Spillvannsledning skal være tilstrekkelig selvrensende slik at slamavleiring i rørledningen blir minimal.

Under byggearbeider skal avrenning fra anleggsområder ikke føres til hovedledninger uten spesiell tillatelse fra kommunen.

3.5 Beskyttelse mot tilbakeslag fra hovedledninger og inntrenging av høyvann

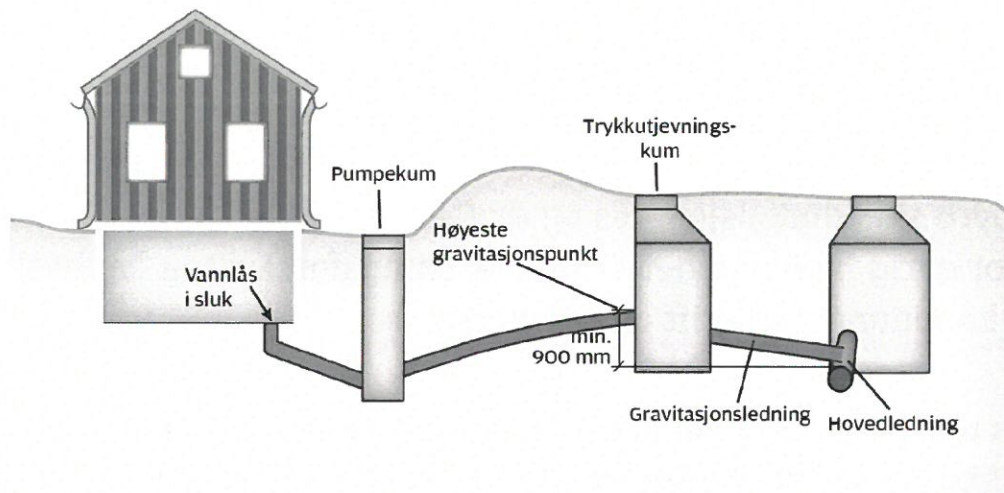
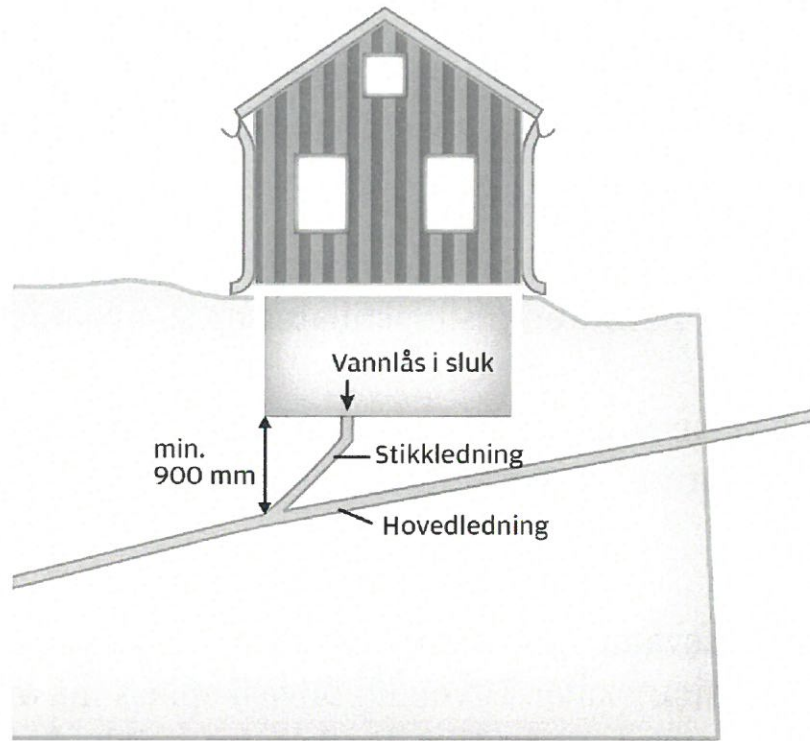
Vannstand i laveste monterte vannlås og innvendige kummer og tanker må ligge minst 900 mm høyere enn innvendig topp hovedledning målt i stikkledningens forgreningspunkt på hovedledning. Dersom avløpsvanne pumpes, gjelder tilsvarende høydekrav målt til det høyeste gravitasjonspunktet på pumpeledningen. Der hovedledning er forutsatt å fungere med overtrykk, regnes tilsvarende høydekrav fra beregnet trykklinje på hovedledning ved stikkledningens forgreningspunkt.

Vannstand i utvendige kummer og tanker må ligge minst 100 mm over innvendig topp hovedkloakkledning målt i stikkledningenes forgreningspunkt på hovedledning.

For å hindre oversvømmelse av sjøvann fra kommunens ledning for avløpsvann, må den lavest monterte avløpsåpningen (vannlås i utstyr og vannstand i kummer og tanker) ikke ligge lavere enn den største høyvannstand som fastsettes av kommunen i samsvar med kommunenes offisielle nullnivå for kartverk og oppmåling. Kravet til 900 mm overhøyde som beskrevet ovenfor gjelder uansett.

Kan avløpet ikke føres med naturlig fall og nødvendig overhøyde til hovedledning, sjø eller elv, skal avløpsvannet føres til kum, hvorfra det pumpes opp i avløpssystemet. Det må monteres kum for avlastning av pumpetrykket mot hovedledning. Spillvann og overvann skal føres til hve sin pumpekum. Slike systemer må sikres mot oppstuvning ved strømbrod pumpehavari e.l. Se også [3.2.8 Pumpekum](#).

Andre løsninger enn pumping kan godkjennes av kommunen etter særskilte søknad.

3.6 Renovering av avløpsledninger

Renovering av avløpsledninger med små dimensjoner bør utføres med utblokking og inntrekking av ny ledning slik at minstedimensjonen opprettholdes.

I spesielle tilfeller vil kommunen etter nærmere vurdering kunne godta renovering med løsninger som i bare liten grad reduserer tverrsnittet (strømpeløsninger).

3.7 Utskillere og renseanlegg

Utskillere og renseanlegg må plasseres på hensiktsmessig og lett tilgjengelig sted for vedlikehold og tømning.

3.7.1 Olje- og bensinutskillere

Olje- og bensinutskillere skal dimensjoneres og utføres i overensstemmel med gjeldende forskrifter, utslippstillatelser og eventuelle øvrige vilkår.

Avløp til utskiller skal ikke ha vannlås. Avløpsterskel fra oljeutskiller må i samme høydeforhold til hovedledning som bestemt for laveste vannlås, jf [pkt. 3.5](#).

Overvann, drensvann og spillvann fra andre installasjoner tillates ikke føre til olje- og bensinutskiller. Utvendig bilvaskeplass må avgrenses fra øvrig terreng slik at overvann fra tilstøtende terreng ikke kan renne inn i utskilleren. Plassen tilpasses antall biler som kan vaskes samtidig. Ved utskillerens utløp må det settes en inspeksjonskum. Avløp føres til spillvannsledning.

3.7.2 Fettutskillere

Fettutskillere skal dimensjoneres og driftes i henhold til NS-EN 1825-1 og 1825-2. For øvrig henvises det til forurensningsforskriften kapittel 15A-4 eventuell kommunal forskrift om fettutskillere.

Innendørs utskillere skal om mulig plasseres i kjeller i eget uoppvarmet, men frostfritt og ventilert rom som er lett tilgjengelig. Utskilleren skal ha luft- og vanntett lokk.

Utskillere skal bare tilføres fettholdig avløpsvann. Tilløpet skal luftes. Eventuell tilkoping til annen lufterledning for spillvann skal være minst 3 mm over øverste utstyr.

En slik separat lufting kan ofte bli svært kostbar, særlig ved installasjon i eksisterende bygning. I slike tilfeller kan lufting via tilløpsledningen godt hvis ledningen ikke er for lang. Lengden på tilførselsrøret må ikke overskride 10 m.

utløpsledningen forsynes med lufterledning med minst DN 50 dimensjon. føres inn på tilløpsledningen 300 mm over øverste monterte utstyr. Dette bortfaller hvis utløpsdykker/skillevegg er forsynt med lufterør inne i selve utskilleren.

3.7.3 Øvrige utskillere

Der hvor det er fare for at avløpsvannet kan inneholde giftige, korrosive, veksthemmende væsker eller stoffer, må det installeres betryggende nøytraliseringsanlegg. Anleggene må godkjennes i hvert enkelt tilfelle. D henvises til forurensningsforskriften kap. 15 og 15A. Se også administrat bestemmelser pkt. 3.12.

Vedlegg

Vedlegg til Standard abonnementsvilkår for vann og avløp

Kommunesektorens organisasjon – KS sine standard abonnementsvilkår er standard avtalevilkår mellom kommunen og eksisterende og nye abonnenter.

Regelverket som KS har utarbeidet består av administrative og tekniske bestemmelser, utgitt i hvert sitt hefte. De administrative bestemmelsene tar for seg juridiske og forvaltningsmessige forhold, mens de tekniske bestemmelsene fastlegger krav til teknisk utførelse.

Lokale endringer for Harstad kommune.

Harstad kommune har gjort gjeldende følgende lokale endringer i KS sin utgave.

Administrative bestemmelser:

Kapittel 1.3 Definisjoner. Ansvarlig foretak, Privat vann- og avløpsanlegg.

I KS sin utgave heter det bl.a følgende om minimumskvalifikasjoner for det relevante arbeidsområdet:

«Fagbrev innen veg- og anleggsfaget eller anleggsmaskinførerfaget, samt ADK1-sertifikat»

er tilstrekkelig kvalifikasjon for å kunne arbeide med private vann- og avløpsanlegg.

Harstad kommune stiller i tillegg følgende krav under dette punktet:

«Det stilles krav om 3-års relevant VA-faglig erfaring.»

Kapittel 2 Søknad og godkjenning av tilknytning med mer.

Under punkt 2.1 «Søknader om tilknytning til offentlig VA-anlegg» innføres det et nytt underpunkt «2.1.1 Melding om VA-arbeid».

«For alt utvendig VA-arbeid skal det leveres en elektronisk VA-melding til kommunen via Geomatikk sin kundeportal under Gravemelding.no. Dette er en søknad til kommunen om å igangsettes arbeider på privat VA-anlegg som omfatter en redegjørelse om hva som skal gjøres og hvem som skal utføre arbeidet. Arbeidene kan påbegynnes når kommunen har gitt svar på VA-meldingen.

Skjema for ferdigmelding skal **alltid** sendes til kommunen senest 14 dager etter at VA-arbeidet er ferdigstilt.

Foretak som skal foreta tilknytning av private stikkledninger til kommunalt VA-nett, vil bli nektet saksbehandling av ytterligere VA-meldinger dersom de har 5 eller flere ferdigstilte VA-meldinger hvor det ikke foreligger en godkjent ferdigmelding.»

Kapittel 3.12.2 Forurensningsforskriften

Under oppstillingen av «de viktigste bestemmelsene i denne sammenheng», er det følgende endringer:

Første kulepunkt erstattes av:

«Forurensningsforskriftens kapittel 15 er erstattet av lokal forskrift om påslipp av oljeholdig avløpsvann.»

Tekniske bestemmelser:

Kapittel 2.3.2 Legging av vannledning i grøft, andre avsnitt

Det står i KS sin utgave følgende om frostdybde:

«Frostfri dybde oppgis av kommunen.»

I Harstad gjelder følgende:

«For Harstad kommune er frostfri dybde 1,8 meter over topp vannledning.»

Kapittel 2.3.3 Tilknytning til hovedledning, siste avsnitt

Det står i KS sin utgave, angående frakopling/sløyfing av eksisterende tilknytning:

«Når eksisterende tilknytning skal frakoples/sløyfes, så må det anbarede parti på hovedledningen kobles ut. Kommunen bestemmer valg av metode.»

I Harstad kommune skal følgende metode benyttes:

«Anboringsklaven skal stenges og plugges. Ansvarlig utførende skal dokumentere stenging/plugging med bilder.»

Saksdokument

Saksmappenr: 2019/3164
Saksbehandler: Linda Jensen
Arkivkode: M00

Behandles av:

Utvalg	Møtedato	Utvalgssaksnr.
Formannskapet	20.08.2019	19/109
Kommunestyret	29.08.2019	

LOKAL FORSKRIFT OM PÅSLIPP AV OLJEHOLDIG AVLØPSVANN

Vedlegg:

- 1 Lokal forskrift om påslipp av oljeholdig avløpsvann i Harstad kommune
- 2 Vedlegg til betalingsregulativet

Ingress:

Formålet med en lokal forskrift for oljeholdig avløpsvann er å sikre en forsvarlig miljøkvalitet ved kommunens avløpsrensaneanlegg, sikre en økonomisk og helsemessig forsvarlig drift av kommunens avløpsnett og forbygge risiko for forurensning som kan føre til helseskader og skade naturens evne til produksjon og selvfornyelse.

Det foreslås også et gebyrregulativ for saksbehandling og tilsyn i disse sakene.

Rådmannens tilråding:

1. Kommunestyret vedtar den framlagt lokal forskrift om påslipp av oljeholdig avløpsvann.
2. Kommunestyret vedtar tilhørende gebyrregulativ for behandling og tilsyn:
 - a. Behandling av søknad om oljeholdig avløpsvann: kr 2.600 eks. mva
 - b. Tilsyn i saker om oljeholdig avløpsvann: kr 3.500 eks. mva
3. Forskrift trer i kraft 01.09.2019

Saksopplysninger

Forurensningsforskriften (FF) omfatter hele avløpsområdet, der intensjonen har vært å samle og samordne regelverket, samt å innlemme tidligere utelatte områder.

FF omfatter bl.a kapitler om påslipp og utslipp av oljeholdig avløpsvann. Disse bestemmelsene er til dels rammepreget. Kommunen er forurensningsmyndighet for dette området i FF, og det er i den bestemmelse om at kommunen kan innføre en lokal forskrift for oljeholdig avløpsvann. Dette er allerede innført i 31 norske kommuner, og vi har erfart i Harstad at det er behov for lokale og mer presise regler knyttet til dette avløpsområdet. Det framkommer bl.a i driften av de kommunale avløpsrensaneanleggene. Påslipp av oljeholdig avløpsvann kan også medføre skade på det offentlige avløpsnettet og på naturen.

Bestemmelsene i en lokal forskrift er ment å tydeliggjøre både kommunens rett til å stille krav til oljeholdig avløpsvann fra nærings- og industrivirksomheter og deres ansvar for påslipp til kommunalt nett. Forskriften vil også være til hjelp for tiltakshaver/foretak ved planlegging av påslippsanlegg. Forskriften skal videre sikre best mulig drift av våre nye avløpsrensaneanlegg som er sensitive for denne typen påslipp. Videre skal forskriften minske risikoen for helseskader for kommunens personell ved slike lednings- og rensaneanlegg.

Den sentrale forurensningsforskriften setter en del betingelser til påslipp, men disse betingelsene anses ikke å være verken spesifikke eller omfattende nok.

Den lokale forskriften bygger på krav i forurensningsforskriften, en rekke standarder, standard abonnementsvilkår og Norsk Vann sine fag-rapporter. Det stilles både generelle krav (bl.a. om søknad og saksbehandling) og krav for drift og dokumentasjon.

Den foreliggende forskrift har vært ute på offentlig høring i 3 uker på kommunens hjemmeside og ved servicetorget på rådhuset. Kommunen fikk i den forbindelse ingen tilbakemeldinger/ innspill fra eksterne parter.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Harstad kommune er som nevnt forurensningsmyndighet for utslipp av oljeholdig avløpsvann. I det ligger det at kommunen også har tilsynsmyndighet for det området.

Utslipp av oljeholdig avløpsvann er særskilt søknadspliktig. Søknadene fremmes normalt sammen med byggesaker, men de fremmes også separat. Kostnadene med behandling av disse søknadene og gjennomføring av nødvendig tilsyn kan og bør finansieres med tilhørende gebyr fra abonnentene.

I forbindelse med innføring av ordning med lokal forskrift foreslås det at det innføres følgende gebyr:

- Behandling av søknad: kr 2.600 eks. mva
- Gjennomføring av tilsyn: kr 3.500 eks mva

Det er undersøkt gebyrnivået i andre kommuner, og gebyrnivået i Harstad er foreslått på tilsvarende nivå.

Innføringen av disse gebyrene har vært ute på offentlig høring. Det var i den forbindelse ingen merknader eller innspill til dette.

Vurdering

Harstad kommune har ikke hatt en egen forskrift som regulerer påslipp av oljeholdig avløpsvann. Utarbeidelsen av forslaget vil gi et mer utfyllende og detaljert regelsett i disse sakene

Forskriften vil bli et viktig styringsverktøy innen prosjektering, forvaltning og helsemessig drift av oljeutskillere. I tillegg skal forskriften bidra til å realisere de forpliktelser kommunen er lovpålagt ved lov. Denne forskriften gir kommunen et godt verktøy for å hindre uønskede påslipp. Dette vil også heve standard på de private avløpssystemene i kommunen, samt forbedre driftsforhold på kommunalt avløpsnett.

Et vedtak vil følges opp med god informasjon med oppslag i pressen, publisering på kommunens hjemmeside og/eller ved at de det gjelder tilskrives om vedtakelsen dersom det er nødvendig. Videre skal den vedtatte forskrift sendes til kunngjøring ved Norsk lovtidend (lovdata.no). Forskriften må kunngjøres for å bli gyldig.

Hugo Thode Hansen
Rådmann

Svein-Arne Johansen
Enhetsleder

Dokumentet er godkjent elektronisk og krever ikke signatur.

HARSTAD KOMMUNE

Lokal forskrift

om påslipp av oljeholdig avløpsvann

Saksbehandler: Linda Jensen ved Drift- og utbyggingstjenesten

10.05.2019

Lokal forskrift om påslipp av oljeholdig avløpsvann skal sikre at olje fjernes ved kilden, før påslipp til kommunalt avløpsnett, og skal påse at oljeutskillere driftes riktig slik at den virker etter hensikt. Den skal videre hindre skade på eget avløpsanlegg og at driften av dette ikke vanskeliggjøres. Forskriften er utarbeidet for å få en ensartet saksbehandling og for å sette tydelige krav til påslipp av oljeholdig avløpsvann til kommunalt avløpsnett.

Innholdsfortegnelse

§ 1 Formål.....	2
§ 2 Hjemmel	2
§ 3 Grunnlag og virkeområde	2
§ 3-1 Tekniske grunnlag.....	2
§ 3-2 Definisjoner	2
§ 3-3 Virkeområde.....	3
§ 4 Tillatelse til påslipp	3
§ 4-1 Generelle betingelser	3
§ 4-2 Krav om tillatelse	4
§ 4-3 Søknad om tillatelse	4
§ 4-4 Behandling av søknad.....	5
§ 4-5 Endring og omgjøring	5
§ 5 Sanksjoner	6
§ 6 Gebyrer.....	6
§ 7 Krav til påslipp til kommunalt avløpsnett.....	6
§ 7-1 Oljeholdig avløpsvann	7
§ 7-2 Generelle betingelser	7
§ 7-2-1 Sanitært avløpsvann.....	7
§ 7-2-2 Forhold til utslippskrav gitt av annen forurensningsmyndighet	8
§ 7-3 Krav til avløpsvannets beskaffenhet ut fra utskiller	8
§ 7-4 Krav til bruk av vaske- og avfettingskjemikalier	8
§ 8 Drift, vedlikehold og dokumentasjon	9
§ 8-1 Tømming	9
§ 8-2 Prøvetaking og analyser	10
§ 8-3 Krav til beredskap.....	10
§ 8-3-1 Beredskapsplikt	10
§ 8-3-2 Varslingsplikt	11
§ 8-4 Rapportering	11
§ 9 Kommunens kontrollmyndighet.....	11
§ 10 Klage	11
§ 11 Ikrafttredelse	11

§ 1 Formål

Lokal forskrift om påslipp av oljeholdig avløpsvann skal sikre at olje fjernes ved kilden, før påslipp til kommunalt avløpsnett, og skal påse at oljeutskillere driftes riktig slik at den virker etter hensikt. Den skal videre hindre skade på eget avløpsanlegg og at driften av dette ikke vanskeliggjøres. Forskriften er utarbeidet for å få en ensartet saksbehandling og for å sette tydelige krav til påslipp av oljeholdig avløpsvann til kommunalt avløpsnett.

§ 2 Hjemmel

Lokal forskrift fastsettes med hjemmel i forskrift 1.januar 2007 nr.1691 om forurensningsforskriften §15-6.

§ 3 Grunnlag og virkeområde

§ 3-1 Tekniske grunnlag

Med mindre annet er spesifisert i forskriften, skal følgende tekniske bestemmelser følges:

- NS-EN 858-1 og 858-2: Utskillere for lette væsker (f.eks. olje og bensin) – del 1 og 2
- Tekniske bestemmelser/Administrative bestemmelser – Standard abonnementsvilkår for vann og avløp (Kommuneforlaget).

Dessuten legges til grunn aktuelle rapporter og forskrifter:

- NORVAR prosjektrapport nr. 149/2006 «Tilførsel av industrielt avløpsvann til kommunalt nett – Veiledning»
- NORVAR rapport 156/2007 «Veiledning for oljeutskilleranlegg»
- Betalingsregulativet for Harstad kommune
- Forurensningsforskriften
- Forurensningsloven

§ 3-2 Definisjoner

- a) Avløpsanlegg: Ethvert anlegg for håndtering av avløpsvann som består av en eller flere av følgende hovedkomponenter: avløpsnett, renseanlegg og utslippsanordning.
- b) Avløpsnett: Et transportsystem som samler opp og fører avløpsvann fra bolighus eller andre bygninger med innlagt vann.
- c) Avløpsslam: Slam fra rensing av sanitært og kommunalt avløpsvann.
- d) Den ansvarlige: Den som er ansvarlig for virksomheten. Som ansvarlig regnes den som kan holdes ansvarlig, jf. forurensningsloven § 7. Eksempler i Norvar rapport 149/2006 s. 9.

- f) KOF: Kjemisk oksygenforbruk. Målemetode for innhold av organisk materiale.
- g) Oljeholdig avløpsvann: Spillvann og overvann som inneholder motorolje, smørefett, parafin, white-spirit, bensin og lignende. I dette ligger også spillvann fra vask og avfetting av kjøretøyer, motorvask og lignende.
- h) Påslippstillatelse: Tillatelse til tilførsel av oljeholdig avløpsvann til offentlig avløpsnett oppstrøms et renseanlegg.
- i) Sanitært avløpsvann: Avløpsvann som i hovedsakelig vann fra vannklosett, kjøkken, bad, vaskerom eller lignende.
- j) Virksomhet: foretak (forurensere) som fører oljeholdig avløpsvann til ledningsnett.

§ 3-3 Virkeområde

Bestemmelsene i forskriften gjelder for følgende eller tilsvarende virksomheter som har utslipp, herunder påslipp, av oljeholdig avløpsvann som det kan være nødvendig å regulere påslipp for:

- a) bensinstasjoner
- b) vaskehaller for kjøretøy
- c) motorverksteder
- d) bussterminaler
- e) verksteder og klargjøringsentraler for kjøretøyer, anleggsmaskiner og skinnegående materiell
- f) anlegg for understellsbehandling som enten har vaskeplass, smørehall, servicehall eller liknende.
- g) vaskehall eller vaskeplass for kjøretøy eller mekanisk utstyr som ikke faller inn under forurensningsforskriftens § 15-1

Kommunen kan fastsette at bestemmelsene i denne forskrift også skal gjelde for andre som ikke er nevnt her, men har påslipp av oljeholdig avløpsvann.

§ 4 Tillatelse til påslipp

§ 4-1 Generelle betingelser

Det skal søkes kommunen om tillatelse til utslipp, herunder påslipp, av oljeholdig avløpsvann fra virksomheter til kommunalt nett.

Dette gjelder ny virksomhet, eksisterende virksomhet, og ved vesentlig endringer av eksisterende virksomhet.

Godkjenning av påslipp søkes av og gis til virksomheten som har påslipp av avløpsvann, og gjelder kun for denne virksomheten og kun på gitt eiendom. Det er virksomheten som står ansvarlig overfor kommunen for at vilkårene i godkjenningen overholdes.

Dersom grunneier er en annen enn den ansvarlige for virksomheten det søkes tillatelse for, skal grunneier ha frist og muligheten for å uttale seg før tillatelse gis jf. § 4-2, samt få kopi av tillatelsen.

Påslippstillatelse fattes som enkeltvedtak.

§ 4-2 Krav om tillatelse

Ingen kan sette i verk nye utslipp, herunder påslipp, av oljeholdig avløpsvann eller øke disse vesentlig uten at tillatelse er gitt i medhold av denne forskriften.

For virksomheter som allerede har fått påslippstillatelse før ikrafttredelsen av denne forskriften, vil tillatelsen gjelde i den grad denne følger forurensningsforskriften § 15-10. Virksomheten må derimot innrette seg etter denne forskrift innen xx.xx 2019.

§ 4-3 Søknad om tillatelse

Ved etablering av nye eller vesentlig endring av eksisterende påslipp, skal den ansvarlige sørge for at:

- 1) det er utarbeidet en skriftlig, fullstendig søknad som inneholder de nødvendige opplysninger for kommunens behandling, herunder:
 - a) den ansvarliges navn, adresse og kontaktinformasjon
 - b) om påslippet skal etableres og drives i samsvar med kravene i § 7 eller om det søkes om å fravike disse kravene
 - c) driftsavtale og tømmeavtale med godkjent firma
 - d) dokumentasjon på hvordan påslipp skal etableres og drives
 - e) kart over virksomhet med beskrivelse samt plassering av avløpsanlegg og påslippspunkt i målestokk 1:500 eller større
 - f) dokumentasjon på dimensjonering av anlegget
- 2) eventuelle parter og andre som kan bli særlig berørt av saken er varslet om innholdet i søknaden. Kopi av varselet skal sendes til kommunen samtidig med at parter og andre blir varslet. I varselet skal det fremgå at uttalelser må være kommet til søker innen en frist på minst fire uker etter at varselet er sendt.
- 3) søknad er sendt til kommunen, etter at uttalelsesfristen er utløpt, sammen med kvittering for at varselbrev er sendt og eventuelle uttalelser.

Kommunens søknadsskjema skal benyttes.

§ 4-4 Behandling av søknad

Fullstendig søknad skal behandles av kommunen innen seks uker. Klagefristen, jf. forurensningsloven § 85, begynner å løpe fra søker har mottatt vedtaket. Fullstendig søknad om tillatelse til påslipp, med krav som fraviker §7, skal avgjøres uten ugrunnet opphold.

Ved protester, brukerkonflikter eller andre særlige grunner kan kommunen varsle om utvidet saksbehandlingstid.

Kommunen kan under behandling av søknaden fastsette krav som fraviker fra påslippskrav, krav til påslippsted eller nekte etablering av påslipp. Hvis kommunen som forurensningsmyndighet beslutter å fastsette andre krav, skal det legges vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre.

Hvis tiltaket ikke er gjennomført senest tre år etter tillatelsen er gitt av kommunen, faller retten til å etablere påslippet bort. Dersom påslippet fremdeles er aktuelt, må ny søknad sendes inn.

Kommunen kan samordne behandlingen av søknad om påslippstillatelse med byggesaksbehandling etter plan- og bygningsloven.

For behandling av søknad gjelder bestemmelsene i forurensningsforskriftens § 15-5, med unntak av at kravreferanse til søknad er § 4-3 i denne forskrift.

Saksbehandlingskostnader etter gjeldende betalingsregulativ, se § 6.

§ 4-5 Endring og omgjøring

Dersom virksomheten stanses eller nedlegges skal den ansvarlige når dette er besluttet, snarest mulig skriftlig melde dette til kommunen. Kommunen kan stille krav om at anlegget skal fysisk kobles fra eller fjernes. Utskilleranlegg som permanent tas ut av bruk skal graves opp og leveres til godkjent avfallsmottak. Dokumentasjon på utført arbeid skal innsendes kommunen. Avløpsledning skal plugges i forgreiningspunkt. Alle sluker som har drenert til oljeutskilleranlegget skal plugges. Tillatelse til påslipp vil opphøre.

Dersom bedriften overdras til ny eier, skal den ansvarlige når dette er besluttet, snarest skriftlig melde dette til kommunen. Eierskifte anses som en vesentlig endring og vil utløse krav om søknad jf. § 4-1. Dette plikter ny eier å melde til Harstad kommunen ved å sende *Søknad om påslippstillatelse for næring og industriavløp til kommunal avløpsnett* med endringer. Ny avtale med ekstern firma om kontroll, tømning og prøvetaking skal vedlegges.

Kommunen kan i medhold av forurensningsloven § 18 oppheve eller endre vilkår i tillatelse og om nødvendig kalle tillatelsen tilbake.

§ 5 Sanksjoner

For å sikre at vilkårene i denne tillatelsen blir gjennomført kan kommunen med hjemmel i forurensningslovens § 73 fastsette tvangsmulkt/forurensningsgebyr.

Dersom virksomhetens avløpsvann medfører skader på kommunens avløpsanlegg og/eller merutgifter for kommunen, vil kostnadene for retting, utbedring og/eller reparasjoner belastes den ansvarlige.

Ved mangel på tillatelse etter § 4 eller grovt mislighold av tillatelse kan kommunen avhengig av situasjonen iverksette ulike tiltak så som:

- Pålegg om utbedring eller stenging
- Stenging og plombering av vanninntak til virksomhet. For dette svarer abonnenten gebyr. Bare kommunen kan fjerne plomberingen.
- Tvangsmulkt etter forurensningslovens § 73
- Umiddelbare tiltak etter forurensningslovens § 7 og § 74.

§ 6 Gebyrer

Saksbehandlingsgebyr og tilsynsgebyr er fastsatt i «Betalingsregulativet for Harstad kommune».

§ 7 Krav til påslipp til kommunalt avløpsnett

Farlig avfall og stoffblandinger med lite vanninnhold skal leveres til godkjent mottak (jf. avfallsforskriften, særlig kapittel 11) og ikke tilføres kommunalt avløpsanlegg, selv om det går gjennom utskiller eller annet renseanlegg.

Oljeutskillere som er i samsvar med kravene i standarden NS-EN 858 og NS-EN 1825, kan CE-merkes. CE-merkingen vil si at produsenten eller importøren garanterer for at alle krav som stilles til produktet i alle relevante direktiv, er oppfylt, og at

produsenten/importøren tar ansvar for at produktet oppfyller disse kravene. Merkingen skal være en garanti for at produktet oppfyller visse minstekrav som er fastsatt med hensyn til helse-, miljø og sikkerhet i EØS-området, og at dette kan dokumenteres. Eventuelt skal utskilleren dokumenteres med produktsertifikat at den tilfredsstillende alle krav etter overnevnte standarder.

§ 7-1 Oljeholdig avløpsvann

Ved utslipp, herunder påslipp, av oljeholdig avløpsvann skal oljeinnholdet ikke overstige 50 mg/l målt som totale oljehydrokarboner. Temperatur ut fra oljeutskiller skal ikke overstige 45 grader celsius. Øvrige parametere som det stilles krav til kommer fram av tabell 1.

Oljeholdig avløpsvann skal før utslipp passere sandfang eller lignende renseinnretning. Avløpsvannet skal føres inn i sandfanget gjennom et innløpsrør. Dette innebærer at oppsamlingsrenne i en bilvaskhall ikke anses som sandfang i denne sammenheng. Nødvendig sikkerhet mot akuttutslipp skal ivaretas. Avskilleren dimensjoneres ut i fra avløpsmengde og avløpsvannets beskaffenhet. Sandfang og utskiller må dimensjoneres for maksimal reell vannbelastning. Oljeavskilleren skal dimensjoneres og installeres i henhold til NS-EN 858-1 og NS-EN 858-2. Avskilleren skal ha enkel atkomst for tømning og vedlikehold.

Oljeholdig avløpsvann fra oljeutskiller skal ledes til kommunalt spillvannnett.

§ 7-2 Generelle betingelser

Den fastsatte grenseverdien nevnt i § 7-1 må overholdes under normale driftsforhold. Virksomheten skal ha dokumentasjon som viser hvordan grenseverdiene overholdes.

Det skal være tilrettelagt for å ta representative prøver og å utføre målinger av avløpsvannet fra renseinnretningene. Prøvene skal analyseres av laboratorier som er akkreditert for de aktuelle analysene. Analysemetoder nevnt i forurensningsforskriftens vedlegg 2 punkt 2.2 til kapittel 11 skal benyttes. Alternativt kan analysemetoder med dokumentert høy korrelasjon med analysemetodene i forurensningsforskriftens vedlegg 2 punkt 2.2 til kapittel 11 benyttes.

§ 7-2-1 Sanitært avløpsvann

Spillvann fra WC og andre sanitærinstallasjoner tillates ikke ført til oljeutskiller.

§ 7-2-2 Forhold til utslippskrav gitt av annen forurensningsmyndighet

For de virksomheter som søker påslipp til kommunalt ledningsnett og har egne utslippstillatelser fra enten Miljødirektoratet eller Fylkesmannen, skal kravene fra Miljødirektoratet eller Fylkesmannen betraktes som uavhengig av kommunens krav. I henhold til forurensningslovens § 7 skal virksomheten unngå unødvendig forurensning, selv om kravene fra Miljødirektoratet eller Fylkesmannen overholdes.

§ 7-3 Krav til avløpsvannets beskaffenhet ut fra utskiller

Tabell 1 viser parametere i utslippet fra renseinnretningen det stilles krav til at den ansvarlige skal kunne dokumentere. Tabellen er satt opp ut iht driftsforhold på offentlige avløpsnett og renseanlegg. Parametere merket A skal måles og rapporteres til kommunen, parametere merket B skal måles og rapporteres når kommunen krever dette.

Tabell 1 Oljeholdig avløpsvann

Parameter – oljeutskiller	Grenseverdi	Dokumentasjon
Temperatur	<45 ° C	A
pH	5,5–8,5	B
Bly, Pb	≤50 µg/l	B
Kadmium, Cd	≤5 µg/l	B
Krom, Cr	≤50 µg/l	B
Kvikksølv, Hg	≤2 µg/l	B
Nikkel, Ni	≤50 µg/l	B
Kobber, Cu	≤200 µg/l	B
Sink, Zn	≤500 µg/l	B
Mineralsk olje (Sum totale oljehydrokarboner)	≤50 mg/l	A
Nitrifikasjonshemming	≤50 %	B
Org. stoff, KOF	≤600mg/l	B
Suspendert stoff (sedimenterbart materiale)	≤400 mg/l	B
Klorid, Cl-	≤1000 mg/l	B
Sulfat, SO ₄ ²⁻	≤500 mg/l	B
Total fosfor, Tot P	≤10 mg/l	B
Total nitrogen, Tot N	≤60 mg/l	B
Organisk stoff, BOF5	≤300 mg/l	B

§ 7-4 Krav til bruk av vaske- og avfettingskjemikalier

Den ansvarlige skal tilstrebe å optimalisere kjemikaliebruk med tanke på å redusere utslipp av forurensende eller uønskede stoffer. For øvrig gjelder:

- Alt innhold i kjemikalier skal være dokumentert miljøvennlig.
- Brukerløsningen skal ikke være etsende.

- Tensid innholdet i brukerløsningen skal ikke overstige 5 % (vektprosent).
- Løsningsmiddel innholdet i brukerløsningen skal ikke overstige 5 % (vektprosent).

§ 8 Drift, vedlikehold og dokumentasjon

Den ansvarlige skal ha nødvendig drift- og vedlikeholdsrutiner for å sikre at utskilleren fungerer optimalt ut fra aktiviteten ved virksomheten. Leverandørens spesifikasjon på drift og vedlikehold av utskiller skal kunne framlegges kommunen.

Den ansvarlige skal ha en gyldig avtale med et godkjent firma for regelmessig tømning og kontroll av utskilleren. Kommunen skal ha en kopi av avtalen.

Den ansvarlige skal jevnlig gjennomføre egenvurderinger med hensyn på å redusere forurensinger i avløpsvannet fra virksomheten.

§ 8-1 Tømning

Regelmessig tømning og rengjøring er av avgjørende betydning for oljeutskillerens effekt.

Oljeutskiller og oppsamlingstanker for utskilt olje skal tømmes minst en gang per år, og ellers når det måtte være nødvendig for å overholde påslippskravet. Olje som holdes tilbake i oljeutskilleren regnes som farlig avfall og omfattes av avfallsforskriften kapittel 11, Farlig avfall. Utskilt olje og slam/sand skal leveres ved godkjent mottak.

Virksomheten som har påslipp av oljeholdig vann skal inngå tømmeavtale med et firma for regelmessig tømning tilpasset behovet. Kommunen kan gi pålegg om endring av tømmehyppigheten ved behov.

Opplysninger om dato for hver tømning og hvem som utførte tømningen, skal føres inn i driftsjournalen for anlegget. Rapport fra tømning av oljeutskilleranlegget skal sendes til kommunen fortløpende.

Hver 5. år skal utskillervolumet tømmes fullstendig og rengjøres grundig med varmt vann under trykk. Samtidig skal alle overflater inspiseres og vedlikeholdes. Dette omfatter også skrapeverk, pumper, ventiler, tidsur, eventuelt varslingsutstyr er intakt og fungerer. Dokumentasjon av utført kontroll skal rapporteres til kommunen.

§ 8-2 Prøvetaking og analyser

Den ansvarlige for oljeutskilleren plikter å gjennomføre representative målinger for å dokumentere kvaliteten av påslippet til kommunalt nett. Prøvetakingen skal være tilpasset utskilleren og aktiviteten ved virksomheten. Minimumskrav for prøvetaking for oljeutskillere 2 ganger pr. år, fortrinnsvis vår og høst. Kommunen kan stille andre krav for den enkelte virksomhet. Rapport prøvetaking/analyser skal sendes til kommunen fortløpende.

Det skal tas ut en representativ prøve før hver tømning fra inspeksjons-/kontrollkummen. For større virksomheter eller utskillere med høy belastning eller omfattende kjemikaliebruk, kan kommunen kreve at det tas flere prøver.

Dersom analyseverdiene over tid viser lave og stabile verdier, og vaske- og avfettingsprosess er den samme, kan det være grunnlag for å søke kommunen om redusert prøvetakingshyppighet.

Prøvetaking og konservering av prøver skal utføres i henhold til gjeldende standarder og Forurensningsforskriftens krav til personell og foretak med akkreditert kompetanse.

Vannanalyser iht. parameterne som nevnt i § 7 skal utføres av et akkreditert laboratorium. For oljeutskillere skal det gjennomføres prøvetaking av temperatur ved full drift.

Den ansvarlige skal fortløpende vurdere resultatene fra prøvetakingen, og om nødvendig ta oppfølgende prøver for å avklare eller dokumentere avvikende resultater.

Eksisterende anlegg skal ha prøvetakingsmulighet, dersom dette ikke finnes må prøvetakingskum installeres nedstrøms utskiller. Kummen må plasseres før tilkobling til kommunalt avløpsnett og før sammenslutning med andre stikkledninger.

§ 8-3 Krav til beredskap

§ 8-3-1 Beredskapsplikt

Den ansvarlige skal som del av sine beredskapsrutiner ha system for å forebygge og unngå utilsiktede utslipp/påslipp, samt rutiner for å håndtere utilsiktede hendelser. Beredskapsrutinene skal dokumenteres og framlegges kommunen på forespørsel. Beredskapsrutinene skal inngå i virksomhetens internkontrollsystem for helse, miljø og sikkerhet og skal dokumenteres.

§ 8-3-2 Varslingsplikt

- Akutt forurensning eller mistanke om akutt forurensning av ytre miljø skal varsles brannvesen umiddelbart.
- Utsiktede og eventuelle planlagte unormale utslipp herunder påslipp, skal varsles kommunen umiddelbart. Det skal opplyses om hva som er sluppet ut/på, mengde, tidspunkt, sted, samt hvilke skadereduserende tiltak som er iverksatt. Varsling og oppfølging av hendelsen skal dokumenteres. Virksomheten vil være økonomisk ansvarlig for skader eller merkostnader hendelsen har for kommunen.

Virksomheten vil være økonomisk ansvarlig for konsekvenser av akutte påslipp.

§ 8-4 Rapportering

Alle utførte arbeid på anlegget, blant annet tømning, prøvetaking, kontroll og analyse, skal fortløpende rapporteres Harstad kommune: postmottak@harstad.kommune.no

§ 9 Kommunens kontrollmyndighet

Kommunen eller den kommunen bemyndiget har rett til å utføre tilsyns kontroll og kan kreve å få fremlagt dokumenter og annet materiale som kan ha betydning for dens gjøremål etter loven (jf. forurensningsloven § 50). Anlegg og prøvetakingskum skal være tilgjengelig for inspeksjon og eventuell prøvetaking. For kommunens kontroll skal det betales tilsynsgebyr, se § 6.

§ 10 Klage

Enkeltvedtak fattet med hjemmel i denne forskriften, kan påklages til kommunens klageorgan etter forvaltningslovens bestemmelser (kapitel VI). Klagen sendes til den instans som har fattet vedtaket.

For enkeltvedtak fattet av kommunestyret er fylkesmannen klageinstans.

☞

§ 11 Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft xx.xx 2019.

Vedlegg til Betalingsregulativet (2019)

Tilhørende under **Avløp og Slam**

Priser ekskl. mva.	Mva.	Avgiftssatser (kr) eks.mva.	Pr. mnd./time osv.
Påslippstillatelse	25%	2.600	Pr. søknad
Tilsynsgebyr	25%	3.500	Pr. tilsyn

Saksdokument

Saksmappenr: 2019/4739
Saksbehandler: Eli-Jeanette Olsen
Arkivkode: 076

Behandles av:

Utvalg	Møtedato	Utvalgssaksnr.
Formannskapet	20.08.2019	19/110

MOTTAK AV GAVE FRA KRISTOFFER LARSEN BIG HEART MEMORIAL FOUNDATION

Vedlegg:

Ingen

Ingress:

Kristoffer Larsen BIG HEART Memorial Foundation ønsker å gi en gave (hjertestarter med skap) til Folkeparken i Harstad, det vil si til Harstad kommune. Rådmannen vurderer i denne gaven i henhold til vedtak i kommunestyret om mottak av gaver.

Rådmannens tilrådning:

1. Harstad formannskap takker med dette ja til mottak av hjertestarter til Folkeparken i Harstad
2. Gaven meldes inn i kommunens gaveregister.

Saksopplysninger

Kristoffer Larsen BIG HEART Memorial Foundation (www.Kristofferbigheart.org) ble etablert i april 2017 til minne om Kristoffer Larsen som døde kun 22 år gammel fra en plutselig hjertestans når han besøkte sine besteforeldre i Harstad i mai 2016. Stiftelsens formål er å forhindre at dette skjer andre - gjennom økt bevissthet, proaktive hjerte testing av unge mennesker og utplassering av hjertestartere der folk ferdes.

17. august 2019 holdes BIG HEART 5K Transatlantic Run & Walk (bigheart5k.org) i Folkeparken, samt i Geneva (Illinois, USA). Et løp til inntekt for stiftelsen, men også like viktig å øke bevisstheten omkring plutselig hjertestans. I den sammenheng ønsker stiftelsen med støtte fra sine lokale sponsorer Eiendomsmegler 1 og Advokatfirmaet FINN å gi Harstad Kommune en hjertestarter til å bli installert etter avtale i Folkeparken. Planen er å bestille hjertestarteren fra Røde Kors og samarbeide med dem om spredning av informasjon til offentligheten vedrørende bruk av en helautomatisk hjertestarter. Stiftelsen håper denne gaven kan gjøre Folkeparken til et enda sikrere sted for fysisk aktivitet og samtidig øke bevisstheten rundt plutselig hjertestans, herunder forebyggende tiltak som kan redde liv.

Gaven har en verdi på kr 23 000.

Giver: Kristoffer Larsen BIG HEART Memorial Foundation - Gry og Tormod Larsen, mamma og pappa til Kristoffer.

Sponsorer: Eiendomsmegler 1 og Advokatfirmaet FINN.

Plassering: Ved informasjonsskiltet i Folkeparken. Hjertestarteren plasseres i et hjertestarterskap med en enkel alarm. Når lokket åpnes så aktiveres alarmen.

Vurdering

Rådmannen viser til kommunestyrets vedtak om mottak av gaver og ser ikke at det vil være vesentlige økonomiske konsekvenser for kommunen ved mottak av denne gaven.

Det forutsettes ikke nevneverdige merkostnader. Administrasjonen ivaretar gaven innenfor ordinær drift av Folkeparken. Gaven meldes inn i kommunens gaveregister.

Hugo Thode Hansen
Rådmann

Svein-Arne Johansen
Enhetsleder

Dokumentet er godkjent elektronisk og krever ikke signatur.

Saksdokument

Saksmappenr: 2018/1920
Saksbehandler: Per Eldar Karlsen
Arkivkode: 138/1/V18

Behandles av:

Utvalg	Møtedato	Utvalgssaksnr.
Formannskapet	20.08.2019	19/111

BEHANDLING AV KLAGE - TILSKUDD TIL SPESEILLE MILJØTILTAK I JORDBRUKET - KIRSTEN SLAGSTADS GÅRDSDRIFT - GNR 138 BNR 1 I HARSTAD KOMMUNE

Vedlegg:

1. Klage datert 21. juni 2019 fra gårdbruker Kirsten Slagstad.
2. Vedtak om tilskudd av Harstad kommune den 4. juni 2019 via Agros.
3. Vedtak om tilskudd jfr. delegert sak 18/330.
4. Rapport fra Fylkeskommunens befarer den 16. april 2018.
5. Beskrivelse av prosjekt Landhandel.
6. Forskrift om tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket av 4. februar 2004.

Ingress:

Kirsten Slagstad har søkt 2 ganger om tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket. Hun søker om midler til å restaurere en Sefrak registrert sjå fra 1700 tallet på gården sin. Prosjektet er kostnadsberegnet til 790.900 uten mva. Sjåen er på 70 m² totalt og søker ønsker å omgjøre sjåen til en liten landhandel og minibakeri.

Søker fikk innvilget den 7. mai 2018 kroner 138 110,- jfr. delegert sak 18/330. Den 4. juni 2019 fikk søker innvilget ei tilleggsbevilgning på 98 000 kroner. Totalt innvilget tilskudd på sjåen er 236 110,- kroner uten mva.

Harstad kommune vurderer at det bør gis tilskudd til sjåen slik at den blir bevart for framtiden. Resterende planer og kostnader vurderes under næringsutøvelse og Smil-midler skal ikke brukes til næringstiltak.

Søker har påklaget siste tildeling og mener kommunen har brukt feil kostnadsoverslag ved tilskuddsberegning.

Rådmannens tilråding:

1. Det vises til klage datert 21. juni 2019 fra gårdbruker Kirsten Slagstad.
2. Klagen tas ikke til følge og oversendes Fylkesmannen i Troms og Finnmark for endelig avgjørelse.

Saksopplysninger:

Kommunestyret i Harstad kommune har vedtatt retningslinjer i utvalgssaksnr. 15/67 angående bruk av statlige miljømidler i landbruket (SMIL-midler) for perioden 2015-2018:

1. Fellesregler for SMIL-tilskudd:
 - a. Prosjekt med størst miljøpotensiale i kulturlandskapet prioriteres høyest.
 - b. Fellestiltak prioriteres foran enkelttiltak.
 - c. Søknadsfrist: Løpende saksbehandling.
2. Forslag til prioritert tiltak for jordbruket i perioden 2015 – 2018:
 - a. Søknader om tilskudd til kulturlandskapstiltak, tiltak som ivaretar det rike biologiske mangfoldet på gammel kulturmark.
 - Søknader som i etterkant kan gi regionalt miljøprogram (RMP)-tilskudd.

- b.** Det kan gis tilskudd til tiltak for å redusere risikoen for erosjon på jordbruksarealer og i vannløp, som reduserer avrenning av næringsstoffer fra jordbruksarealer eller som reduserer forurensende utslipp fra jordbruket til jord, luft og vann.
- c.** Søknader om tilskudd til tiltak som ivaretar kulturminner og kulturmiljøer
- d.** Søknader om tilskudd til plan- og tilretteleggingsprosjekt.

Reviderte tiltaksstrategier for 2019-2022 er ikke behandlet av kommunestyret ennå.

På side 3 i kommunale retningslinjer står følgende:

«Landbruksdirektoratet (LD) presiserer at SMIL er først og fremst ei miljøordning og LD ønsker ikke at kommunene skulle prioritere næringspotensialet høyere enn miljø»

I Rundskriv av 2019-14, kommentarer til forskrift om spesielle miljøtiltak i jordbruket § 5.1.3 står følgende:

- *«Verneverdige bygning er arkitektonisk eller kulturhistorisk verdifull bygning som ikke er fredet, men som likevel bør bevares etter antikvariske metoder og prinsipper»*
- *«Alle tiltak som gjelder kulturminner og kulturmiljøer bør gjennomføres etter prinsipper som kulturminneforvaltningen legger til grunn.*
 - *Forta så få endringer som mulig, reparasjoner framfor hel utskifting.*
 - *Bevare mest mulig av kulturminnets opprinnelige elementer eller kulturmiljøets egenart og helhet.*
 - *Bruke tradisjonelle, stedegne materialer, handverksteknikker og farge.»*

Sjå med Sefrak-nummer 1915-0107-026 er ikke fredet.

Troms fylkeskommune ved kulturavdelinga var på befaring den 16. april 2018 og kommer med følgende anbefalinger:

«Slik vi ser det er det den gamle tømmerdelen som har størst antikvarisk verdi. Denne vil bli godt ivaretatt ved en innbygging som planlagt. Det er viktig at bua utvendig får et mest mulig likt utseende som i dag. Dette gjelder spesielt takutstikk. Isolering vil gjøre vegger og tak tykkere og dette må kompenseres for i detaljering (grunnmur m. v.). Et skifertak er ok, kan også vurderes torvtak. Nye vinduer kan være av empire-type, 2 rams med 2 ruter i hver ramme som i det gamle i tømmerdelen og med 3 ruter i bindings-verksdelen. Vinduene må være koblete med gjennomgående sprosse i ytre ramme og evt. isolerglass innvendig. Tregulvet i tømmerdelen brukes som det er og for resten av gulvet kan det vurderes å bygge videre på/supplere resten av teglsteinsgulv som finnes»

Klagen inneholder følgende punkter:

1. Hva inngår i tilskuddsgrunnlaget?
2. Tilskuddet i siste søknad er beregnet på feil tilskuddsgrunnlag
3. Hvis prosjektet blir billigere vil søker få innvilget tilskudd på 236 110 kroner?
4. Kan prosjekt til søker få tildelt midler som ikke blir oppbrukt av SMIL tildelinga 2019 fra Fylkesmannen?

Harstad kommune har mottatt søknad om tiltak for å bedre kulturlandskapet på Sandtorg. Kommunen venter på tilleggsopplysninger før denne kan behandles.

En gårdbruker på Kjøtta har tatt kontakt med kommunen angående istandsetting av sommerfjøs på øya. Kommunen og Fylkeskommunen skal på befaring før gårdbruker kan søke midler. Tidspunktet for befaringa er ikke avklart ennå.

Harstad kommune ønsket å gi tilskudd slik at sjåen ble bevart for framtiden:

- Tilskuddsgrunnlaget for første søknad var tak og vegger, samt pipe og 240 arbeidstimer med en kostnadsramme på 197 300 kroner.
- Tilskuddsgrunnlaget for andre søknad var dører og vinduer med arbeidstid, oppretting tømmerkasse og rehabilitering grunnmur med en kostnadsramme på 140 000 kroner.

Harstad kommune har i tildeling fra Fylkesmannen i Troms, fått tildelt kr. 260 000 i SMIL-midler for 2019.

Tiltaket er beskrevet som følgende av søker:

«Vi har et gammelt 70 m2 bygg stående på gården som vi kaller «Stabburet». Det ble, da min avdøde far var liten gutt (født i 1919), brukt til henging og røyking av kjøtt og fisk, samt lagring av annen mat. I tillegg var det brukt som verksted. Der var det også ei gruve som ble brukt til å koke mat til dyrene. Jeg ønsker å omgjøre dette bygget til en liten landhandel og minibakeri. Så tenker jeg å bygge på med ei isolert hagestue/drivhus som jeg kan bruke til kafe. Fra kafeen vil det være nydelig utsikt både nordover og sørover ut i sundet.

Vi tenker å isolere taket og legge gammel takstein på. Vi vet ikke hva som har vært på taket opprinnelig, men det er ikke usannsynlig med takstein eller torv. Taksteinene vi har tenkt å bruke, har opprinnelig ligget på fjøstaket.

Videre ønsker vi å ta ned den værslitte ytterkledningen. Tette og isolere og så å legge på den gamle kledningen til slutt»

Økonomiske og administrative konsekvenser:

Fylkesmannen i Troms og Finnmark har tildelt Harstad kommune 260 000 kroner til spesielle miljøtiltak i jordbruket for 2019. Tilskudd over ramma må dekkes av Harstad kommunes eget budsjett.

Vurdering:

Harstad kommune ønsket å gi tilskudd slik at sjåen ble bevart for framtiden. Det er bevilget tilskudd til ytre flater som tak, pipe, vegger, dører og vinduer og rehabilitering av grunnmuren jfr. budsjett i søknad. Dette for å sikre bygget for framtidige generasjoners historie.

Tilskuddsgrunnlaget på begge søknadene er på 337 300 kroner uten mva. Totalt beløp med mva. er på 421 625 kroner. Gårdbrukere får momsen igjen på drifta og derfor tas ikke denne med i tilskuddsgrunnlaget. Dette vurderer Harstad kommune burde være tilstrekkelig for å sikre sjåen på 70 m² mot å bli ødelagt i framtiden.

Klagen inneholder følgende punkter:

1. Hva inngår i tilskuddsgrunnlaget?

A: Første søknad og priser jfr. vedlagt budsjett av søker.

Taket	93 100 kroner uten mva.
Veggene	46 200 kroner uten mva.
Pipe	10 000 kroner uten mva.
Arbeid, 240 timer à 200 kroner	48 000 kroner uten mva.
Tilskuddsgrunnlaget	197 300 kroner uten mva.
Tilskudd 197 300 * 0,70	138 110 kroner uten mva.

B: Andre søknad for økte kostnader og priser jfr. vedlagt budsjett av søker

Dører og vinduer, med arbeidskostnad	80 000 kroner uten mva.
Oppretting tømmerkasse	20 000 kroner uten mva.
Rehabilitering grunnmur	40 000 kroner uten mva.
Tilskuddsgrunnlaget	140 000 kroner uten mva.
Tilskudd 140 000 * 0,70	98 000 kroner uten mva.

Klagen inneholder følgende punkter:

2. Tilskuddet i siste søknad er beregnet på feil tilskuddsgrunnlag.

I forskrift om tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket av 4. februar 2004 § 5 står følgende:

«Det kan innvilges tilskudd til gjennomføring av tiltak som ivaretar natur- og kulturminneverdiene i kulturlandskapet. Tilskudd innvilges på grunnlag av godkjente kostnadsoverslag for gjennomføring av tiltaket. Det ytes engangstilskudd med inntil 70 % av godkjent kostnadsoverslag»(understreket av saksbehandler).

Harstad kommune har godkjent et kostnadsoverslag på 337 300 kroner uten mva. De ytre flatene i tilskuddsgrunnlaget på sjåen har fått 70 % tilskudd. Totalt innvilget tilskudd på sjåen er 236 110,- kroner og arbeidstidene er satt til 200 kr/time uten moms. Tilskuddet utgjør ca. 30 % av totalkostnaden. Harstad kommune vurderer at det ikke er nødvendig med strøm, vatn og varmekabler i et verneverdig bygg, for å bevare det for framtiden. Kulturminneforvaltningen legger til grunn at så få endringer som mulig, reparasjoner framfor hel utskifting. Bevare mest mulig av kulturminnets opprinnelige elementer eller kulturmiljøets egenart og helhet. SMIL-potten er begrensa midler og Harstad kommune har flere søkere som ønsker støtte til prosjekter.

Resterende planer og kostnader vurderes av Harstad kommune under næringsutøvelse og Smil-midler bør ikke brukes til næringstiltak jfr. Landbruksdirektoratets retningslinjer. Søker er oppfordret av Harstad kommune til å søke ekstramidler via Norsk Kulturarv, Kulturminnefondet og redningsplanken (Troms Fylkeskommune), jfr. vedlegg nr. 2.

Klagen inneholder følgende punkter:

3. Hvis prosjektet blir billigere vil søker få innvilget tilskudd på 236 110 kroner?

Blir de ytre flatene som utgjør tilskuddsgrunnlaget billigere jfr. regnskap ved sluttutbetaling, blir tilskuddet tilsvarende redusert. Helt konkret vil dette si at blir kostnaden på tilskuddsgrunnlaget redusert med 100 000 kroner blir tilskuddet redusert med 70 000 kroner.

I forskrift om tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket av 4. februar 2004 § 5 står følgende: «Det ytes engangstilskudd med inntil 70 % av godkjent kostnadsoverslag» (Understreket av saksbehandler).

Klagen inneholder følgende punkter:

4. Kan prosjekt til søker få tildelt midler som ikke blir oppbrukt av SMIL tildelinga 2019 fra Fylkesmannen?

Jfr. vedlegg nr. 2, angående tilleggssøknaden, ligger det i vilkår for vedtaket nr. 3 følgende: «*Prosjektet må påbegynnes før det blir bevilget mer midler via SMIL-midler*»

Når prosjektet er startet kan søker søke om tilleggsbevilgning jfr. dokumenterte brukte kostnader i prosjektet.

Hugo Thode Hansen
Rådmann

Jan-Inge Lakså
Enhetsleder

Dokumentet er godkjent elektronisk og krever ikke signatur.

Fra: Kirsten Slagstad (kirsten_slagstad@hotmail.com)

Sendt: 21.06.2019 12:15:32

Til: Per Eldar Karlsen; Postmottak Harstad kommune

Kopi:

Emne: Til Per Eldar Karlsen: Klage på vedtak av 04.06.2019 på SMIL-tilskudd [trackid=JN4271840]

Vedlegg: Oppussing av Stabburet- budsjett -uten gulv.xlsx

Hei.

Viser til telefonsamtalen med deg, Per-Eldar, tirsdag den 18. juni, der vi ble enige om at jeg kunne sende en klage på fredag 21. juni.

Vi vil gjøre oppmerksom på at tilskuddet er beregnet på feile tall. Vi søkte SMIL-midler med utgangspunkt i en total kostnadsramme på kr 790.900,- herav tilbudet fra Nordnorsk Montasjeteknikk på kr. 609.000,-. Da er, etter vår forståelse av forskriften, kun tilskuddsberettigede kostnader tatt med. Kostnader utover tilbudet fra Montasjeteknikk er bl.a. kjøp og legging av torvtak som vi planlegger å gjøre selv. Dette må vel sies å være en viktig del av Stabburets ytre? Vi mener også at planlegging, riving og rydding er viktige deler av prosjektet og bør være med i utregningen av tilskudd.

Næringsdel og ikke tilskuddsberettiget del av dette prosjektet er slik vi skjønner det innvendig gulv, male/tapetsering av innvendige vegger, all innredning, etablering av sanitæranlegg, kjøkken, elektrikerarbeid og evt. toaletter. Ingenting av dette er heller ikke tatt med i søknadsbeløpet.

Forrige søknad i 2018 (der vi fikk kr. 138.000,-) hadde en for lav kostnadsramme. Dette skyldes dels manglende erfaring med kostnadsberegning av et slikt rehabiliterings-prosjekt og dels at vi nå har leid inn profesjonelt firma for å utføre jobben. Det fordyret prosjektet kraftig. Derfor søkte vi på ytterligere kr. 415.630,- . Viser til vedlegg.

Vi skjønner at det ikke er mulig for kommunen å gi tilsagn på hele søknadsbeløpet, men vi mener at de oppgitte **nye og korrigerte** kostnadene bør ligge til grunn ved utregning av tilskuddet. Samlet tilsagn på tilsammen kr. 236.000,- (kr. 138.000 + kr. 98.000), blir da **ca. 30% av tilskuddsberettiget kostnadsramme.**

Derfor ber vi om at hvis vårt prosjekt blir billigere enn oppgitt kostnadsramme på kr. 790.900,- (noe vi vil etterstrebe bl.a. med en enda større egeninnsats og bruk av materialer fra fjøs), regner vi med at størrelsen på tilskuddet opprettholdes så lenge tilskuddet er lavere enn 70% av reelle tilskuddsberettigede kostnader.

I tilsagnsbrevet står følgende: "*Utbetalt tilskudd kan ikke overskride 16,8 prosent av prosjektets totale kostnader. Dersom kostnadene for å utføre tiltaket er lavere enn angitt kostnadsoverslag vil tilskuddsbeløpet nedjusteres*" Det kan se ut som at du har brukt det gamle kostnadsoverslaget på kr. 583.000,-? Imidlertid skjønner vi ikke hvorfor dette kravet stilles? Så lenge de reelle tilskuddsberettigede kostnadene er større enn 70 % av tilskuddsbeløpet skjønner vi ikke at dette skal nedjusteres? Kan vi få en begrunnelse?

Forøvrig ber vi om at skulle det bli midler til overs av SMIL-potten i kommunen, ber vi om at de ikke returneres, men tilgodesees vårt prosjekt.

Jeg håper at jeg har klart å uttrykke meg forståelig og utfyllende nok, men ta gjerne kontakt ved spørsmål.

Vennlig hilsen

Kirsten Slagstad, 91 64 11 52

893116362

KIRSTEN SLAGSTADS GÅRDSDRIFT

Mobilnummer

916 41 152

E-post

kirsten_slagstad@hotmail.com

Kontonummer **** * 44960

Vedtaksdato

04.06.2019

Vedtak fattet av

Harstad kommune

Søknadsdato

15.05.2019

Vår ref.

2018/1920, Agros 117522

Vedtak om tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket – Rehabiliterin av "Stabbur"

Sammendrag: Harstad kommune har vedtatt å innvilge inntil 98 000 kroner i tilskudd til KIRSTEN SLAGSTADS GÅRDSDRIFT til Rehabiliterin av "Stabbur". Frist for å gjennomføre tiltaket og rapportere er 30.12.2021.

Harstad kommune viser til søknad av 15.05.2019.

Sakens bakgrunn

Foretaket KIRSTEN SLAGSTADS GÅRDSDRIFT søkte om tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket den 15.05.2019. Dere søker om totalt 311 000 kroner i tilskudd for tiltak perioden 26.08.2019-27.09.2019. Totalt kostnadsoverslag for tiltaket har dere beregnet til 583 000 kroner.

1. I medhold av forskrift om tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket av 4.2.2004 § 5, innvilges Kirsten Slagstad et engangstilskudd på Kr.98 000,-
2. Kommunen forbeholder seg selv, Fylkesmannen og Riksrevisjonen retten til å kunne kreve forelagt nødvendige opplysninger og retten til å kontrollere at bruken av midlene er i tråd med forutsetningene, jfr. § 9 i forskrift om tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket.
3. Vedtak om innvilget tilskudd kan omgjøres og utbetalt tilskudd kan kreves tilbakebetalt dersom det avdekkes forhold som er i strid med det som er forutsatt ved innvilgning av tilskudd, jfr. § 10 i forskrift om tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket.

Vedtak fattet i medhold av denne forskrift kan med henvisning til forvaltningslovens bestemmelser påklages til Fylkesmannen i Troms og Finnmark, Statens Hus, Damsveien 1, 9800 Vadsø. Klagefristen er 3 uker fra mottak av saken. Eventuell klage sendes via Areal- og byggesakstjenesten i Harstad kommune

Begrunnelse for vedtaket

Formålet med tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket er å fremme natur- og kulturminneverdiene i jordbrukets kulturlandskap og redusere forurensningen fra jordbruket, utover det som kan forventes gjennom vanlig jordbruksdrift, jf. forskrift om spesielle miljøtiltak i jordbruket (SMIL-forskriften) § 1.

I henhold til SMIL-forskriften § 3 første ledd kan tilskudd innvilges foretak hvor det foregår en tilskuddsberettiget produksjon på eiendommen, og som oppfyller vilkårene i forskrift 19. desember 2014 nr. 1817 om produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket § 2, og § 3 eller § 4. Foretaket må ha tillatelse fra landbrukseiendommens eier til å gjennomføre tiltaket.

Etter SMIL-forskriften § 3 tredje ledd må søker også oppfylle vilkår i forskrift 1. juli 1999 nr.791 om gjødslingsplanlegging. Det skal også føres journal over plantevernmidler som brukes, med opplysninger om navn på plantevernmiddelet, tidspunkt for behandling og dosen som er brukt, samt området og veksten som plantevernmiddelet ble brukt på. Søker må videre ha kart over jordbruksarealene foretaket til enhver tid disponerer, samt andre arealer som foretaket disponerer eller som er av betydning for eller som er påvirket av jordbruksdriften. Kulturminner, områder som er viktige for biologisk mangfold, arealer med risiko for tap av jord og næringsstoffer og andre forhold av miljømessig betydning skal være kartfestet og beskrevet.

Kommunestyret i Harstad kommune har vedtatt retningslinjer i utvalgssaknr. 15/67 angående bruk av statlige miljømidler i landbruket (SMIL-midler) for perioden 2015-2018:

1. Fellesregler for SMIL-tilskudd:

- a. Prosjekt med størst miljøpotensiale i kulturlandskapet prioriteres høyest.
- b. Fellestiltak prioriteres foran enkelttiltak.
- c. Søknadsfrist: Løpende saksbehandling.

2. Forslag til prioritert tiltak for jordbruket i perioden 2015 - 2018:

- a. Søknader om tilskudd til kulturlandskapstiltak, tiltak som ivaretar det rike biologiske mangfoldet på gammel kulturmark.

Søknader som i etterkant kan gi regionalt miljøprogram (RMP)-tilskudd.

- b. Det kan gis tilskudd til tiltak for å redusere risikoen for erosjon på jordbruksarealer og i vannløp, som reduserer avrenning av næringsstoffer fra jordbruksarealer eller som reduserer forurensende utslipp fra jordbruket til jord, luft og vann.

- c. Søknader om tilskudd til tiltak som ivaretar kulturminner og kulturmiljøer
- d. Søknader om tilskudd til plan- og tilretteleggingsprosjekt.

På side 3 i kommunale retningslinjer står følgende:

«Landbruksdirektoratet (LD) presiserer at SMIL er først og fremst ei miljøordning og LD ønsker ikke at kommunene skulle prioritere næringspotensialet høyere enn miljø»

I Rundskriv av 2017-13, kommentarer til forskrift om spesielle miljøtiltak i jordbruket § 5.1.3 står følgende:

Verneverdige bygning er arkitektonisk eller kulturhistorisk verdifull bygning som ikke er fredet, men som likevel bør bevares etter antikvariske metoder og prinsipper.

Alle tiltak som gjelder kulturminner og kulturmiljøer bør gjennomføres etter prinsipper som kulturminneforvaltningen legger til grunn.

- o Forta så få endringer som mulig, reparasjoner framfor hel utskifting.
- o Bevare mest mulig av kulturminnets opprinnelige elementer eller kulturmiljøets egenart og helhet.
- o Bruke tradisjonelle, stedege materialer, handverksteknikker og farge.

Sjå med Sefrak-nummer 1915-0107-026 er ikke fredet.

Troms fylkeskommune ved kulturavdelinga var på befarings på Sandsøya den 16. april 2018.

Harstad kommune har fått inn en SMIL søknad om stell av gammel kulturmark på Sandtorg.

Harstad kommune har i tildeling fra Fylkesmannen i Troms, fått tildelt kr. 260 000 i SMIL-midler for 2019.

Harstad kommune vurderer at det bør gis tilskudd til sjåen slik at den bevares for framtiden. På første søknad ble tak, vegger, pipe og 240 arbeidstimer med en kostnadsramme på 197 300 brukt som utgangspunkt for tilskudd. Resterende planer og kostnader vurderes under næringsutøvelse.

På tilleggssøknad er dører og vinduer tatt med, samt rehabilitering av grunnmur og oppretting av tømmerkasse. Total kostnad for dette er 140 000 kroner, med et tilskudd på 98 000 kroner. Kostnad dører/vinduer med arbeid = 80 000 kr. Oppretting tømmerkasse = 20 000 kr. Rehabilitering grunnmur = 40 000 kr

Smil-midlene er av begrenset omfang og andre søknader som ventes inn er høyere prioritert i de kommunale retningslinjene for SMIL-ordningen. Harstad kommune oppfordrer søker til å søke mere midler via Norsk Kulturarv, Kulturminnefondet og redningsplanken (Troms Fylkeskommune)

Harstad kommune har vedtatt å innvilge inntil 98 000 kroner i tilskudd.

Utbetalt tilskudd kan ikke overskride 16,8 prosent av prosjektets totale kostnader. Dersom kostnadene for å utføre tiltaket er lavere enn angitt kostnadsoverslag vil tilskuddsbeløpet nedjusteres.

Vilkår for tilskuddet

Frist for å gjennomføre tiltaket og rapportere er 30.12.2021.

1. Restaurering av sjå med Sefrak nummer 2015-0107-026 skal utføres i dialog med kulturetaten hos Troms fylkeskommune.
2. Utvidet arbeidsfrist på 5 år medfører til ny søknad p.g.a prisstigning.
3. Prosjektet må påbegynnes, før det blir bevilget mer midler via SMIL-midler.
4. Utbetaling av tilskudd gjøres i medhold av forskriftens § 7.
5. Tilskuddet kan ikke overstige 70 % av godkjente kostnader.

Utbetaling

Harstad kommune utbetaler innvilget tilskudd etter at dere, elektronisk eller skriftlig, har bedt om det, og når vi har godkjent sluttregnskapet for prosjektet eller tiltaket. Harstad kommune kan også utbetale på bakgrunn av godkjent dokumentasjon etter hvert som dere utfører deler av prosjektet eller tiltaket. Vi vil holde igjen minst 25 prosent av tilskuddet til arbeidet er fullført og sluttregnskapet er godkjent av oss.

Plikt å varsle om fredete kulturminner

Dersom [automatisk fredete kulturminner](#) oppdages mens tiltaket er i gang må fylkeskommunen og /eller Sametinget varsles umiddelbart, jf. kulturminneloven § 8 annet ledd. Arbeidet må også stanses hvis tiltaket er egnet til å skade, ødelegge, grave ut, flytte, forandre, tildekke, skjule eller på annen måte utilbørlig skjemme automatisk fredet kulturminne eller fremkalle fare for at dette kan skje.

Klageadgang

Dere kan klage på dette vedtaket til Fylkesmannen i Troms og Finnmark. Send klagen til Harstad kommune. Vi vil sende saken videre til Fylkesmannen i Troms og Finnmark dersom vi ikke omgjør vedtaket. Klagefristen er tre uker etter at dere mottok dette brevet. Dere kan også be om å få se dokumentene i saken, jf. forvaltningsloven § 18 og § 19.

Med hilsen

for Harstad kommune

Saksbehandlet av: Per Eldar Karlsen

Godkjent av: Marius Nilsen

AREAL- OG BYGGESAKSTJENESTEN		DELEGERT SAK: 18/330	
Saksbeh:	Per Eldar Karlsen	Saksnr:	2018/1920
Dato	07.05. 2018	Arkiv:	138/1
Avgj. av:	Enhetsleder		

BEHANDLING AV SØKNAD OM TILSKUDD TIL SPESIELLE MILJØTILTAK I JORDBRUKET - KIRSTEN SLAGSTAD GÅRDSDRIFT - GNR 138 BNR 1 I HARSTAD KOMMUNE.

Kirsten Slagstad søker om tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket. Hun søker om midler til å restaurere en Sefrak registrert sjå fra 1700 tallet på gården sin. Prosjektet er kostnadsberegnet til 618.000 uten mva.

Vedlegg:

1. Søknad om tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket med vedleggene:
 - A. Beskrivelse av prosjekt Landhandel.
 - B. Kostnadsoverslag for omsøkt prosjekt.
 - C. Bygninger før 1900 (Sefrak)
 - D. Rapport fra Fylkeskommunens befarung den 16. april 2018.
 - E. Forskrift om tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket av 4. februar 2004.

Saksopplysninger:

Kommunestyret i Harstad kommune har vedtatt retningslinjer i utvalgssaksnr. 15/67 angående bruk av statlige miljømidler i landbruket (SMIL-midler) for perioden 2015-2018:

1. Fellesregler for SMIL-tilskudd:
 - a. Prosjekt med størst miljøpotensiale i kulturlandskapet prioriteres høyest.
 - b. Fellestiltak prioriteres foran enkelttiltak.
 - c. Søknadsfrist: Løpende saksbehandling.
2. Forslag til prioritert tiltak for jordbruket i perioden 2015 – 2018:
 - a. Søknader om tilskudd til kulturlandskapstiltak, tiltak som ivaretar det rike biologiske mangfoldet på gammel kulturmark.
 - Søknader som i etterkant kan gi regionalt miljøprogram (RMP)-tilskudd.
 - b. Det kan gis tilskudd til tiltak for å redusere risikoen for erosjon på jordbruksarealer og i vannløp, som reduserer avrenning av næringsstoffer fra jordbruksarealer eller som reduserer forurensende utslipp fra jordbruket til jord, luft og vann.
 - c. Søknader om tilskudd til tiltak som ivaretar kulturminner og kulturmiljøer
 - d. Søknader om tilskudd til plan- og tilretteleggingsprosjekt.

På side 3 i kommunale retningslinjer står følgende:

«Landbruksdirektoratet (LD) presiserer at SMIL er først og fremst ei miljøordning og LD ønsker ikke at kommunene skulle prioritere næringspotensialet høyere enn miljø»

I Rundskriv av 2017-13, kommentarer til forskrift om spesielle miljøtiltak i jordbruket § 5.1.3 står følgende:

- «Verneverdige bygning er arkitektonisk eller kulturhistorisk verdifull bygning som ikke er fredet, men som likevel bør bevares etter antikvariske metoder og prinsipper»
- «Alle tiltak som gjelder kulturminner og kulturmiljøer bør gjennomføres etter prinsipper som kulturminneforvaltningen legger til grunn.
 - Forta så få endringer som mulig, reparasjoner framfor hel utskifting.
 - Bevare mest mulig av kulturminnets opprinnelige elementer eller kulturmiljøets egenart og helhet.
 - Bruke tradisjonelle, stedegne materialer, handverksteknikker og farge.»

Sjå med Sefrak-nummer 1915-0107-026 er ikke fredet.

Troms fylkeskommune ved kulturavdelinga var på befaring på Sandsøya den 16. april 2018.

Ordningen er annonsert i Harstad Tiende for 2018 og dette er første søknad i 2018.

Harstad kommune vet at det er under utarbeiding søknad om tiltak for å bedre vannkvaliteten i Kasfjordvatnet.

Harstad kommune har i tildeling fra Fylkesmannen i Troms, fått tildelt kr. 350 000 i SMIL-midler for 2018.

Tiltaket er beskrevet som følgende av søker:

«Vi har et gammelt 70 m2 bygg stående på gården som vi kaller «Stabburet». Det ble, da min avdøde far var liten gutt (født i 1919), brukt til hending og røyking av kjøtt og fisk, samt lagring av annen mat. I tillegg var det brukt som verksted. Der var det også ei gruve som ble brukt til å koke mat til dyrene. Jeg ønsker å omgjøre dette bygget til en liten landhandel og minibakeri. Så tenker jeg å bygge på med ei isolert hagestue/drivhus som jeg kan bruke til kafe. Fra kafeen vil det være nydelig utsikt både nordover og sørover ut i sundet.

Vi tenker å isolere taket og legge gammel takstein på. Vi vet ikke hva som har vært på taket opprinnelig, men det er ikke usannsynlig med takstein eller torv. Taksteinene vi har tenkt å bruke, har opprinnelig ligget på fjøstaket.

Videre ønsker vi å ta ned den værslitte ytterkledningen. Tette og isolere og så å legge på den gamle kledningen til slutt»

Resten framkommer i vedlegg nr. A.

Vurdering:

Harstad kommune vurderer det som positivt at verneverdige bygninger stelles og skjøttes for framtidige generasjoner. Disse er viktige som en del av vår felles kulturarv og medfører til en bevisstgjøring av gårdens kvaliteter for de som eier en landbruks-eiendom.

Troms fylkeskommune ved kulturavdelinga var på befaring den 16. april 2018 og kommer med følgende anbefalinger:

«Slik vi ser det er det den gamle tømmerdelen som har størst antikvarisk verdi. Denne vil bli godt ivaretatt ved en innbygging som planlagt. Det er viktig at bua utvendig får et mest mulig likt utseende som i dag. Dette gjelder spesielt takutstikk. Isolering vil gjøre vegger og tak tykkere og dette må kompenseres for i detaljering (grunnmur m. v.). Et skifertak er ok, kan også vurdere torvtak. Nye vinduer kan være av empire-type, 2 rams med 2 ruter i hver ramme som i det gamle i tømmerdelen og med 3 ruter i bindingsverksdelen. Vinduene må være koblete med gjennomgående sprosse i ytre ramme og evt. isolerglass innvendig. Tregulvet i tømmerdelen brukes som det er og for resten av gulvet kan det vurderes å bygge videre på/supplere resten av teglsteinsgulv som finnes»

Harstad kommune vurderer at det bør gis tilskudd til sjåen slik at den blir bevart for framtiden. Tak og vegger, samt pipe og 240 arbeidstimer med en kostnadsramme på

197 300 kroner brukes som utgangspunkt for tilskudd. Dette utgjør et tilskudd på 138 110,- kroner. Resterende planer og kostnader vurderes under næringsutøvelse og Smil-midler skal ikke brukes til næringstiltak.

Smil-midlene er av begrenset omfang og andre søknader som ventes inn er høyere prioritert i de kommunale retningslinjene for SMIL-ordningen.

Tilskuddet kan utbetales når det foreligger skriftlig melding fra søker om at arbeidet er gjennomført, og vilkårene for å motta tilskudd er oppfylt. For engangstilskudd under 10.000 kroner kan det ikke foretas delutbetalinger, ellers er det maks 75 % av tilskuddet.

Det må legges fram regnskapsoversikt for bruk av varer og tjenester samt oversikt over egeninnsats. Når arbeidet er godkjent fullført og regnskap og sluttrapport er levert, utbetales tilskuddet i sin helhet etter skriftlig anmodning til Harstad kommune.

Saken avgjøres av enhetsleder for areal- og byggesakstjenesten jfr. Formannskapet vedtak i utvalgssaksnummer 2017/19.

Vedtak:

- 1.** I medhold av forskrift om tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket av 4.2.2004 § 5, innvilges Kirsten Slagstad et engangstilskudd på Kr.138 110,-
- 2.** Som vilkår for pkt. 1 gjelder:
 - a.** Restaurering av sjå med Sefrak nummer 2015-0107-026 skal utføres i dialog med kulturetaten hos Troms fylkeskommune.
 - b.** Frist for gjennomføring av arbeidet er 30.12.2021.
 - c.** Utvidet arbeidsfrist på 5 år medfører til ny søknad p.g.a prisstigning.
 - d.** Utbetaling av tilskudd gjøres i medhold av forskriftens § 7.
 - e.** Tilskuddet kan ikke overstige 70 % av godkjente kostnader.
- 3.** Kommunen forbeholder seg selv, Fylkesmannen og Riksrevisjonen retten til å kunne kreve forelagt nødvendige opplysninger og retten til å kontrollere at bruken av midlene er i tråd med forutsetningene, jfr. § 9 i forskrift om tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket.
- 4.** Vedtak om innvilget tilskudd kan omgjøres og utbetalt tilskudd kan kreves tilbakebetalt dersom det avdekkes forhold som er i strid med det som er forutsatt ved innvilgning av tilskudd, jfr. § 10 i forskrift om tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket.

Vedtak fattet i medhold av denne forskrift kan med henvisning til forvaltningslovens bestemmelser påklages til Fylkesmannen i Troms, Landbruksavdelingen adr. 9291 Tromsø. Klagefristen er 3 uker fra mottak av saken. Eventuell klage sendes via Areal- og byggesakstjenesten i Harstad kommune

Jan-Inge Lakså
Enhetsleder

Dokumentet er godkjent elektronisk og krever ikke signatur.

Utskrift til:

KIRSTEN SLAGSTAD GÅRDSDRIFT Nordsand Gård 9425 SANDSØY

Kopi til:

Troms fylkeskommune v/Marit Chruickshank Postboks 6600 9296 Tromsø
Fylkesmannen i Troms Postboks 6105 9291 Tromsø

Notat etter møte/befaring på Sandsøy, gammelt stabbur på g.nr. 138, b.nr. 1 den 16.04.2018

Befaringen var kommet i stand med bakgrunn i søknad om SMIL-midler.

Beskrivelse av bygningen

Det gamle stabburet består av en tømret del som er bygd til med en bindingsverksdel på to sider. Hele bygningen er panelt utvendig med tømmermannspanel. Taktekking er i dag bølgeblekkplater. På gamle bilder kan det se ut som at det har vært torvtak. Tømmerdelen ser ut for å være fundamentert på syllsteiner som senere er pusset. Bindingsverksdelen har en betongmur. Gulvet i tømmerdelen består av gulvbord, i resten av bygningen er det et støpt gulv. Foran tømmerdelen er det rester av et teglsteinsgulv. Det støpte gulvet heller nedover. Med unntak av et av vinduene i tømmerdelen er vinduene relativt nye og har løse sprosser utvendig. Over tømmerdelen er et loft med en stige opp og knapp ståhøyde på midten. Det skal tidligere ha vært ei grue i bygningen. Det innvendige ytterhjørnet i tømmerdelen har synlige skader etter brann.

Dagens bruk

I tømmerdelen er det i dag et innholdsrikt verksted. Loftet brukes til tørking av kjøttmat. For øvrig har bygningen vært benyttet til lager.

Planer

Bygningen tenkes oppgradert og tatt i bruk til butikk og kafe. Gulvet tenkes opprettet ved påstøp. Kanskje mure opp grue/bakerovn (?). Huset tenkes isolert utvendig slik at innvendig bindingsverk,

tømmer og takkonstruksjon fortsatt er synlig. Vinduer tenkes skiftet. Det gamle panelet tenkes gjenbrukt utvendig. Taket tenkes tekket med skiferheller.

Anbefalinger

Slik vi ser det er det den gamle tømmerdelen som har størst antikvarisk verdi. Denne vil bli godt ivaretatt ved en innbygging som planlagt. Det brannskadde hjørnet kan evt. glasses inn som en del av historien – eller for den del stå som i dag. Det er viktig at bua utvendig får et mest mulig likt utseende som i dag. Dette gjelder spesielt takutstikk. Isolering vil gjøre vegger og tak tykkere. Dette må kompenseres for i detaljeringen (grunnmur m.v.). Et skifertak er OK – kan også vurderes torvtak. Nye vinduer kan være av empire-type – to-rams med to ruter i hver ramme som i det gamle i tømmerdelen (kan vurderes istandsatt) og med tre ruter i bindingsverksdelen (samme dimensjon som i fjøsen). Vinduene må være koblede med gjennomgående sprosse i ytre ramme og evt. isolerglass innvendig. Tregulvet i tømmerdelen brukes som det er. For resten av gulvet kan det vurderes å bygge videre på/supplere den resten av teglsteinsgulv som finnes.

Arkeologi

Vann og avløp vil medføre graving i runnen. Det er rimelig stort potensiale for funn i dette området. All graving i grunnen må skje med overvåking av arkeolog. Dette må avtales i god tid før graving.

Innvendig i verkstedet

Tromsø 02.05.2018

Olav Austlid

Beskrivelse av prosjekt Landhandel.

Vi har et gammelt 70 m2 bygg stående på gården som vi kaller «Stabburet». Det ble, da min avdøde far var liten gutt (født i 1919), brukt til hending og røyking av kjøtt og fisk, samt lagring av annen mat. I tillegg var det brukt som verksted. Der var det også ei gruve som ble brukt til å koke mat til dyrene.

Bygget er opprinnelig en lensmannsbolig fra siste halvdel av 1700-tallet. Det ble også brukt som lensmannskontor og «tinghus». (Viser til hjemmesiden: <http://sandsøya.no/> der det står beskrevet en del om Nordsand, bruk 138/1)

Bygget har en tømmerdel og en reisverkdel. Etter en brann, for mer enn 100 år siden (etter gamle bilder å bedømme), ble det påbygget en del i reisverk. Nå er det ca. 70 m2. Tømmerdelen er ca. 20 m2. I tillegg er det et lite loft over tømmerdelen.

Nordsand, gården vår, ble fradelt fra gården Sand i 1820-årene. Like etter regner vi med at våningshuset og fjøset vårt ble oppført. Både fjøs og hus var stort i datidens målestokk. Far min trodde at Stabburet allerede da sto på gården, men at det var opphørt å være bolig for lensmannen, kanskje pga en brann. Det er ikke usannsynlig at bygget etter det ble brukt til et stabbur og et verksted (som det også er i dag).

«Stabburet» har altså stått på gården veldig lenge, og kan forhåpentlig ansees som en del av vårt kulturlandskap. Ytterkledningen er grå og værslitt. Taket er av rustet bølgeblekk. Det er i dag så lekk og vindfullt at vi knapt kan bruke det til lager. Tømmerdelen er dog tett, og der har vi verksted.

Jeg ønsker å omgjøre dette bygget til en liten landhandel og minibakeri. Så tenker jeg å bygge på med ei isolert hagestue/drivhus som jeg kan bruke til kafe. Fra kafeen vil det være nydelig utsikt både nordover og sørover ut i sundet.

Vi tenker å isolere taket og legge gammel takstein på. Vi vet ikke hva som har vært på taket opprinnelig, men det er ikke usannsynlig med takstein eller torv. Taksteinene vi har tenkt å bruke, har opprinnelig ligget på fjøstaket.

Videre ønsker vi å ta ned den værslitte ytterkledningen. Tette og isolere og så å legge på den gamle kledningen til slutt.

Vinduene i stabburet må skiftes. Glassene som står i nå, er sannsynligvis ikke fra det opprinnelige bygget, og de er ikke tette rundt karmene.

Foruten om gulvet i tømmerdelen, som er av tre, er resten sementbelagt i «nyere» tid. Her ønsker vi å avrette og legge nytt gulv med varmekabler.

En del av bygget ønsker vi å innrette som et lite kjøkken bygget etter forskriftene til kafe og bakerikjøkken. For øvrig skal det innredes til landhandel og gårdsbutikk.

Pr nå går både Tony (mannen min) og jeg på grunnkurs i kjøttforedling. Vi har planlagt å starte med kjøttforedling av egne råvarer, og vi tar nå de kursene som kreves for å sette i gang. Vi har allerede tilgang på kjøkken på Sandsøy som dekker kravene til kjøttforedling. Vi mangler bare en markeds plass.

I fjor ble vi fri for butikk på Sandsøy. Det er ikke noe håp om at det vil komme noen ny kolonial. Til det er kundesegmentet for lite. Imidlertid hvis vi kan ha en liten butikk med vide åpningstider som har de viktigste kolonialen samt egen og andres lokalmat produksjon (og evt. annet interessant) kan det være liv laga.

Landhandelen skal bare være betjent i et begrenset tidsrom, og utenom den tiden, skal den være 100 % selvbetjent. På den måten kan kunder fra hele øyriket handle matvarer fra kl. 10 til kl 23 alle hverdager, også i helgene. Betaling kan da skje på Vipps.

Kafeen og bakeriet vil være enda et trekkplaster til landhandelen i den tiden den er betjent.

Alt av gammelt byggverk innvendig skal tas vare på og inkorporeres i innredningen. Bjelkene, takstolene, loft, tømmerdel, gammel grunnmur, takbjelker, gammelt reisverk (innvendig) skal bare vaskes ned og få stå slik det er. Vi tenker at vi må inn med forsterkning av bjelker til tak og vegger som vi skal legge «utenpå» det gamle reisverket. Vi ønsker å skape en rustikt og trivelig miljø, samt at besøkende får en ide om hvordan byggeskikken var i gamle dager.

Vi har lagt ved et regneark med et overslag av hva vi kommer til å trenge av materialer og arbeidstid. Prisene har vi hentet fra Byggmakker på internett.

Jeg har også lagt ved bilder av Stabburet og området rundt.

Jeg håper at beskrivelsen er forståelig og utfyllende, men ta gjerne kontakt for ytterligere opplysninger.

Vennlig hilsen

Kirsten Slagstad

Hammarveien 12, 9425 SANDSØY.

Tlf: 91 64 11 52

Her ser vi at påbygget på «Stabburet», altså stua til høyre, allerede er bygget.

Bildet over er fra 1860. Våningshuset er lengre og lavere enn det er i dag, men det er det samme huset. Etter en brann en gang før 1911, ble taket løftet i stedet for å bygge opp delen som brant ned på vestsiden. Her ser vi også «stabburet» rett ved siden av våningshuset. Kirken ble flyttet til Bjarkøy i 1880. (I 1888 ble det bygget ny.).

Leger også ved noen bilder slik det ser ut i dag:

«Stabburet» sett fra låvebrua.

Kafeen tenkes å være i en hagestue/drivhus som påbygges med kortenden der nærmeste vindu er.

Mot vest

Inne i verkstedet - tømmerdelen

Loftet.

Mot nord. Her vises delen av tømmerveggen som har gamle brannskader. Bildet under sees mot øst, med litt av loftet som sees på venstre side.

Forskrift om tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket

Dato	04.02.2004 nr. 448
Departement	Landbruks- og matdepartementet
Avd/dir	Landbrukspolitisk avd.
Publisert	I 2004 hefte 4
Ikrafttredelse	04.02.2004
Sist endret	FOR-2015-02-17-132
Endrer	FOR-1999-12-27-1531, FOR-2000-03-07-213, FOR-1999-02-26-273
Gjelder for	Norge
Hjemmel	LOV-1995-05-12-23-§3, LOV-1995-05-12-23-§18
Kunngjort	05.03.2004
Rettet	
Korttittel	Forskrift om spesielle miljøtiltak i jordbruket

Innholdsfortegnelse

Forskrift om tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket	1
Innholdsfortegnelse.....	2

Hjemmel: Fastsatt av Landbruksdepartementet (nå Landbruks- og matdepartementet) 4. februar 2004 med hjemmel i lov 12. mai 1995 nr. 23 om jord (jordlova) § 3 og § 18.

Endringer: Endret ved forskrifter 3 sep 2014 nr. 1144, 16 feb 2015 nr. 126, 17 feb 2015 nr. 132.

§ 1. *Formål*

Formålet med tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket er å fremme natur- og kulturminneverdiene i jordbrukets kulturlandskap og redusere forurensningen fra jordbruket, utover det som kan forventes gjennom vanlig jordbruksdrift. Prosjektene og tiltakene skal prioriteres ut fra lokale målsettinger og strategier.

§ 2. *Virkeområde*

Forskriften gjelder for prosjekter/tiltak på landbrukseiendommer jf. jordloven § 12, samt i områder vernet etter lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) og lov 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner.

0 Endret ved forskrift 17 feb 2015 nr. 132.

§ 3. *Vilkår*

Tilskudd kan innvilges til foretak som oppfyller vilkårene i forskrift 19. desember 2014 nr. 1817 om produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket § 2 og § 4. Det må foreligge tillatelse fra landbrukseiendommens eier til gjennomføring av prosjekt eller tiltak som nevnt i denne forskriftens § 4 og § 5.

Det kan ikke innvilges tilskudd til prosjekt eller tiltak på landbrukseiendommer som eies og drives av stat, fylke eller kommune med mindre tiltaket er et fellestiltak der en eller flere tilskuddsberettigede landbrukseiendommer er med.

Søker må oppfylle vilkår i forskrift 1. juli 1999 nr. 791 om gjødslingsplanlegging og forskrift 26. juli 2004 nr. 1138 om plantevernmidler § 18 femte ledd. Søker må videre ha kart over jordbruksarealene foretaket til en hver tid disponerer, samt andre arealer som foretaket disponerer eller som er av betydning for eller som er påvirket av jordbruksdriften. Kulturminner, områder som er viktige for biologisk mangfold, arealer med risiko for tap av jord og næringsstoffer og andre forhold av miljømessig betydning skal være kartfestet og beskrevet.

Det kan settes vilkår for innvilging av tilskudd til det enkelte prosjekt og tiltak. Frist for gjennomføring av prosjekt etter § 4 og tiltak etter § 5 er 3 år fra hvert tilskudd ble innvilget, med mindre kommunen har satt en kortere frist ved innvilgelsen av søknaden. Kommunen kan etter søknad forlenge gjennomføringsfristen, men ikke ut over 5 år fra tilskuddet ble innvilget.

0 Endret ved forskrift 16 feb 2015 nr. 126.

§ 4. *Tilskudd til planleggings- og tilretteleggingsprosjekter*

Det kan innvilges tilskudd til prosjekter som leder fram til planer for konkrete tiltak som nevnt i § 5.

Tilskudd innvilges på grunnlag av godkjente kostnadsoverslag ved planlegging, organisering og prosjektarbeid.

Det ytes engangstilskudd med inntil 100% av godkjent kostnadsoverslag.

§ 5. *Tilskudd til kulturlandskapstiltak og forurensningstiltak*

Det kan innvilges tilskudd til gjennomføring av tiltak som ivaretar natur- og kulturminneverdiene i kulturlandskapet. Det kan også innvilges tilskudd til gjennomføring av tiltak som bidrar til å hindre eller redusere forurensning eller risikoen for forurensning fra jordbruket.

Tilskudd innvilges på grunnlag av godkjente kostnadsoverslag for gjennomføring av tiltaket.

Det ytes engangstilskudd med inntil 70% av godkjent kostnadsoverslag. For særskilte tiltak for å ivareta biologisk mangfold, kan det ytes tilskudd med inntil 100% av godkjent kostnadsoverslag.

§ 6. *Søknad og dokumentasjon*

Kommunen kan fastsette søknadsfrist.

Det skal benyttes søknadsskjema som er utarbeidet av Landbruksdirektoratet. Foretaket skal vedlegge en plan der miljøtiltaket beskrives og kartfestes, og der det redegjøres for målene med prosjektet eller tiltaket.

Når prosjektet eller tiltaket er gjennomført, skal det sendes inn dokumentasjon på at det er gjennomført i henhold til vilkår gitt i vedtaksbrev.

0 Endret ved forskrifter 3 sep 2014 nr. 1144, 16 feb 2015 nr. 126.

§ 7. Utbetaling

Innvilget tilskudd utbetales etter skriftlig anmodning fra tilskuddsmottaker og når prosjektet eller tiltaket har fått godkjent sluttregnskapet. Det kan likevel foretas utbetalinger på bakgrunn av godkjent dokumentasjon etter hvert som deler av prosjektet eller tiltaket utføres. Minst 25% av tilskuddet holdes tilbake inntil arbeidet er fullført og sluttregnskapet er godkjent.

§ 8. Administrasjon, klage og dispensasjon

Vedtak om tildeling av tilskudd etter denne forskriften fattes av kommunen.

Kommunen skal fastsette overordnede retningslinjer for prioritering av søknader. Slike retningslinjer skal utarbeides i dialog med fylkesmannen og næringsorganisasjonene i jordbruket lokalt.

Vedtak fattet av kommunen kan påklages til fylkesmannen etter reglene i lov 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven) kap. VI.

Fylkesmannen kan i særlige tilfeller dispensere fra reglene i denne forskriften.

0 Endret ved forskrift 16 feb 2015 nr. 126.

§ 9. Opplysningsplikt og kontroll

Søker av tilskudd plikter å gi alle opplysninger som kommunen, fylkesmannen, Landbruksdirektoratet eller Riksrevisjonen finner nødvendig for å kunne kontrollere at bruken av tilskuddsmidlene er i tråd med forutsetningene.

Kommunen, fylkesmannen og Landbruksdirektoratet kan foreta stedlig kontroll.

0 Endret ved forskrifter 3 sep 2014 nr. 1144, 16 feb 2015 nr. 126.

§ 10. Omgjøring, tilbakebetaling og motregning

Vedtak om innvilget tilskudd kan omgjøres og utbetalt tilskudd kan kreves tilbakebetalt dersom det avdekkes forhold som er i strid med det som er forutsatt ved innvilgning av tilskuddet. Kravet kan motregnes i tilskudd som utspringer av mottakerens landbruksvirksomhet. Dersom tilbakebetaling ikke skjer innen den frist som blir gitt, kan det kreves forsinkelsesrenter i tillegg, jf. lov 17. desember 1976 nr. 100 om renter ved forsinket betaling m.v.

§ 11. Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft straks. Fra samme dato oppheves forskrift 1. januar 2000 nr. 1531 om investeringsstøtte til miljøtiltak, forskrift 7. mars 2000 nr. 213 om tilskudd til miljørettet omlegging av kornområder og forskrift 26. februar 1999 nr. 273 om tilskudd til spesielle tiltak i landbrukets kulturlandskap med freda og verneverdige bygninger.

Saksdokument

Saksmappenr: 2019/4320
Saksbehandler: Marius Nilsen
Arkivkode: K01

Behandles av:

Utvalg	Møtedato	Utvalgssaksnr.
Formannskapet	20.08.2019	19/112

BEHANDLING AV SØKNAD OM DISPENSASJON / TILLATELSE - BRUK AV MOTORKJØRETØY I UTMARK / VASSDRAG - ÅSE-KARIN FOSHAUG ASPEN

Vedlegg:

Ingen

Ingress:

Det foreligger søknad fra Åse-Karin Foshaug Aspen om dispensasjon/tillatelse til motorferdsel i utmark.

Søknad er mottatt den 20.juni 2019. Med bakgrunn i at søkeres begrunnelse for søknaden er helse relatert, ba kommunen i e-post av samme dag, om å få tilsendt legeattest som dokumentasjon. Denne ble mottatt 26.juni 2019.

Det søkes om tillatelse til kjøring til hytte som hun er deleier i. Hytte ligger i Fjellveien ca. 300 m fra Musvannet. Hun eier hytta sammen med sin sønn Gøte Aspen.

Det går fram av søknaden at hun søker om; *«fri tilgang med transport sommer og vinter til hytte jeg er medeier i..»*

Med bakgrunn i at det søkes om dispensasjon for kjøring både vinter og sommer herunder med ATV, skal saken behandles etter § 6 i forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag (FOR-1988-05-15-356), der saker avgjøres av formannskapet.

Det tilrås at søknaden avslås.

Rådmannens tilråding:

1. Med hjemmel i Forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag av 15.05.1988, § 6 og kommunale retningslinjer, avslås søknaden fra Åse Karin Fosshaug Aspen.
2. Begrunnelsen for avslaget er følgende:
 - a. hytta som det søkes om dispensasjon for å kjøre til og benytte, ikke er ferdigstilt. Det er ikke søkt om ferdigattest og brukstillatelse er ikke gitt. Det er ikke anledning til å ta i bruk hytta før dette er på plass.
 - b. Det er i henhold til forskriftens § 6 ikke anledning til å innvilge «fri kjøring» slik det søkes om her.

Saksopplysninger

I epost av 20.juni 2019 søker Åse-Karin Foshaug Aspen om dispensasjon/tillatelse til motorferdsel i utmark. Søknadens innhold og ordlyd gjengis her delvis i sin helhet:

«Søknad.

Jeg søker om tilgang med kjøretillatelse av vei til Fjellveien Hytte v/Musvannet i Folkeparken Harstad.

Mitt navn er Åse Karin Foshaug Aspen født 17.03.49. Jeg er 70 år. På grunn av helseopplysninger som det opplyses om i legeerklæring, søker jeg her om fri tilgang med transport sommer og vinter til hytte jeg er medeier i.

Jeg har stort behov for frihet til naturen, også som arbeid og frakt av utstyr i forbindelse med bruk av hytta.

Håper inderlig at dette kan innvilges snarest, slik at bruken av hytte ikke stoppes .

Mvh

Åse k Aspen»

Åse Karin Aspen er oppført som deleier med 50% eierandel i festetomt med gnr 61 bnr 1 festnr. 5, sammen med Gøte Aspen som eier resterende 50%.

På eiendommen er det godkjent oppføring av ei hytte som fortsatt er under bygging. Dette er et arbeid som har pågått over flere år. Gøte Aspen har de siste årene søkt og fått innvilget dispensasjon for kjøring av bygningsmateriale og arbeidsfolk i forbindelse med oppføring av hytta. Siste tillatelse ble gitt av Formannskapet i møte den 4. juni 2019.

Harstad kommune har ikke mottatt søknad om ferdigattest og det er ikke utstedt brukstillatelse til hytta.

Vurdering

Søknaden gjelder bruk av hytte som søker er deleier i. Siden hytta fortsatt er under oppføring og det ikke er utstedt ferdigattest, er det ikke lov å ta i bruk hytta til formålet. Det er derfor heller ikke hjemmel for å innvilge slik dispensasjon som det søkes om.

I henhold til Harstad kommunes retningslinjer, vedtatt i mai 2011, er det heller ikke anledning til å innvilge «*fri ferdsel til hytte*» slik det søkes om her. Retningslinjene har følgende bestemmelse for dispensasjoner etter forskriftens § 6:

«Dispensasjon for kjøring etter § 6 skal maksimalt gis for 10 turer pr. år – dvs. maksimalt 5 turer på barmark og maksimalt 5 turer på snødekt mark.

Det skal føres kjøreløgg utarbeidet av Harstad kommune og kjøreløggen skal følge som vedlegg ved ny søknad om tillatelse til kjøring til samme formål.

Ved kjøring med snøscooter i ihht denne bestemmelsen skal snøscooteren ha påmontert henger/slede.

Kjøring på barmark skal fortrinnsvis kun skje på eksisterende veier og stier. Dersom kjøring på barmark ikke skal følge eksisterende kjørespor skal det bare innvilges enkeltturer pr. år.»

Når hytta er ferdigstilt og brukstillatelse er utstedt fra kommunen, kan derfor søker sende ny begrunna søknad som behandles etter disse retningslinjene.

Med dette som bakgrunn, tilrås det å avslå søknaden fra Åse-Karin Foshaug Aspen.

Hugo Thode Hansen
Rådmann

Jan-Inge Lakså
Enhetsleder

Dokumentet er godkjent elektronisk og krever ikke signatur.

Saksdokument

Saksmappenr: 2018/8098
Saksbehandler: Marius Nilsen
Arkivkode: K01

Behandles av:

Utvalg	Møtedato	Utvalgssaksnr.
Formannskapet	20.08.2019	19/113

KLAGE PÅ VILKÅR GITT I FORMANNSKAPETS VEDTAK I F-SAK 2019/79 - DISPENSASJON / TILLATELSE TIL BRUK AV MOTORKJØRETØY I UTMARK OG VASSDRAG

Vedlegg:

- 1 Klage mottatt 26.juni 2019
- 2 Søknad om Dispensasjon / tillatelse til bruk av motorkjøretøy i utmark og vassdrag - Gøte Aspen
- 3 Særutskrift - søknad om Dispensasjon / tillatelse til bruk av motorkjøretøy i utmark og vassdrag - Gøte Aspen
- 4 Midlertidig svarbrev - klage på vedtak dispensasjon / tillatelse til bruk av motorkjøretøy i utmark og vassdrag

Ingress:

Det foreligger klage på ett av vilkårene gitt i Formannskapetets vedtak i sak 19/79 gjort i møte den 4.juni 2019. Klagen er innkommet og journalført den 26.juni 2019.

I vedtaket ble søker innvilget 10 turer T/R innenfor perioden som 05.06.2019-15.10.2019.

Klagen er innkommet innenfor klagefristen og legges fram til behandling i Formannskapet.

Det tilrås at klagen ikke tas til følge og oversendes til Fylkesmannen i Troms og Finnmark for endelig avgjørelse.

Rådmannens tilråding:

1. Klage fra Gøte Aspen fremsatt i e-post av 26.juni 2019, på vilkår i vedtak i formannskapetets sak 19/79 tas ikke til følge.
2. Begrunnelsen er at det i klagen ikke er framsatt nye moment av betydning for det opprinnelige vedtaket.
3. Saken oversendes til Fylkesmannen i Troms for endelig behandling.

Hugo Thode Hansen
Rådmann

Jan-Inge Lakså
Enhetsleder

Saksopplysninger

- I søknad, datert 7.mai 2019, søker Gøte Aspen om tillatelse til kjøring med ATV m/henger fra parkeringsplassen i Folkeparken langs Fjellveien til hytte/fjellstue under oppføring/ferdigstillelse på gnr 61 bnr 1 fnr 5, ca. 300 meter nordvest for Musvannet.
- Harstad formannskap behandlet søknaden i sitt møte den 4.juni 2019 og innvilget på visse vilkår, tillatelse til slik kjøring.

- Et av vilkårene var at det maksimalt ble tillatt å kjøre 10 turer T/R i perioden fra 5.juni til 15. oktober 2019.
- I e-post av 26.juni 2019 påklages vilkåret om en begrensning på 10 turer.
- I eget brev av 8.7.2019 har Harstad kommune bekreftet at klagen er mottatt innen tidsfristen, og at denne vil bli behandlet i førsteinstans av Harstad formannskap den 20. aug. 2019. Klager ble i dette brevet anmodet om å komme med innspill på hvor mange turer han mente var nødvendig i 2019 for å bli ferdig med byggeprosjektet, noen han selv skriver i sin klage er et stort ønske. Det ble satt tidsfrist for slikt innspill til 18.juli 2019. Det er ikke pr dato kommet svar på dette fra klager.

Vurdering

I sin klage på vilkåret om maks 10 turer skriver klageren:

Viser til vedtak på i alt 10 turer til og fra byggeplass ifm innvilget byggesøknad for bygging av Harstad Fjellstue. Denne gangen også byggetillatelse for tilbygg.

Vedtaket er ingen overraskelse og i tråd med tidligere forvaltning der vi til og med har blitt nektet kjøretillatelse i forbindelse med byggingen. Hele kommunens praksis når det gjelder forvaltningsvedtak vitner om totalt manglende forståelse for tiltak som vil fremme trivsel, helse og bomiljø. Det er flere gode eksempler på det hver dag i avisen. Det er skuffende lesning og disse sakene gjør Harstad mindre attraktivt – hele livet...

Jeg vil presisere at det allerede i vedtaket ligger flere begrensninger for kjøringen og at ytterligere kjøring innenfor vedtaket i svært liten grad vil forstyrre brukerne av parken. Igjennom tidligere erfaring møter vi i gjennomsnitt mindre enn 1 person. Dette fordi vi utnytter dagen med tidlig oppstart. Kjøretøyene er godt innenfor veiens antatte vektbegrensning og det benyttes ikke større kjøretøy enn det andre brukere er innvilget.

Søker har helt siden 2013 hatt innvilget dispensasjon for å gjennomføre dette prosjektet. I 2013 og 14 gjaldt det riving og fjerning av ei gammel hytte som sto på tomta.

Følgende oversikt viser hva som er innvilget:

- 2013: 20 turer
- 2014: 20 turer
- 2015: 20 turer
- 2016: 35 turer
- 2017: 20 turer – gitt til Steinsvik hus AS for oppføring av klagers hytte
- 2018: 20 turer
- 2019: 10 turer

I tillegg er det ved to anledninger gitt tillatelse til helikoptertransport av betong og bygningselementer til prosjektet.

Ut over dette har søker hatt anledning med direktehjemmel i forskriftens § 3, bokstav d, til å kjøre med snøscooter for å frakte materiell og personell i forbindelse med gitt byggetillatelse. Harstad kommune er kjent med at denne hjemmelen er benyttet mange ganger vinteren 2018 og 2019.

Søker skriver i sin klage at han ønsker nå å bli ferdig med byggeprosjektet. Harstad kommune har skriftlig bedt om får oversikt over hvor mange turer søker/klager mener han trenger for kunne bli ferdig. Det har ikke innkommet svar på dette.

Med det antall turer på sommerføre som tidligere er innvilget, tillatelse som er gitt til helikoptertransport og med den direktehjemmel som søker har til snøscooterkjøring på vinteren, er det vår vurdering at søker har hatt rikelig tid og mulighet til å få prosjektet ferdigstilt og få ferdigattest og dermed brukstillatelse til hytta.

I klagen har han ikke fremført nye elementer av betydning for vedtaket som ble gjort i F-sak 2019/79. Han har heller ikke respondert på muligheten for dialog omkring hvor mange turer som skal til for å ferdigstille prosjektet.

Det innstilles derfor på å ikke ta klagen til følge og oversende klagen til Fylkesmannen i - Troms for endelig avgjørelse.

Dokumentet er godkjent elektronisk og krever ikke signatur.

Fra: Gøte Aspen (gote.aspen@hotmail.com)

Sendt: 26.06.2019 14:56:38

Til: Postmottak Harstad kommune

Kopi:

Emne: klage vedtak - motorferdsel utmark - Folkeparken [trackid=JN4331280]

Vedlegg:

Gøte Aspen – Harstad Fjellstue

Viser til vedtak på i alt 10 turer til og fra byggeplass ifm invilget byggesøknad for bygging av Harstad Fjellstue. Denne gangen også byggetillatelse for tilbygg.

Vedtaket er ingen overraskelse og i tråd med tidligere forvaltning der vi til og med har blitt nektet kjøretillatelse i forbindelse med byggingen. Hele kommunens praksis når det gjelder forvaltningsvedtak vitner om totalt manglende forståelse for tiltak som vil fremme trivsel, helse og bomiljø. Det er flere gode eksempler på det hver dag i avisen. Det er skuffende lesning og disse sakene gjør Harstad mindre attraktivt – hele livet...

Jeg vil presisere at det allerede i vedtaket ligger flere begrensninger for kjøringen og at ytterligere kjøring innenfor vedtaket i svært liten grad vil forstyrre brukerne av parken. Igjennom tidligere erfaring møter vi i gjennomsnitt mindre enn 1 person. Dette fordi vi utnytter dagen med tidlig oppstart. Kjøretøyene er godt innenfor veiens antatte vektbegrensning og det benyttes ikke større kjøretøy enn det andre brukere er innvilget.

Jeg har tidligere klaget på definisjonen utmark, når det i dette tilfellet er snakk om en delvis asfaltert traktorvei med bredde helt opp i 8 m. Med asfalt mener jeg at det faktisk er kjørt på flere tonn asfalt granulat på veien. Dette er et avfallsprodukt, og hører vel ikke hjemme i dette miljøet. Det er ikke noe jeg har noe med, men jeg bare nevner det.

Jeg ønsker å bli ferdige med prosjektet, og jeg håper kommunen innser at de forvalter dette feil. Siste klage ende opp hos fylkesmannen som tross forståelse for utfordringen ikke kunne endre vedtaket da det lå innenfor kommunens forvaltningsrett.

Med hilsen

Gøte Aspen

Sendt fra [E-post](#) for Windows 10

Saksdokument

Saksmappenr: 2018/8098
Saksbehandler: Marius Nilsen
Arkivkode: K01

Behandles av:

Utvalg	Møtedato	Utvalgssaksnr.
Formannskapet	04.06.2019	

SØKNAD OM DISPENSASJON / TILLATELSE TIL BRUK AV MOTORKJØRETØY I UTMARK OG VASSDRAG - GÖTE ASPEN

Vedlegg:

- 1 Søknad, datert 7.mai 2019
- 2 Dispensasjonsdokument 2019
- 3 Kart tillatt kjøretrasé

Ingress:

Det foreligger søknad, datert 15.04.2018, fra Göte Aspen om dispensasjon/tillatelse til kjøring med ATV m/henger på barmark fra folkeparken til egen fritidsbolig under oppføring som ligger ca. 300 meter nordvest for Musvannet. Formålet med kjøringen er, av søker, oppgitt å være:

Visert til pågående byggeaktivitet, jf byggetillatelse og tidligere søknader om tillatelse til å bruke FJELLVEIEN. Tidligere er det innvilget maks 20 turer, ikke helg, ikke hellidager, ikke etter kl 16 og ikke når veien er våt. Dette har forårsaket forsinkelser i prosjektet som er tiltenkt harstad befolkning. Jeg vil med dette få søke om å fortsette kjøringen til og fra byggeplass med kjøretøy tilsvarende det kommunen selv bruker på samme vei. I all hovedsak ATV m/ henger. Jeg vil minne om at det som orientert tidligere foreligger 2 byggetillatelser, hvorpå den siste så vidt er påbegynt.

Det innstilles til dispensasjon for kjøring av inntil 10 turer i perioden 05.06.2019 – 15.10.2019. Det settes vilkår i henhold til kommunens retningslinjer for motorferdsel i utmark og vassdrag.

Rådmannens tilråding:

1. Ihht Forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag av 15.05.1988, § 6, innvilges Göte Aspen dispensasjon for kjøring av inntil ti (10) turer med ATV m/henger på barmark. Dispensasjonen gjelder for nødvendig transport av materiell og utstyr i forbindelse med oppføring av ny hytte på adresse Fjellveien 362.
2. I ihht forskriftens § 7 settes følgende vilkår:
 - a. Det tillates kjøring i perioden 05.06.2019 – 15.10.2019. Kjøring i denne perioden tillates bare dersom kjøretrasen er tørr og ikke blir påført kjøreskader i forbindelse med transporten.
 - b. Det tillates kun kjøring på mandag-fredag mellom kl. 07.00 og kl. 18.00.
 - c. Det tillates kun kjøring med ATV m/tilhenger
 - d. All kjøring skal foregå i trase markert på vedlagte kart, datert 24.05.2019.
 - e. Det skal føres kjørelogg utarbeidet av Harstad kommune. Kjørelogg skal følge som vedlegg ved ny søknad om tillatelse til samme formål.
 - f. Vedtak, dispensasjonsdokument, kartvedlegg, kjørelogg og kopi av privat grunneiers tillatelse til kjøring på barmark over private eiendommer skal medbringes ved all kjøring og vises ved kontroll.
 - g. Det skal tas hensyn til friluftaktiviteter som utøves i området.
 - h. Det forutsettes at all kjøring skjer skånsomt slik at det ikke oppstår kjøreskader eller at kjøringen er til skade eller ulempe for fauna og flora.

- i. Harstad kommune skal i sommerhalvåret 2019 fortsette arbeidet med opprusting av Fjellveien. Dette vil kunne medføre stenging av Fjellveien i perioder. Søker skal ta hensyn til dette.
- j. Generelle vilkår i ihht dispensasjonsdokument datert 24.05.2019 gjelder.

Naturmangfoldlovens sentrale prinsipper – kunnskapsgrunnlaget og miljørettslige prinsipper – er lagt til grunn ved innvilgelse av dispensasjon, jf. naturmangfoldsloven § 7.

Saksopplysninger

Det foreligger søknad, datert 07.05.2019, fra Göte Aspen om tillatelse til kjøring med ATV m/henger fra parkeringsplassen i Folkeparken langs Fjellveien til hytte/fjellstue under oppføring/ferdigstilling på gnr 61 bnr 1 fnr 5, ca. 300 meter nordvest for Musvannet.

Søker har over de siste 6 årene hatt inne årlige søknader om kjøring med ulike typer kjøretøy til denne tomta. De to første årene gjaldt sanering og fjerning av gammel hytte. Arbeidet med bygging av ny hytte ble påbegynt i 2015.

Det fremkommer ikke av søknaden hvor mange turer det søkes om eller hvor lang tid det beregnes at gjenstående arbeide vil ta. Søker ber bare om å få fortsette kjøringen til hytta er ferdig.

Formålet med kjøringen er transport av nødvendig materiell og personer i forbindelse med slutføring av hytta. Harstad kommune har innvilget nødvendig byggetillatelser. Det er ikke mottatt ferdigattest på bygget.

Det søkes om kjøring langs eksisterende vei i utmark. Omsøkte kjøretrase er merket med rødt på vedlagte kart datert 24.05.2019.

Det er i søknaden ikke oppgitt registreringsnummer på kjøretøy som skal benyttes.

Vurdering

Søknader om dispensasjon for barmarkskjøring skal behandles etter § 6 i forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag. I forskriften heter det at myndighet til å fatte vedtak i ihht til nevnte paragraf skal gjøres av et politisk utvalg og myndigheten kan ikke delegeres til kommunal tjenesteperson.

Søknad fra Göte Aspen må, på bakgrunn av det, behandles i ihht forskriftens § 6.

I definisjonen av hva som regnes for å være utmark i denne sammenhengen, gjelder samme definisjon som i Friluftsløvsloven ([LOV-1957-06-28-16](#)). Traktorvei/løypetraser/tursti blir her regnet for å være utmark og bruk av motorkjøretøyer til formål utover det som er tillatt med hjemmel direkte etter loven eller forskriften krever at det gis dispensasjon.

Søknader om tillatelse til kjøring i ihht Forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag av 15.05.1988, § 6, skal behandles strengt. Tillatelser gitt med hjemmel i denne paragrafen (§ 6), skal bare gis i unntakstilfeller og når det foreligger særlige behov for å bruke motorkjøretøy som ikke knytter seg til turkjøring og som ikke kan dekkes på annen måte. Det skal samtidig foretas en vurdering av søkerens behov for transport opp mot mulige skader og ulemper i forhold til målet om å redusere motorferdselen til et minimum.

Harstad kommune vedtok i 2011 med hjemmel i forskriftens § 7 kommunale retningslinjer for motorferdsel i utmark og vassdrag. I forhold til barmarkskjøring er retningslinjene strenge, noe som er i tråd med nasjonal politikk for barmarkskjøring. Kommunens retningslinjer sier at for søknader om barmarkskjøring som ikke er knyttet til kjøring for varig bevegelseshemmede, skal følgende kriterier legges til grunn:

«Dispensasjon for kjøring etter § 6 skal maksimalt gis for 10 turer pr. år – dvs. maksimalt 5 turer på barmark og maksimalt 5 turer på snødekt mark.

Det skal føres kjøreløgg utarbeidet av Harstad kommune og kjøreløggen skal følge som vedlegg ved ny søknad om tillatelse til kjøring til samme formål.

Kjøring på barmark skal fortrinnsvis kun skje på eksisterende veier og stier. Dersom kjøring på barmark ikke skal følge eksisterende kjørespor skal det bare innvilges enkeltturer pr. år.

Det kan ved særlige tilfeller, gjøres unntak fra maksimalgrensen på 10 turer pr. år.”

Søker har de siste årene fått tillatelse til kjøring med lette kjøretøy ifbm hyttebygging på gnr 61 bnr 1 fnr 5. I 2017 ble søknaden avslått da det gjaldt kjøring med tyngre kjøretøy med bygningselement. Det ble innvilget tillatelse til bruk av helikopterløft. Dette vedtaket ble påklaget til Fylkesmannen i Troms som ikke til klagen til følge.

Søker er nå kommet så langt i byggeprosjektet at det, ifølge han sjøl, kun er behov for kjøring med ATV, noe også søknaden gjelder.

I søknaden i 2018 skrev søker i sin søknad om gjenstående arbeide:

«Det er stort sett noe innvendig og teknisk arbeidet som ikke lar seg gjennomføre vintertid. Det er ikke praktisk, å ikke økonomisk forsvarlig å benytte helikopter til gjenstående behov».

I årets (2019) søknad står det ikke noe om hva slags arbeid som gjenstår. I delegert sak ABY 2016/511 ble det gitt en tilleggsgodkjenning for bygging av et anneks m/do og tekniske installasjoner for vann og strøm. Ifølge søker er dette så vidt påbegynt og skal bygges nå.

Gjenstående arbeid, jmf redegjørelse overfor, gjør at søker har et behov for motorisert transport for å få slutført innvilgede tiltak på egen eiendom. De kommunale retningslinjene for motorferdsel i utmark og vassdrag gir i punkt 2.3, bokstav h), siste avsnitt gir mulighet til å fravike bestemmelsene om kun kjøring av 5 turer på barmark dersom det foreligger særlige grunner.

Søker har, med bakgrunn i at han skal frembringe lette bygge- og innredningsmateriale til et anneks på 19 m² til eksisterende hytte, ha et særskilt behov for kjøring av mer enn 5 turer. Kommunens egne retningslinjer for kjøring på barmark bør derfor fravikes i dette tilfellet, jfr. retningslinjenes punkt 2.3, bokstav h) siste avsnitt. Administrasjonen har lagt til grunn at formålet med omsøkte kjøring er et særlig og konkret tilfelle av en slik vekt at kommunens hovedregel om kjøring av 5 turer på barmark bør fravikes. Det bør imidlertid ikke regnes med at det ved senere søknad om kjøring på barmark skal gjøres unntak fra hovedregelen for kjøring til denne fritidsboligen. Det er ikke søkt om et spesifikt antall turer i 2019. I 2015 ble det innvilget 20 turer, i 2016 30 turer og i 2018 20 turer. Alle blei benytta. I 2017 ble som tidligere nevnt, søknaden avslått.

Kommunene er kjent med at søker med direktehjemmel i forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag (FOR-1988-05-15-356) § 3d har kjørt i vinterhalvåret med snøscooter for å arbeide på hytta. Dette kommer på toppen av de innvilgede turer på barmark.

Vi legger derfor til grunn av mye av det arbeidet som var referert i fjorårets søknad nå er gjennomført.

Kommunen ser at det med de vektbegrensninger som pålegges for kjøring langs fjellveien, så er 5 turer for lite. Med god planlegging av transporten mener vi at 10 turer vil kunne dekke behovet. Det finnes også alternativer som kan benyttes, f.eks. helikopterløft om det skulle være behov.

I Folkeparken og langs Fjellveien er det stor turutfart, også om sommeren. Et stort antall turer i tillegg til kjøring som andre hytteeiere har fått innvilget, vil etter kommunens mening være en for stor belastning på området. Det anbefales derfor maksimalt 10 turer.

Omsøkte kjøring kan ikke anses som turkjøring.

Omsøkte kjøring skal foregå på eksisterende vei/løypetrase og dette taler for at det kan innvilges dispensasjon.

Det som taler imot at søknaden bør innvilges er at kjøringen skal foregå i et mye benyttet friluftsområde. Kjøring i dette området bør begrenses til et minimum for at ferdselen ikke skal skape unødvendige konflikter mellom utøvelse av friluftslivet og motorferdsel. Det bør settes strenge krav om at kjøring kun skal skje i perioder der veien fra parkeringsplassen i Folkeparken til Musvannet har en slik beskaffenhet at den tåler slik kjøring.

Det er i samråd med park- og idrettsrådgiver kommet frem til at kjøring langs Fjellveien tidligst bør tillates fra 1. juni og at kjøring ikke bør tillates etter 15. oktober. Drift- og utbyggingsavdelingen v/Parkavdelingen har i egen uttalelse til søknaden i 2018, sagt at de ikke har motforestillinger til at det innvilges slik tillatelse så lenge kjøring skjer med lette kjøretøyer og når forholdene er slik at kjøring er tilrådelig.

Det stilles derfor vilkår om at det i denne perioden kun tillates kjøring når veien er tørr, slik at kjøreskader unngås. Kjøreskader på denne turtraseen kan være til stor ulempe for andre brukere av området.

For å redusere sjenansen mest mulig for de som bruker folkeparken, settes det vilkår om at kjøring kun skal forgå mandag-fredag mellom kl. 07.00 og 18.00. Dette legges derfor inn som vilkår i tillatelsen.

Etter naturmangfoldsloven § 7 skal prinsippene i §§ 8 til 12 i naturmangfoldsloven legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet.

Det er ikke registrert svært viktige vilt- og/eller naturtyper i det omsøkte området som gjør at søknaden bør avslås. Det nevnte området er sjekket opp mot tilgjengelig informasjonskilder som blant annet Naturbasen, Artsdatabanken og egne lokalkunnskaper. Etter en samlet vurdering har en derfor kommet til at motorferdsel i utmark som omsøkt ikke vil ha store negative konsekvenser for naturmangfoldet i omsøkte område. Kommunen anser at kravet til kunnskapsgrunnlaget, jf. naturmangfoldsloven § 8, er tilstrekkelig ivaretatt.

Føre-var-prinsippet, jf. naturmangfoldsloven § 9, kommer bare til anvendelse i situasjoner der man ikke har slik tilstrekkelig kunnskap. Etter kommunens vurdering er det ikke tilfellet i denne saken.

Etter naturmangfoldsloven § 10 «Økosystemtilnærming og samlet belastning» skal en beslutning vurderes i lys av flere påvirkninger senere, om en tillatelse kan skape presedens og om dette kan bidra til en gradvis forringing av området. Det er sjeldent det tillates oppføring av fritidsboliger i dette området og søknaden vil derfor i liten grad skape presedens for tilsvarende saker i fremtiden. Kommunen har en meget streng behandling av søknader om barmarkskjøring i utmark og ser derfor liten fare i å innvilge et begrenset antall turer til omsøkte formål. Det settes også meget strenge vilkår for omsøkte kjøring for å unngå forringing av området.

Kommunen finner det ikke relevant å vurdere naturmangfoldsloven §§ 11 og 12 i denne saken.

Det knyttes vilkår til dispensasjonen som gis i henhold til gjeldende regelverk og de kommunale retningslinjene og en mener at en gjennom disse vilkårene oppfyller motorferdsellovens formål om at det skal tas tilstrekkelig hensyn til naturmiljøet og hensyn for å fremme trivselen i utmark.

Etter en totalvurdering mener administrasjonen at det foreligger særlige grunner av en slik vekt at en dispensasjon bør innvilges med vilkår for kjøring av inntil 20 turer på barmark. Det er særlig vektlagt at søknaden gjelder transport i forbindelse med oppføring av ny fritidsbolig som ikke ligger inntil offentlig vei, at søknaden ikke gjelder turkjøring og at kjøringen skal foregå på eksisterende traktorvei / opparbeidet løypetrase.

Hugo Thode Hansen
Rådmann

Jan-Inge Lakså
Enhetsleder

Dokumentet er godkjent elektronisk og krever ikke signatur.

Saksprotokoll

Saksmappenr: 2018/8098
Saksbehandler: Marius Nilsen
Arkivkode: K01

Behandles av:

Utvalg	Møtedato	Utvalgssaksnr.
Formannskapet	04.06.2019	19/79

SØKNAD OM DISPENSASJON / TILLATELSE TIL BRUK AV MOTORKJØRETØY I UTMARK OG VASSDRAG - GØTE ASPEN

Behandling Formannskapet - 04.06.2019:

Rådmannens tilråding ble enstemmig vedtatt.

Vedtak Formannskapet - 04.06.2019:

1. Ihht Forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag av 15.05.1988, § 6, innvilges Göte Aspen dispensasjon for kjøring av inntil ti (10) turer med ATV m/henger på barmark. Dispensasjonen gjelder for nødvendig transport av materiell og utstyr i forbindelse med oppføring av ny hytte på adresse Fjellveien 362.
2. I ihht forskriftens § 7 settes følgende vilkår:
 - a. Det tillates kjøring i perioden 05.06.2019 – 15.10.2019. Kjøring i denne perioden tillates bare dersom kjøretrasen er tørr og ikke blir påført kjøreskader i forbindelse med transporten.
 - b. Det tillates kun kjøring på mandag-fredag mellom kl. 07.00 og kl. 18.00.
 - c. Det tillates kun kjøring med ATV m/tilhenger
 - d. All kjøring skal foregå i trase markert på vedlagte kart, datert 24.05.2019.
 - e. Det skal føres kjørelogg utarbeidet av Harstad kommune. Kjørelogg skal følge som vedlegg ved ny søknad om tillatelse til samme formål.
 - f. Vedtak, dispensasjonsdokument, kartvedlegg, kjørelogg og kopi av privat grunneiers tillatelse til kjøring på barmark over private eiendommer skal medbringes ved all kjøring og vises ved kontroll.
 - g. Det skal tas hensyn til friluftaktiviteter som utøves i området.
 - h. Det forutsettes at all kjøring skjer skånsomt slik at det ikke oppstår kjøreskader eller at kjøringen er til skade eller ulempe for fauna og flora.
 - i. Harstad kommune skal i sommerhalvåret 2019 fortsette arbeidet med opprusting av Fjellveien. Dette vil kunne medføre stenging av Fjellveien i perioder. Søker skal ta hensyn til dette.
 - j. Generelle vilkår i ihht dispensasjonsdokument datert 24.05.2019 gjelder.

Naturmangfoldlovens sentrale prinsipper – kunnskapsgrunnlaget og miljørettslige prinsipper – er lagt til grunn ved innvilgelse av dispensasjon, jf. naturmangfoldsloven § 7.

UTSKRIFT:
Marius Nilsen

Rett utskrift:

Aud Jorun Pedersen
konsulent

Dokumentet er godkjent elektronisk og krever ikke signatur.

Saksdokument

Saksmappenr: 2019/4247
Saksbehandler: Marius Nilsen
Arkivkode: K01

Behandles av:

Utvalg	Møtedato	Utvalgssaksnr.
Formannskapet	20.08.2019	19/114

BEHANDLING AV DISPENSASJON / TILLATELSE TIL BRUK AV MOTORKJØRETØY I UTMARK / VASSDRAG - ALV JOHAN NATHANIELSEN

Vedlegg:

Vedlegg:

- 1 Søknad datert 27.juni 2019
- 2 Dispensasjonsdokument sommer 2019
- 3 Kart tillatte kjøretraséer

Ingress:

Det foreligger søknad, datert 27.juni 2019 fra Alv Johan Nathanielsen om dispensasjon tillatelse til motorferdsel i utmark. Det søkes om kjøring med ATV m/belter i perioden 01.07.2019-31.10.2019. Søknad kom for sendt til å kunne behandles på siste møte før ferien. Søker er underrettet om dette i brev datert 1.7.2019.

Kjøringen skal foregå i området Dalsletta – Landsåsen. Formålet med kjøringen er oppgitt å være: «transport av ved og nødvendig utstyr til egen eiendom gnr 58/1».

Med bakgrunn i at det søkes om dispensasjon for kjøring med ATV, skal saken behandles etter § 6 i forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag (FOR-1988-05-15-356), der saker avgjøres av formannskapet.

Det tilrås at søknaden innvilges for begrensete antall turer ihht kommunes egen retningslinjer og med gitte vilkår.

Rådmannens tilråding:

1. I ihht Forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag av 15.05.1988, § 6 og kommunale retningslinjer, innvilges Alv Johan Nathanielsen dispensasjon for kjøring av inntil 5 turer med ATV i perioden 20.8.2019 – 31.10.2019. Dispensasjonen gjelder for nødvendig kjøring i forbindelse med hogst og transport av ved på egen eiendom, gbr 58/1 som ligger mellom Landsåsen og Musvatnet. Vedhogsten er til eget bruk i bolig og på egen hytte.
2. I ihht forskriftens § 7 settes følgende vilkår:
 - a. Det tillates ikke kjøring på søn.- og helligdager mellom kl. 07.00 og kl. 17.00.
 - b. Kjøring mellom kl. 22.00 og kl. 06.00 er ikke tillatt.
 - c. Det forutsettes at kjøring ikke skjer i perioder hvor veien/kjøretraséen er av en slik beskaffenhet at den blir påført kjøreskader.
 - d. All kjøring skal foregå etter trase avmerket på kart, datert 12.07.2019.
 - e. Det skal føres kjøreløgg utarbeidet av Harstad kommune.
 - f. Det skal tas hensyn til friluftslivsaktiviteter som utøves i området.
 - g. Dispensasjonsdokument, kartvedlegg og kjøreløgg skal medbringes ved all kjøring og vises ved kontroll.
 - h. Grunneiers/grunneieres skriftlige tillatelse til kjøring skal medbringes ved all kjøring og vises ved kontroll.

- i. Generelle vilkår i ihht dispensasjonsdokumentet datert 12.07.2019 gjelder.

Naturmangfoldlovens sentrale prinsipper – kunnskapsgrunnlaget og miljørettslige prinsipper – er lagt til grunn ved innvilgelse av dispensasjon, jfr. naturmangfoldsloven § 7.

Hugo Thode Hansen
Rådmann

Jan-Inge Lakså
Enhetsleder

Saksopplysninger

Det foreligger søknad mottatt 27.juni 2019, fra Alv Johan Nathanielsen om tillatelse til kjøring med ATV fra Dalsletta til egen eiendom som ligger mellom Landsåsen og Musvatnet. Det søkes om tillatelse til kjøring i perioden 01.07.2019-31.10.2019. Kjøringen skal foregå til egen eiendom på eksisterende skogsvei i området. Søknaden kom inn så sent at det ikke var mulig å behandle på formannskapetets siste møte før ferien. Søker er underretta om dette i eget brev.

Formålet med kjøringen er hogst og transport av ved fra egen eiendom til kjørbær vei i Dalsletta og til egen fritidsbolig på parsellen. Det er i søknaden ikke oppgitt hvor mange turer det er behov for å kjøre i perioden. Kommunens egne retningslinjer legges til grunn i behandlingen. Omsøkte kjøretrase er merket med rødt på vedlagte kart datert 12.07.2019.

Vurdering

Søknader om dispensasjon kjøring med andre kjøretøy enn snøscooter, skal behandles etter § 6 i Forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag. I forskriften heter det at myndighet til å fatte vedtak i ihht til nevnte paragraf skal gjøres av et politisk utvalg og myndigheten kan ikke delegeres til kommunal tjenesteperson.

Forskriftens § 7 gir kommunen hjemmel til å sette vilkår i forbindelse med de dispensasjoner som gis.

I definisjonen av hva som regnes for å være utmark i denne sammenhengen, gjelder samme definisjon som i friluftsløven. Traktorvei/løype/trase/tursti blir her regnet for å være utmark og bruk av motorkjøretøyer til formål utover det som er tillatt med hjemmel direkte etter loven eller forskriften krever at det gis dispensasjon.

Søknaden fra Alv Johan Nathanielsen må på bakgrunn av det overnevnte, behandles etter forskriftens § 6.

Søknader om tillatelse til kjøring i ihht Forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag av 15.05.1988, § 6 skal behandles strengt. Dette går fram av Miljødirektoratets rundskriv T-1/96, pkt. 7.3. Tillatelser gitt med hjemmel i denne paragrafen (§ 6), skal bare gis i unntakstilfeller og når det foreligger særlige behov for å bruke motorkjøretøy som ikke knytter seg til turkjøring og som ikke kan dekkes på annen måte. Det skal samtidig foretas en vurdering av søkerens behov for transport opp mot mulige skader og ulemper i forhold til målet om å redusere motorferdselen til et minimum.

Harstad kommune vedtok i 2011 kommunale retningslinjer for motorferdsel i utmark og vassdrag. I forhold til barmarkskjøring er retningslinjene svært strenge, noe som er i tråd med nasjonal politikk for barmarkskjøring.

Kommunens retningslinjer sier at for søknader om barmarkskjøring som ikke er knyttet til kjøring for varig bevegelseshemmede skal følgende kriterier legges til grunn:

«Dispensasjon for kjøring etter § 6 skal maksimalt gis for 10 turer pr. år – dvs. maksimalt 5 turer på barmark og maksimalt 5 turer på snødekt mark.

Det skal føres kjøreløgg utarbeidet av Harstad kommune og kjøreløggen skal følge som vedlegg ved ny søknad om tillatelse til kjøring til samme formål. Ved kjøring med snøscooter i ihht denne bestemmelsen skal snøscooteren ha påmontert henger/slede. Kjøring på barmark skal fortrinnsvis kun skje på eksisterende veier og stier. Dersom kjøring på barmark ikke skal følge eksisterende kjørespor skal det bare innvilges enkeltturer pr. år.

Det kan ved særlige tilfeller gjøres unntak fra maksimalgrensen på 10 turer pr. år.»

Søker har ihht søknaden et behov for å benytte motorkjøretøy for transport av ved fra egen vedskog, langs eksisterende skogsvei frem til bilvei samt til egen fritidsbolig som ligger på parsellen. Transporten kan dekkes på annen måte ved at det innvilges dispensasjon for bruk av snøscooter til formålet. Det legges imidlertid til grunn at transporten da vil skje med snøscooter i et mye brukt vinterutfartsområde, og at dette etter all sannsynlighet vil føre til større konflikter mellom utøvelse av friluftslivsaktiviteter og bruk av motorkjøretøy i utmark enn det kjøring med bil på eksisterende trase på barmark vil føre til.

Omsøkte kjøring er ikke å anse som turkjøring.

Det er i søknadene ikke oppgitt antall turer det er behov for/søkes om. Det er imidlertid ikke kommet fram opplysninger i søknaden som tilsier at kommunens retningslinjer for innvilgelse av antall turer for barmarkskjøring bør fravikes i denne saken. Omsøkte kjøring skal foregå på eksisterende skogsvei fram til egen eiendom, og dette taler for at det bør innvilges dispensasjon.

Det som taler imot at søknaden bør innvilges er at kjøringen skal foregå på barmark i et i et område benyttet til friluftsområde. Kjøring i dette området bør begrenses til et minimum for at ferdselen ikke skal skape unødvendige konflikter mellom utøvelse av friluftslivet og motorferdsel. Det settes derfor en begrensning på til sammen 5 turer T/R.

Etter naturmangfoldsloven § 7 skal prinsippene i §§ 8 til 12 i naturmangfoldsloven legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet.

Det er ikke registrert svært viktige vilt- og/eller naturtyper i det omsøkte området som gjør at søknaden bør avslås. Det nevnte området er sjekket opp mot tilgjengelig informasjonskilder som blant annet NIBIO/kilden, Artsdatabanken og egne lokalkunnskaper. Etter en samlet vurdering har en derfor kommet til at motorferdsel i utmark som omsøkt, ikke vil ha store negative konsekvenser for naturmangfoldet i omsøkte område. Kommunen anser at kravet til kunnskapsgrunnlaget, jf. naturmangfoldsloven § 8, er tilstrekkelig ivaretatt.

Føre-var-prinsippet, jf. naturmangfoldsloven § 9, kommer bare til anvendelse i situasjoner der man ikke har slik tilstrekkelig kunnskap. Etter kommunens vurdering er det ikke tilfellet i denne saken.

Etter naturmangfoldsloven § 10 «Økosystemtilnærming og samlet belastning» skal en beslutning vurderes i lys av flere påvirkninger senere, om en tillatelse kan skape presedens og om dette kan bidra til en gradvis forringing av området. Søknaden kan skape presedens for tilsvarende saker i fremtiden. Kommunen har imidlertid en meget streng behandling av søknader om barmarkskjøring i utmark og ser ingen fare ved å innvilge et begrenset antall turer til omsøkte formål. Kjøring på eksisterende veier/stier vil ikke føre til en forringing av området som gjør at søknaden bør avslås.

Kommunen finner det ikke relevant å vurdere naturmangfoldsloven §§ 11 og 12 i denne saken.

Det knyttes vilkår til dispensasjonen som gis i henhold til gjeldende regelverk og de kommunale retningslinjene og en mener at en gjennom disse vilkårene oppfyller

motorferdsellovens formål om at det skal tas tilstrekkelig hensyn til naturmiljøet og hensyn for å fremme trivselen i utmark.

Etter en totalvurdering mener administrasjonen at det foreligger særlige grunner av en slik vekt at en dispensasjon bør innvilges for et begrenset antall turer - 5 turer T/R for omsøkte periode, i tråd med kommunens egne retningslinjer. Det er særlig vektlagt at søknaden gjelder transport av ved fra et område som ikke ligger inntil offentlig vei og at kjøringen skal foregå på eksisterende traktorveier/skogsveier.

Dokumentet er godkjent elektronisk og krever ikke signatur.

Fra: Alv Nathanielsen (alvjohan@gmail.com)

Sendt: 27.06.2019 14:24:18

Til: Postmottak Harstad kommune

Kopi:

Emne: Re: Søknad om bruk av ATV med belter i utmark [trackid=JN4345760]

Vedlegg: Kartvedlegg.pdf

Søknad om tillatelse til bruk av ATV i utmark.

Registreingsnr ZB 6426.

I tidsrommet 01.07.2019 til 011.2019

På skogsvei i området Harstadbotn - Lanndsåsen/ Svartdalsåsen. iflg vedlagte kartutsnitt

Formål: Transport av ved og nødvendig utstyr til egen eiendom gnr 58/1.

Hilsen

Alv Johan Nathanielsen
Seljestadveien 16B,
9406 Harstad

alvjohan@gmail.com

<Kartvedlegg.pdf>

**DISPENSASJON / TILLATELSE
TIL BRUK AV SNØSCOOTER ELLER ANNET MOTORKJØRETØY I UTMARK
OG VASSDRAG I HARSTAD KOMMUNE**

Dispensasjon er gitt i hht Lov om motorferdsel i utmark og vassdrag av 10.06.1977/Forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag av 15.05.1988, § 6 og § 7.

Navn: Alv Johan Nathanielsen
Adresse: Seljestadveien 16 B, 9406 Harstad

Tillatelse til kjøring med: ATV m/beltes. Det tillates bruk av henger.

Tillatelse til kjøring av inntil 5 turer på barmark for vedhogst på egen eiendom i tidsrommet 20.08.2019 – 30.10.2019. Det skal føres kjørelogg.

Innenfor området: Dalsletta - Landsåsen langs eksisterende skogsvei fram til vedteig på Gnr 58 Bnr 1.

Formålet med kjøringen: Transport av utstyr for vedhogst til eget forbruk til og egen fritidsbolig/bolig.

Ved ferdsel på privat grunn skal grunneiers tillatelse innhentes før kjøring kan skje.

Vedlegg som skal følge scooteren / motorkjøretøy.

- Original dispensasjon
- Kartkopi hvor løypestrase er inntegnet og stemplet.
- Kjørelogg utarbeidet av Harstad kommune.
- Grunneiers/grunneieres skriftlige tillatelse til kjøring over berørte eiendommer.

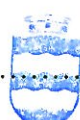
Vilkår for kjøring til egen fritidsbolig:

- Kjøring ikke tillatt på søndager og helligdager mellom kl 07.00 og kl 17.00.
- All kjøring skal skje langs eksisterende veier/stier.

Generelle vilkår:

- Denne tillatelse gjelder kun for de oppdrag, tidsrom, område og kjøretøy som er oppført i dette dokumentet.
- Kjøring mellom kl 22.00 og kl 06.00 er ikke tillatt.
- Ferdselen skal skje så hensynsfullt som mulig for å unngå skader på vegetasjon og dyreliv.
- Det skal vises hensyn til annen virksomhet, f.eks oppkjørte skiløyper.
- Ved misbruk, eller utøvelse av annen virksomhet i forbindelse med kjøringen enn det som er forutsatt, kan tillatelsen bli trukket tilbake.
- Denne tillatelse m/ vedlegg skal følge kjøretøyet og framvises på forlangende av kommunalt oppsyn, politi eller annen oppsynsmyndighet.

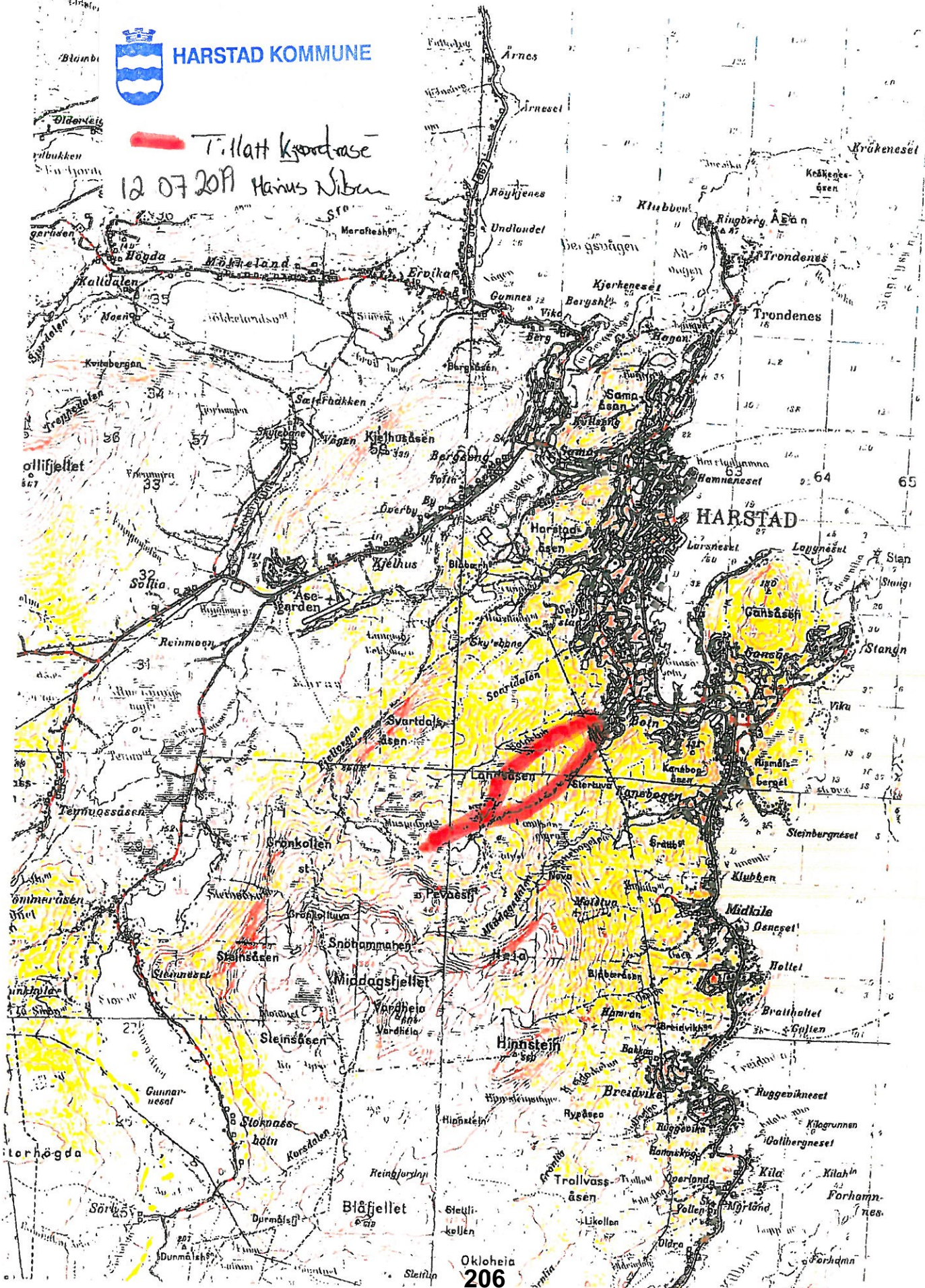
Harstad 12.07.2019

Underskrift og stempel **HARSTAD KOMMUNE**

HARSTAD KOMMUNE

Tillatt kjørerose
12 07 2019 Håruis Niben

Saksdokument

Saksmappenr: 2019/3433
Saksbehandler: Marius Nilsen
Arkivkode: K01

Behandles av:

Utvalg	Møtedato	Utvalgssaksnr.
Formannskapet	20.08.2019	19/115

BEHANDLING AV DISPENSASJON / TILLATELSE TIL BRUK AV MOTORKJØRETØY I UTMARK / VASSDRAG - GRØTAVÆR LEIRSKOLE

Vedlegg:

- 1 Dispensasjonsdokument 2019-2020
- 2 Kart tillatte kjøretraséer

Ingress:

Det foreligger søknad fra Grøtavær leirskole v/Dag Erik Eriksen om dispensasjon/tillatelse til motorferdsel i utmark.

Formålet med kjøringen er transport av varig funksjonshemmede elever m/ledsagere i forbindelse med organiserte leirskoleturer i utmark. Det søkes også om å kunne frakte undervisningsutstyr ifbm skolen arrangementer. I ene søknaden søkes det om kjøring på barmark og i den andre på snødekt mark for skoleåret 2018/2019. Begge søknadene behandles i denne saken.

Kjøring på barmark vil fortrinnsvis foregå på eksisterende veier og stier/løyper. Det søkes om kjøring i to ulike områder;

- På Grøtavær i området nord for leirskolen
- I folkeparken/Travparken på Langmoan

Det innstilles til positivt vedtak med vilkår.

Rådmannens tilråding:

1. I ihht Forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag av 15.05.1988, § 6 innvilges Grøtavær leirskole dispensasjon for kjøring med ATV på barmark for transport av varig funksjonshemmede elever med ledsagere i forbindelse med skoleturer, og for å frakte undervisningsmateriell i samband med skolens aktiviteter i skoleåret 2019/2020. Dispensasjonen gjelder for kjøring på eksisterende veier og stier i områder fra parkeringsplassen i Folkeparken opp til Musvannet, Steinsåsvatnet og til Travparken på Langmoan. Dispensasjonen gjelder også i området på Grøtavær nord for Leirskolen, ihht kart datert 09.07.2019.
2. I ihht Forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag av 15.05.1988, § 5b innvilges Grøtavær Leirskole dispensasjon for kjøring med snøscooter på snødekt mark for transport av varig funksjonshemmede elever med ledsagere i forbindelse med skoleturer, og for å frakte undervisningsmateriell i samband med skolens aktiviteter i skoleåret 2019/2020. Dispensasjonen gjelder for kjøring i områder fra parkeringsplassen i Folkeparken opp til Musvannet, Steinsåsvatnet og til Travparken på Langmoan. Dispensasjonen gjelder også i området på Grøtavær nord for Leirskolen, ihht kart datert 09.07.2019.
3. I ihht forskriftens § 7 settes følgende vilkår for vedtakets punkt 1 og 2:
 - a. Det tillates ikke kjøring på lørdag og søndag.
 - b. All kjøring skal foregå innenfor området som er avmerket på vedlagte kart, datert 09.07.2019.
 - c. Det skal tas hensyn til annen friluftslivsaktivitet som utøves i området.

- d. Det forutsettes at kjøring ikke skjer i perioder hvor veier/kjøretrasèer er av en slik beskaffenhet at de blir påført kjøreskader. Det forutsettes også at oppkjørte skiløyper ikke blir påført skade i forbindelse med kjøringen.
- e. Dispensasjonsdokument og kartvedlegg skal medbringes ved all kjøring og framvises ved kontroll.
- f. Grunneiers/grunneieres skriftlige tillatelse til kjøring skal medbringes ved all kjøring og framvises ved kontroll.
- g. Generelle vilkår i ihht dispensasjonsdokumentet datert 09.07.2019 gjelder.

Naturmangfoldlovens sentrale prinsipper – kunnskapsgrunnlaget og miljørettslige prinsipper – er lagt til grunn ved innvilgelse av dispensasjon, jf. naturmangfoldsloven § 7. Vedtaket kan påklages innen tre uker i ihht forvaltningslovens bestemmelser.

Saksopplysninger

Det foreligger søknad journalført 27.05.2019 fra Grøtavær leirskole v/ Dag Erik Eriksen om tillatelse til kjøring med motorkjøretøy på eksisterende veier og stier/løyper fra parkeringsplassen i Folkeparken og opp til Musvannet, Steinsåsvatnet og Travparken på Langmoan, samt i områdene på Grøtavær nord for leirskolen. Søknadene gjelder kjøring på barmark og kjøring med snøscooter på vinterføre.

Formålet med kjøringen er transport av varig funksjonshemmede elever m/ følge i forbindelse med skoleturer i utmark, samt frakt av undervisningsmateriell ifbm skolens utendørs aktiviteter.

Det søkes om tillatelse til kjøring på barmark med ATV og snøscooter på snødekt mark for skoleåret 2019/2020.

Det er i søknaden ikke opplyst registreringsnummer for kjøretøyene som skal benyttes til formålet.

Vurdering

Søknader om dispensasjon for barmarkskjøring og for kjøring på snødekt mark som ikke faller inn under § 5 eller 5a i forskriften, skal behandles etter § 6 i Forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag. I forskriften heter det at myndighet til å fatte vedtak ihht til nevnte paragraf skal gjøres av et politisk utvalg og myndigheten kan ikke delegeres til kommunal tjenestemann.

Forskriftens § 7 gir kommunen hjemmel til å sette vilkår i forbindelse med dispensasjoner som gis.

Søknaden fra Grøtavær leirskole må på bakgrunn av det overnevnte, behandles ihht forskriftens § 5b og 6.

Varig bevegelsehemmede har større behov for og må gis større muligheter enn andre til å bruke motoriserte fremkomstmidler. Det skal likevel utøves et skjønn som vurderer om det er behov for kjøringen og samtidig skal søkerens behov for transport vurderes opp mot mulige skader og ulemper i forhold til målet om å redusere motorferdselen i utmark til et minimum.

Grøtavær leirskole oppgir at ett formål med kjøringen er at de elevene med nedsatt funksjonsevne på skolen skal kunne delta på skoleturer og aktiviteter på lik linje med andre elever. Kjøringen kan derfor ikke anses som turkjøring som kan dekkes på annen måte. Omsøkte behov for transport er i gjeldende regelverk omtalt som et av de tilfellene hvor det kan gis dispensasjon for kjøring i utmark.

I tillegg oppgir leirskolen behov for å benytte motorisert ferdsel for å frakte undervisningsmateriell ut i marka ifbm skolens generelle aktiviteter. Grøtavær leirskole

basere sin virksomhet på mye bruk av naturen og dermed også behov for å frakte utstyr ifbm dette.

Den omsøkte kjøringen skal i størst mulig grad foregå langs eksisterende kjøretrasèer/stier og vil derfor ikke føre til vesentlig skade på naturen. Dette taler for at søknaden kan innvilges.

Det som taler imot at søknaden bør innvilges er at i ett av omsøkte områder skal kjøringen foregå i et mye benyttet friluftsområde for Harstads befolkning. Kjøring i dette området bør begrenses til et minimum for at ferdselen ikke skal skape unødvendige konflikter mellom utøvelse av friluftslivet og motorferdsel i utmark. Det bør settes vilkår i ihht antall turer og tidsbegrensninger som vil være konfliktdempende.

Etter naturmangfoldsloven § 7 skal prinsippene i §§ 8 til 12 i naturmangfoldsloven legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet.

Det er ikke registrert svært viktige vilt- og/eller naturtyper i de omsøkte områdene som tilsier at søknaden bør avslås. De omsøkte områdene er sjekket opp mot tilgjengelig informasjonskilder som blant annet Nibio/Kilden og egne lokalkunnskaper. Etter en samlet vurdering har en derfor kommet til at motorferdsel i utmark som omsøkt ikke vil ha store negative konsekvenser for naturmangfoldet i det omsøkte område. Kommunen anser at kravet til kunnskapsgrunnlaget, jf. naturmangfoldsloven § 8, er tilstrekkelig ivaretatt.

Føre-var-prinsippet, jf. naturmangfoldsloven § 9, kommer bare til anvendelse i situasjoner der man ikke har slik tilstrekkelig kunnskap. Etter kommunens vurdering er det ikke tilfellet i denne saken.

Etter naturmangfoldsloven § 10 "Økosystemtilnærming og samlet belastning" skal en beslutning vurderes i lys av flere påvirkninger senere, om en tillatelse kan skape presedens og om dette kan bidra til en gradvis forringing av området. Søknaden kan skape presedens for tilsvarende saker i fremtiden. Kommunen har imidlertid en meget streng behandling av søknader om barmarkskjøring i utmark og ser ingen fare ved å innvilge foreliggende søknad om kjøring for varig bevegelseshemmet. Kjøring på eksisterende veier/stier vil ikke føre til en forringing av området som gjør at søknaden bør avslås.

Kommunen finner det ikke relevant å vurdere naturmangfoldsloven §§ 11 og 12 i denne saken.

Etter en total vurdering mener administrasjonen at det foreligger særlige grunner av en slik vekt at en dispensasjon for kjøring av et begrenset antall turer bør innvilges med vilkår. Det er særlig vektlagt at søknaden gjelder transport av varig bevegelseshemmede i forbindelse med avvikling av skoleturer og at kjøringen på barmark skal foregå etter eksisterende traktorveier/stier/løyper.

Hugo Thode Hansen
Rådmann

Jan-Inge Lakså
Enhetsleder

Dokumentet er godkjent elektronisk og krever ikke signatur.

DISPENSASJON / TILLATELSE
TIL BRUK AV SNØSCOOTER ELLER ANNET MOTORKJØRETØY I UTMARK
OG VASSDRAG I HARSTAD KOMMUNE

Dispensasjon er gitt i hht Lov om motorferdsel i utmark og vassdrag av 10.06.1977 § 5b og Forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag av 15.05.1988, §§ 6 og 7.

Navn: Grøtavær leirskole

Adresse: 9423 Grøtavær

Tillatelse til kjøring med: ATV / Snøscooter

Tillatelse til kjøring på barmark med ATV og på snødekt mark med snøscooter fra parkeringsplassen i Folkeparken og opp til områdene ved Musvannet i skoleåret 2019/2020. tillatelsen gjelder også kjøring på Grøtavær i området nord for leirskolen.

Innenfor området: Langs eksisterende vei/tursti/løype fra parkeringsplassen i Folkeparken og opp til områdene ved Musvannet, ihht kartvedlegg datert 09.07.2019.

Formålet med kjøringen: Transport av varig bevegelseshemmede skoleelever m/ledsagere i forbindelse med skolearrangement.

VED FERDSEL PÅ PRIVAT GRUNN SKAL GRUNNEIERS TILLATELSE INNHENTES FØR KJØRING KAN SKJE.

Vedlegg som skal følge scooteren / motorkjøretøyet.

- Original dispensasjon.
- Kjøreløgg utarbeidet av Harstad kommune
- Kartkopi hvor løypetrase er inntegnet og stemplet.
- Grunneiers/grunneieres skriftlige tillatelse til kjøring over berørte eiendommer.

Vilkår for kjøring for varig bevegelseshemmede:

- Kjøring ikke tillatt på lørdager, søndager og helligdager.
- All kjøring skal skje langs eksisterende veier/stier.

Generelle vilkår:

- Denne tillatelse gjelder kun for de oppdrag, tidsrom, område og kjøretøy som er oppført i dette dokumentet.
- Kjøring mellom kl 22.00 og kl 06.00 er ikke tillatt.
- Ferdselen skal skje så hensynsfullt som mulig for å unngå skader på vegetasjon og dyreliv.
- Det skal vises hensyn til annen virksomhet.
- Ved misbruk, eller utøvelse av annen virksomhet i forbindelse med kjøringen enn det som er forutsatt, kan tillatelsen bli trukket tilbake.
- Denne tillatelse m/ vedlegg skal følge kjøretøyet og framvises på forlangende av kommunalt oppsyn, politi eller annen oppsynsmyndighet.

Harstad 09.07.2019

  HARSTAD KOMMUNE

Underskrift og stempel

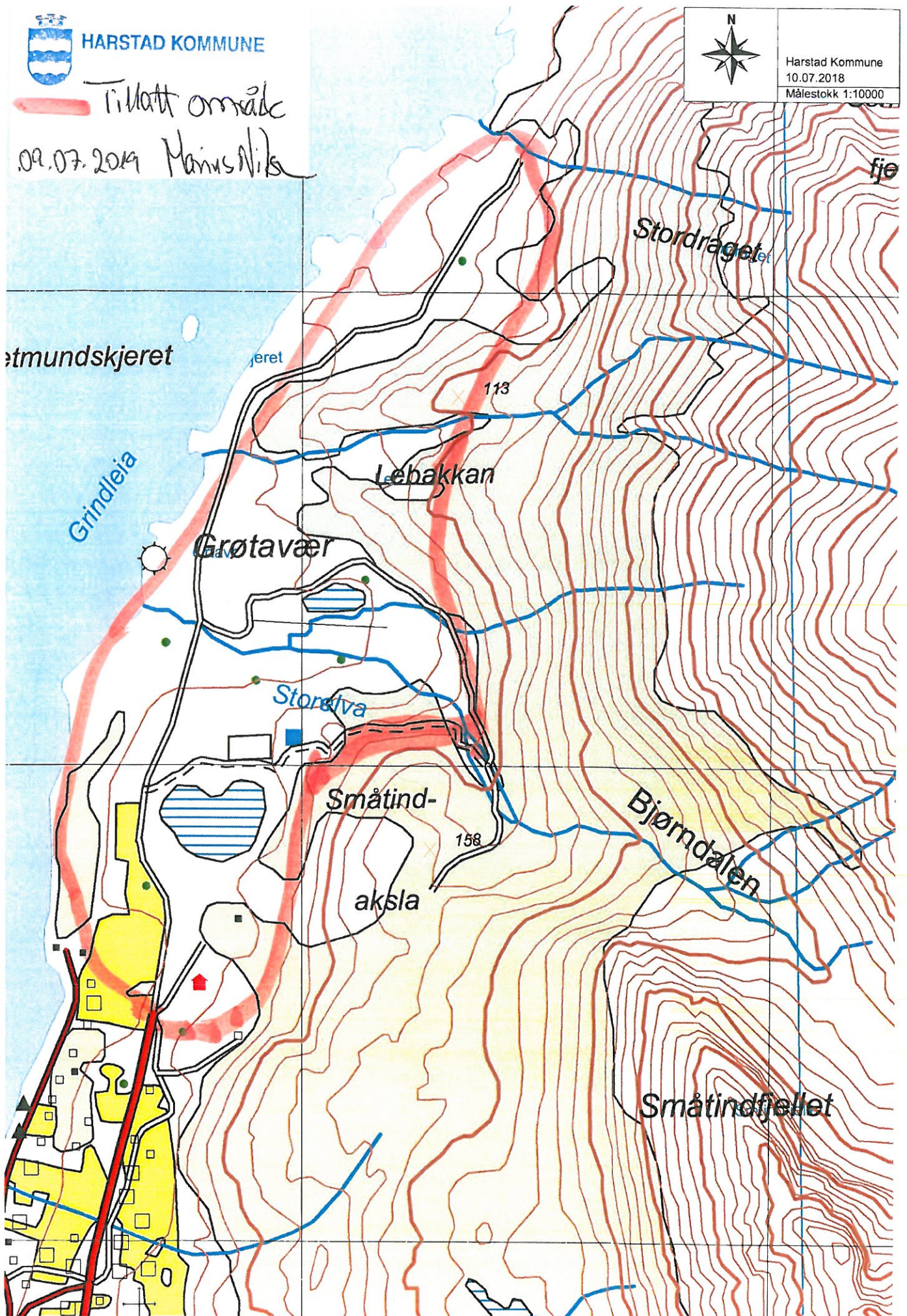

HARSTAD KOMMUNE

Tillatt område
09.07.2019 Måns Nils

Harstad Kommune
10.07.2018
Målestokk 1:10000

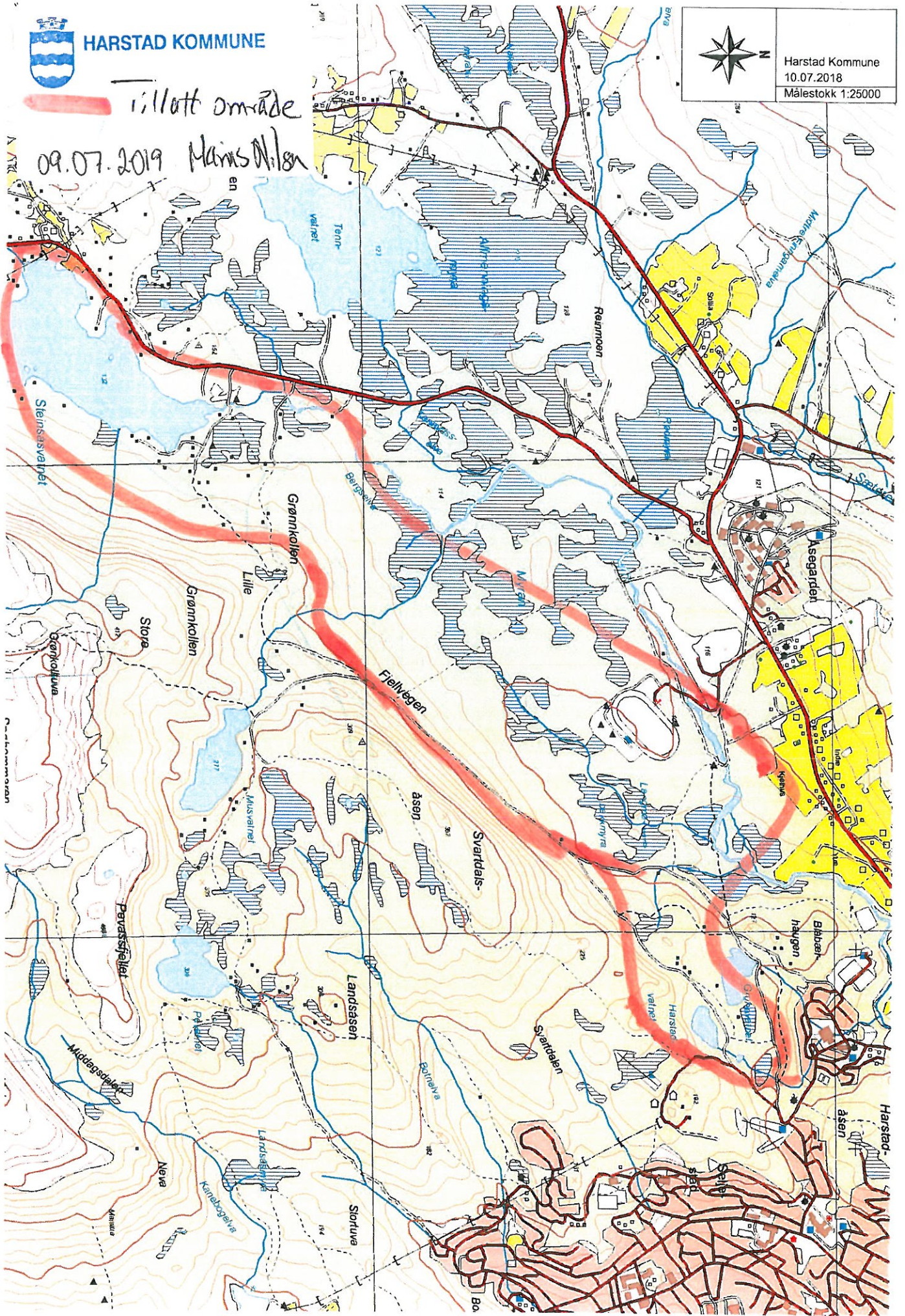

HARSTAD KOMMUNE

Harstad Kommune
10.07.2018
Målestokk 1:25000

1110tt område
09.07.2019 Måns Nilén

Saksdokument

Saksmappenr: 2019/4218
Saksbehandler: Marius Nilsen
Arkivkode: K01

Behandles av:

Utvalg	Møtedato	Utvalgssaksnr.
Formannskapet	20.08.2019	19/116

BEHANDLING AV SØKNAD OM DISPENSASJON / TILLATELSE - BRUK AV MOTORKJØRETØY I UTMARK / VASSDRAG

Vedlegg:

- 1 Dispensasjonsdokument 2019
- 2 Kart tillatt kjøretrasé
- 3 Søknad om dispensasjon / tillatelse - bruk av motorkjøretøy i utmark / vassdrag

Ingress:

Det foreligger søknad fra Jan Annar Grotun om dispensasjon/tillatelse til motorferdsel i utmark.

Søknad gjelder kjøring med bil på barmark fra parkeringsplassen i Folkeparken til egen fritidsbolig ved Musvannet. Formålet med kjøringen er transport av materiell og utstyr til egen fritidsbolig. Det innstilles til å gi dispensasjon for kjøring av inntil 5 turer T/R med vilkår.

Rådmannens tilrådning:

1. I ihht Forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag av 15.05.1988, § 6 og kommunale retningslinjer innvilges Jan Annar Grotun dispensasjon for kjøring av inntil 5 turer T/R med bil på barmark. Dispensasjonen gjelder for nødvendig kjøring i forbindelse med transport av utstyr og materiell til egen fritidsbolig ved Musvannet, i perioden 21.08.2019 – 30.09.2019.
2. I ihht forskriftens § 7 settes følgende vilkår:
 - a. Det tillates ikke kjøring på søn.- og helligdager mellom kl. 07.00 og kl. 17.00.
 - b. Kjøring mellom kl. 22.00 og kl. 06.00 er ikke tillatt.
 - c. Det forutsettes at kjøring ikke skjer i perioder hvor veien/kjøretraseen er av en slik beskaffenhet at den blir påført kjøreskader.
 - d. All kjøring skal foregå etter trase avmerket på kart, datert 11.07.2019.
 - e. Det skal føres kjørelogg utarbeidet av Harstad kommune.
 - f. Det skal tas hensyn til friluftslivsaktiviteter som utøves i området.
 - g. Dispensasjon vises ved kontroll.
 - h. Grunneiers/grunneieres skriftlige tillatelse til kjøring skal medbringes ved all kjøring og vises ved kontroll.
 - i. Generelle vilkår i ihht dispensasjonsdokumentet datert 11.07.2019 gjelder.

Naturmangfoldlovens sentrale prinsipper – kunnskapsgrunnlaget og miljørettslige prinsipper – er lagt til grunn ved innvilgelse av dispensasjon, jf. naturmangfoldloven § 7.

Vedtaket kan påklages innen tre uker i ihht forvaltningsloven.

Rådmann
Hugo Thode Hansen

Enhetsleder
Jan-Inga Lakså

Saksopplysninger

Det foreligger søknad fra Jan Annar Grotun journalført 26.06.2019, om tillatelse til kjøring med bil fra parkeringsplassen i Folkeparken langs eksisterende vei/trase til egen fritidsbolig ved Musvannet.

Formålet med kjøringen er transport av nødvendig utstyr og materiell til egen fritidsbolig som ligger langt fra offentlig vei. Det søkes om tillatelse til kjøring av inntil 5 turer i perioden 21.august til 30. september i 2019. Det søkes kun om kjøring langs eksisterende vei. Omsøkte kjøretrase er merket med rødt på vedlagte kart datert 11.07.2019.

Vurdering

Søknader om dispensasjon for barmarkskjøring skal behandles etter § 6 i Forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag. I forskriften heter det at myndighet til å fatte vedtak i ihht til nevnte paragraf skal gjøres av et politisk utvalg og myndigheten kan ikke delegeres til kommunal tjenestemann.

Forskriftens § 7 gir kommunen hjemmel til å sette vilkår i forbindelse med de dispensasjoner som gis.

I definisjonen av hva som regnes for å være utmark i denne sammenhengen, gjelder samme definisjon som i friluftsløven. Traktorvei/løype/trase/tursti blir her regnet for å være utmark og bruk av motorkjøretøyer til formål utover det som er tillatt med hjemmel direkte etter loven eller forskriften krever at det gis dispensasjon.

Søknad fra Jan Grotun må på bakgrunn av det overnevnte behandles etter forskriftens § 6.

Harstad kommune vedtok i 2011 kommunale retningslinjer for motorferdsel i utmark og vassdrag. I forhold til barmarkskjøring er retningslinjene svært strenge, noe som er i tråd med nasjonal politikk for barmarkskjøring.

Kommunens retningslinjer sier at for søknader om barmarkskjøring som ikke er knyttet til kjøring for varig bevegelsehemmede skal følgende kriterier legges til grunn:

*«Dispensasjon for kjøring etter § 6 skal maksimalt gis for 10 turer pr. år – dvs. maksimalt 5 turer på barmark og maksimalt 5 turer på snødekt mark.
Det skal føres kjøreløgg utarbeidet av Harstad kommune og kjøreløggen skal følge som vedlegg ved ny søknad om tillatelse til kjøring til samme formål.*

...

Kjøring på barmark skal fortrinnsvis kun skje på eksisterende veier og stier. Dersom kjøring på barmark ikke skal følge eksisterende kjørespor skal det bare innvilges enkeltturer pr. år.»

Søker har i ihht søknaden et behov for å benytte motorkjøretøy for transport av tyngre utstyr og materiell til fritidsbolig som ligger forholdsvis langt fra offentlig vei. Det må utvises en forståelse for at det er behov for å transportere tyngre gjenstander til områder som ligger så langt fra vei. Transporten kan dekkes på annen måte ved at det innvilges dispensasjon for bruk av snøscooter til formålet. Det legges imidlertid til grunn at transporten da vil skje med snøscooter i et mye brukt utfartsområde og at dette etter all sannsynlighet vil føre til større konflikter mellom utøvelse av friluftslivsaktiviteter og bruk av motorkjøretøy i utmark enn det kjøring med bil på eksisterende trase på barmark vil føre til. Omsøkte kjøring kan ikke anses som turkjøring.

Omsøkte kjøring skal foregå på eksisterende veier/turstier og dette taler for at det bør innvilges dispensasjon.

Det som taler imot at søknaden bør innvilges er at kjøringen skal foregå i et mye benyttet friluftsområde. Kjøring i dette området bør begrenses til et minimum for at ferdselen ikke skal skape unødvendige konflikter mellom utøvelse av friluftslivet og motorferdsel.

Etter naturmangfoldsloven § 7 skal prinsippene i §§ 8 til 12 i naturmangfoldsloven legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet.

Det er ikke registrert svært viktige vilt- og/eller naturtyper i det omsøkte området som gjør at søknaden bør avslås. Det nevnte området er sjekket opp mot tilgjengelig informasjonskilder som blant annet Naturbasen, Artsdatabanken og egne lokalkunnskaper. Etter en samlet vurdering har en derfor kommet til at motorferdsel i utmark som omsøkt ikke vil ha store negative konsekvenser for naturmangfoldet i omsøkte område. Kommunen anser at kravet til kunnskapsgrunnlaget, jf. naturmangfoldsloven § 8, er tilstrekkelig ivaretatt.

Føre-var-prinsippet, jf. naturmangfoldsloven § 9, kommer bare til anvendelse i situasjoner der man ikke har slik tilstrekkelig kunnskap. Etter kommunens vurdering er det ikke tilfellet i denne saken.

Etter naturmangfoldsloven § 10 «Økosystemtilnærming og samlet belastning» skal en beslutning vurderes i lys av flere påvirkninger senere, om en tillatelse kan skape presedens og om dette kan bidra til en gradvis forringing av området. Søknaden kan skape presedens for tilsvarende saker i fremtiden. Kommunen har imidlertid en meget streng behandling av søknader om barmarkskjøring i utmark og ser ingen fare ved å innvilge et begrenset antall turer til omsøkte formål. Kjøring på eksisterende veier/stier vil ikke føre til en forringing av området som gjør at søknaden bør avslås.

Kommunen finner det ikke relevant å vurdere naturmangfoldsloven §§ 11 og 12 i denne saken.

Det knyttes vilkår til dispensasjonen som gis i henhold til gjeldende regelverk og de kommunale retningslinjene og en mener at en gjennom disse vilkårene oppfyller motorferdsellovens formål om at det skal tas tilstrekkelig hensyn til naturmiljøet og hensyn for å fremme trivselen i utmark.

Etter en totalvurdering mener administrasjonen at det foreligger særlige grunner av en slik vekt at en dispensasjon bør innvilges for et begrenset antall turer som omsøkt - 5 turer på barmark. Det er særlig vektlagt at søknaden gjelder transport av utstyr og materiell til et område langt fra offentlig vei og at kjøringen skal foregå på eksisterende traktorveier/stier.

Dokumentet er godkjent elektronisk og krever ikke signatur.

**DISPENSASJON / TILLATELSE
TIL BRUK AV SNOSCOOTER ELLER ANNET MOTORKJØRETØY I UTMARK
OG VASSDRAG I HARSTAD KOMMUNE**

Dispensasjon er gitt i hht Lov om motorferdsel i utmark og vassdrag av 10.06.1977/Forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag av 15.05.1988, § 6 og § 7.

Navn: Jahn Grotun

Adresse: Storgata 32, 8430 Myre/St.Olavsgate 109 b Harstad

Tillatelse til kjøring med: Bil. Det tillates bruk av henger.

Tillatelse til kjøring av inntil 5 turer T/R på barmark til egen fritidsbolig i tidsrommet 21.08.2019 – 30.09.2019. Det skal føres kjørelogg.

Innenfor området: Parkeringsplassen i Folkeparken langs eksisterende vei/sti til egen fritidsbolig ved Musvannet, i hht kjøretrase merket på kartvedlegg datert 11.07.2019.

Formålet med kjøringen: Transport av nødvendig utstyr og materiell til egen fritidsbolig.

Ved ferdsel på privat grunn skal grunneiers tillatelse innhentes før kjøring kan skje.

Vedlegg som skal følge scooteren / motorkjøretøy.

- Original dispensasjon
- Kartkopi hvor løype-trase er inntegnet og stemplet.
- Kjørelogg utarbeidet av Harstad kommune.
- Grunneiers/grunneieres skriftlige tillatelse til kjøring over berørte eiendommer.

Vilkår for kjøring til egen fritidsbolig:

- Kjøring ikke tillatt på søndager og helligdager mellom kl 07.00 og kl 17.00.
- All kjøring skal skje langs eksisterende veier/stier.

Generelle vilkår:

- Denne tillatelse gjelder kun for de oppdrag, tidsrom, område og kjøretøy som er oppført i dette dokumentet.
- Kjøring mellom kl 22.00 og kl 06.00 er ikke tillatt.
- Ferdselen skal skje så hensynsfullt som mulig for å unngå skader på vegetasjon og dyreliv.
- Det skal vises hensyn til annen virksomhet, f.eks oppkjørte skiløyper.
- Ved misbruk, eller utøvelse av annen virksomhet i forbindelse med kjøringen enn det som er forutsatt, kan tillatelsen bli trukket tilbake.
- Denne tillatelse m/ vedlegg skal følge kjøretøyet og framvises på forlangende av kommunalt oppsyn, politi eller annen oppsynsmyndighet.

Harstad 11.07.2019

Marinus Nilsen

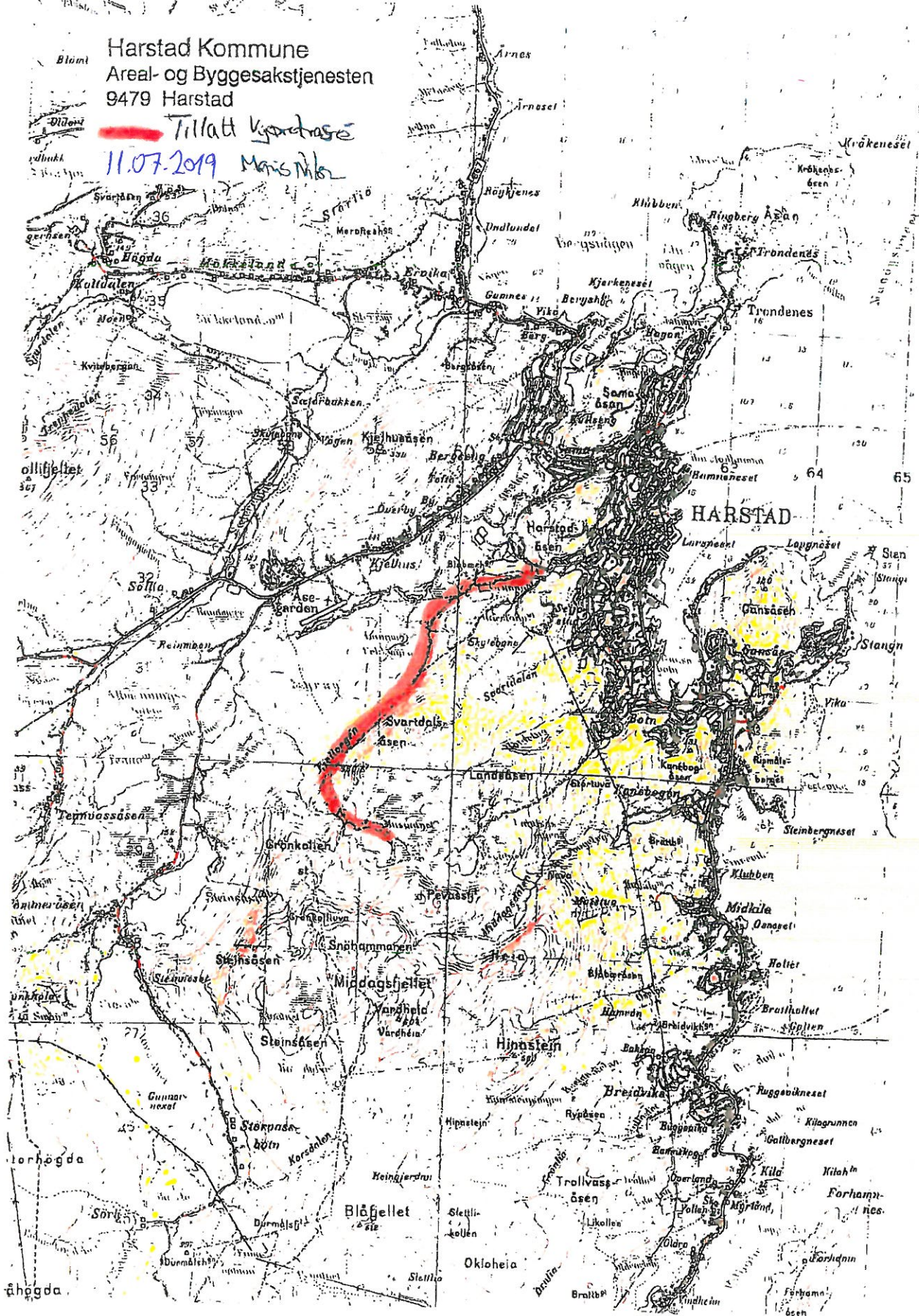
Underskrift og stempel

HARSTAD KOMMUNE

Harstad Kommune
Areal- og Byggesakstjenesten
9479 Harstad

Tillatt kjørtrase
11.07.2019 Mors Mo

Dispensasjon/tillatelse - bruk av motorkjøretøy i utmark/vassdrag

Referansenummer: NC2P44

Registrert dato:26.06.2019 14:06:43

Søkeren

I medhold av "lov om motorferdsel i utmark og vassdrag" søkes herved tillatelse om bruk av motorkjøretøy i utmark i Harstad kommune

Navn
Jan Grotun

Adresse
St.Olavsgate 109b

Postnr
9405

Poststed
Harstad

Org.nr

Telefon
45617736

E-post
marius.nilsen@harstad.kommune.no

Hva det søkes for

Kjøretøytype

- Snøscooter
 Motorsykkkel
 Bil
 Annet

Registreringsnr

Tidsrom søknaden gjelder for:

Fra:	Til:
20.08.2019	15.10.2019

Innenfor området:

Parkeringsplassen i Folkeparken, langs Fjellveien til egen hytte ved Musvannet

Oppdrag:

Frakt av utstyr til egen hytte

Grunneiendom

Løypa som ønskes brukt, må inntegnes på kart som skal være vedlagt søknaden. For vedhugging skal det foreligge skriftlig tillatelse fra grunneier dersom det ikke skjer på egen eiendom. Der er ikke tillatt å kjøre på søn- og helligdager før kl. 17:00, bevegelseshemmede er unntatt.

Grunneier

Er grunneiers tillatelse innhentet?

Ja

Nei

Andre opplysninger som kan ha betydning for søknaden

Se tidligere søknader

NB! Kartskisse med trasè inntegnet skal følge vedlagt. Du kan laste opp vedlegg på neste side, eller sende det til kommunens postmottak. Ettersender du vedlegg i post må det merkes hvilke søknad det gjelder

Sted/dato

Harstad 26/6-2019

Navn/Evnt. Underskrift

Jan Grotun